Fantastic Club

COLECȚIA CLUB

Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

HORIA ARAMĂ

VERDE AIXA

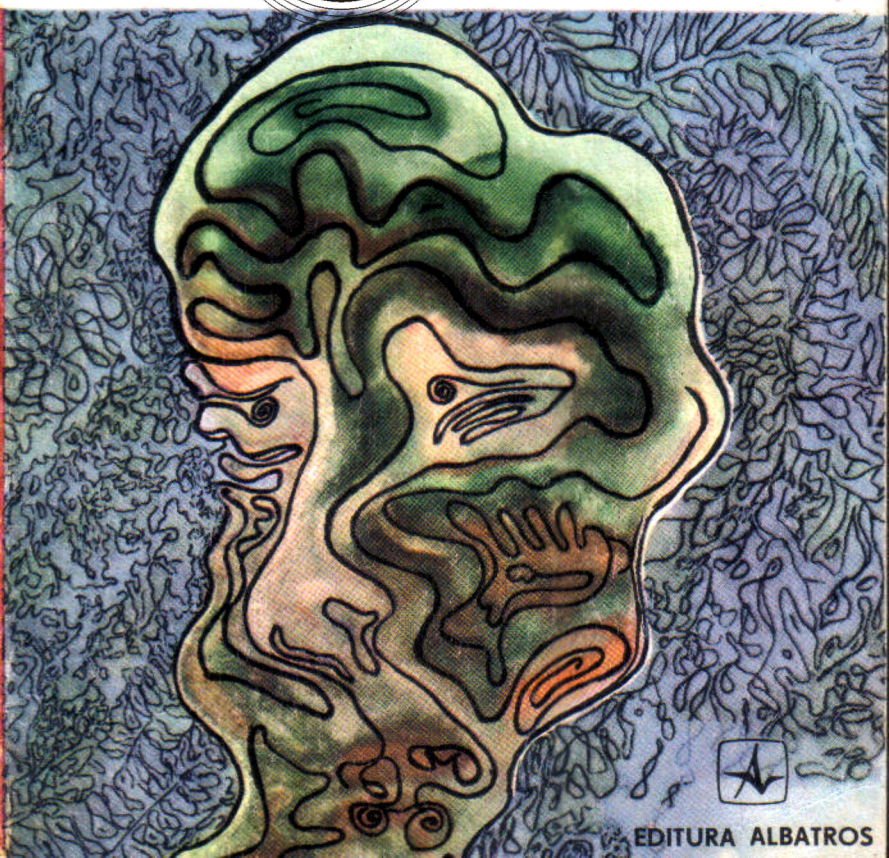

EDITURA ALBATROS

Ilustrația copertei : LEON MIȘOSNIKY

Fantastic Club

HORIA ARAMĂ

VERDE AIXA

SCAN: Doru Filip
PRELUCRARE şi
editor prima ediție digitală:
Costin Teo Graur
august 2011

EDITURA ALBATROS

VERDE AIXA

Spațiul : un loc liber. Cel mai întins dintre ele. Nici îngrădire, nici limită. Locul în sine. O scenă imensă. O vastă sală de bal. Atît de vastă că, atîrnînd pretutindeni, candelabrele nu ajung să facă lumină. O rază a soarelui alb ar putea să valseze ani lungi și să nu întîlnească pe nimeni. O rază care nu luminează nimic — ce poate fi mai trist ? Cînd nu mai suportă, se îndreaptă către planeta verde.

Așadar, soarele alb și astrul verde. Atunci de unde bucata de tinichea, ca o cutie de conserve care a încasat un picior și a fost proiectată în spațiu ? E o creație stranie, compusă prin vivisecție. De la o insectă s-a luat o jumătate de cap cu ochi și antene. Picioarele dinapoi, răschirate asimetric, provin de la alta. Mai multe aripi desperecheate apar de sub elitre de varii forme și dimensiuni. Rezultatul nu are nici o noimă, dar, ca să fie ceea ce este, autorii nu s-au sfiit să-l facă urît și nici să-l etaleze în fastul sălii de bal.

În perimetrul stelar s-a infiltrat o navă. Un fir de praf. De unde temeritatea cu care se aventurează în inima neantului ? Poate știe că orice astru e anonim, că orice astru are complexe de inferioritate. Aștrii nu sînt reali pînă cînd, într-o zi, nu apare de undeva, dinspre halourile care încețoșează vederea, de dincolo de aurorele galactice, o replică liliputană a soarelui alb, a planetei verzi. Astrul microscopic are puterea să confere planetei substanță, soarelui consistență. Superioritatea lui izvorăște din faptul că

vine de undeva, se îndreaptă către ceva. Are un sens. Are un scop. Aşadar există. Raportate la el, înregistrate de el capătă contur şi soarele, şi planeta. Cum să faci abstracţie de o prezenţă atît de vitală şi, între noi fie vorba, cum să nu-i porţi pică ?

Şi astfel de soarele alb, de planeta verde se apropie impetuos dipterul metalic. Principiul secret al Cosmosului e statornicia. Orice intervenţie îi tulbură pacea olimpiană. Dar cuplul astral ignoră apariţia intrusului. Numai, adînc, în materie, nerăbdarea vibrînd neştiut în atomi şi molecule. Orbita corpurilor celeste a fost curbată de masa infimă care vine vertiginos. Trecînd prin preajma cutiei de tinichea, raza soarelui alb îşi arcuieşte lumina.

1

O săptămînă pe orbită. După sîcîitoarea monotonie a drumului. După sobrietatea vieţii pe navă, între carturile de o liniştе înşelătoare şi odihna sufocantă a cuşetelor. În locul evadării, al aerului necondiţionat, al unui pas în afara metrilor prescrişi.

O săptămînă pe orbită. Nava taie cercuri în jurul planetei — o ţeastă păroasă şi verde rotindu-se în spaţiul ars de soarele ca oţelul. O sferă îmbrăcată în pîslă de clorofilă. Un continent fără munţi, fără ape şi fără ţărmuri. Un astru fără hărţi. Nu şi fără mistere.

O săptămînă pe orbită. Cu ochii la pîndă. Ochi de hublouri, de telescoape, ochi electronici. Observaţii directe, fotografii mărite în cascadă, imagini stereoscopice, analize spectrale, curbe de luminozitate, factori de reflexie. Martori : ochii stelelor privind ţintă, inexpresiv.

Sînt opt pe navă. Opt oameni. Opt universuri. Fiecare dintre ei a pornit spre Aixa repetîndu-şi că avantajul de a nu fi cel dintîi compensează regretul de a fi al doilea. Setea de glorie vizitează somnul ori-

cărui muritor, dar o face cu atît mai confortabil dacă riscurile sînt eliminate.

Singuri în Cosmos, au navigat multă vreme. Automatele corectau fără compromis direcția. Sistemele de orientare palpau neobosit axele Universului. Se aflau pe drumul cel bun.

Și astfel au atins distanța de la care ar fi trebuit să-i recepționeze pe cei de pe planeta făgăduită. Erau mereu mai aproape, dar nimeni nu le ura bun venit. Au lansat mesaje către globul necrezut de verde, invitîndu-i pe înaintemergători să dea un semn de viață. Cum nici o voce nu se făcea auzită, au inventat una. I-au atribuit, rînd pe rînd, un timbru de crainic, lustruit și alert, unul de băiețandru, fericit și plin de mirare, timbrul dezabuzat al unui alcoolic. Fiecare avea hazul său și fiecare putea fi unda purtătoare a speranței. Dar nimic nu venea să confirme primirea mesajului. Nava gonea spre Aixa, ținîndu-și respirația. Să fie o pană minoră sau catastrofa ?

Zile și nopți lîngă butoanele încinse. Priviri asasine spre cerul complice, opac. Insomniile lor însumate voiau să oprească vălul morții și al uitării să cadă peste lumea care tăcea. Pumnii strînși, albi de mînie, se prefăceau în torțe, împiedicînd noaptea veșnică să-și instaureze regatul pe Aixa. Iar nava zbura cu viteza maximă, alerga cu sufletul la gură în sprijinul celor care nu puteau să cheme în ajutor.

În lipsă de informații lansau ipoteze. Dicționarul cataclismelor era curînd epuizat. Atunci și-au amintit de micile neplăceri care în spațiu pot să aibă repercusiuni scandaloase. Ce poate fi mai sensibil decît aparatura electronică ! O simplă defecțiune... Și ce poate fi mai sensibil ca omul ! Un simplu virus...

Păcătos obicei — să faci presupuneri. În timpul liber dormi. În loc să te macini, dormi. Conservă-te pentru înfruntarea reală. Acumulează forță. În fiecare por. În fiecare fibră. În fiecare cută a scoarței. Adună și așteaptă. Fii gata. Se apropie clipa.

Drumul spre Aixa este o curbă în forma semnului de întrebare. Fiecare manevră oferă prilejul de a porni înapoi. Unde-i muzica sferelor? Totul e mut. Înaintează prin liniște ca printr-o apă. Ca printr-un acid care atacă decizia lor.

Să meargă înainte? Sînt argumente pro și contra. Să se întoarcă acasă? Acum, cînd mai e de parcurs a cincea, a șaptea, a noua parte din drum?

În sfîrșit, scena e vizibilă cu ochiul liber. Iată soarele alb. Iată planeta verde. Lumina celui dintîi arde retina, trepanează creierii, oprește nava din drum. Dulceața celei de-a doua e negrăită: un bob de smarald cît jumătate din Terra.

Scarabeul de tinichea se apropie lansînd zi și noapte mesajul de recunoaștere. Nici un răspuns? Misiunea e să nu dispere. Nava se plasează pe o orbită circumplanetară și așteaptă.

Și-au acordat o săptămînă. Șapte zile de observații, de pîndă, șapte zile pentru a găsi o explicație. După ani lungi de zbor, care i-au dezvățat să umble, după luni de frînare în care au suit un arpegiu al spaimei — o săptămînă în infern, o săptămînă oferită așteptării fără nădejde, ipotezelor fără temelie, prăbușirilor fără luptă.

Între prudență și temeritate, între dorul secret de a rămîne sub carapacea navei și promisiunea verde a pădurilor fără capăt săptămîna s-a scurs. Și acum? Intrăm în cușca fiarelor sau ne întoarcem? Odisei legendari sau personaje de foileton?

Pe „Abisal" — acesta e numele navei — opt oameni dezbat o situație fără ieșire. Opt oameni normali. Tot ce există între salahor și savant. Nici un aventurier. Nici un erou.

Înainte? Sau înapoi? Cîtă justețe și cîtă descreierare în ambele alternative! Între atîtea ispite și riscuri, nici o minte nu poate discerne și nici un calculator nu știe să socotească. Informațiile? Par selectate anume ca să facă imposibilă orice alegere.

Argumentele ? Nu fac decît să ridice pereţi de obstacole.

Numai atunci cînd raţiunea oboseşte, cînd logica cedează, cînd nimic nu se mai opune subiectivităţii, atunci, din cenuşa în care au ars toate sperietorile, renaşte, simplă, dar vie, neabătută, dorinţa de a merge acolo şi a vedea.

Orice răgaz are un sfîrşit. Acesta nu a făcut excepţie.

Un deget slab, ca sculptat în fildeş, apasă un buton. Resortul e dur. Butonul ezită înainte de a îndeplini un ordin atît de grav. Dar operatorul este Urun, comandantul. Nici o eroare nu e cu putinţă. Executarea !

De pe navă a pornit spre Aixa nu un modul încărcat cu oameni, ci un obuz. Linia lui aminteşte vag linia navei, încît pare că „Abisal" şi-a trimis înainte umbra, şi-a trimis înainte sufletul alcătuit după chipul şi înfăţişarea ei.

Obuzul cade, taie adînc aerul compact al planetei, grăbit să-şi încheie cursa înainte de venirea nopţii, înainte ca temperatura în creştere fulgerătoare să-i zădărnicească misiunea. Viteza lui atinge cote record. Sub ochii care îl urmăresc de pe navă, proiectilul se aprinde, o cămaşă de foc flutură în jurul său.

Lumina curmă reculegerea înserării şi rumeneşte arhipelaguri de negură. Căderea urmează, nimic nu o poate întrerupe. Întunericul sporeşte cu cît ne apropiem de Aixa. Ceaţa nocturnă se trage apoi la o parte. Bulgărele incandescent presară aur pe creştetul marilor arbori. Domurile vegetale apără solul. Ameninţate să se prefacă în torţe, nu dezertează. Meteorul piere în labirintul pădurii.

Restul se petrece într-o fracţiune de secundă. Noaptea plesneşte în torente de lavă. Planeta cască o gură imensă. Ca o tornadă urcă un strigăt de groază. Iadul se revarsă circular, oprind viaţa în loc. După care tăcerea, surdă şi stearpă. Nici măcar un incendiu. Doar, sumbră, o picătură de ulei pe marea verde.

2

Ultima noapte pe navă e cea mai lungă. Somnul chemat refuză să se arate. Veghea obligă timpul să meargă la pas.

„Abisal" nu e decît o ureche ciulită. Ce se întîmplă în bezna planetei? Fără îndoială, acolo se pregătesc represalii. Perfect, dar cine le pregăteşte? Dacă este cineva pe planeta asta blestemată, de ce nu s-a arătat pînă acum, de ce se ascunde? Şi de ce nu apar cei opt de pe Terra?

Au plecat cu doi ani înaintea lor. Ovaţionaţi. Invidiaţi. Au poposit cu nava „Fabulos" pe Aixa, de unde au trimis ştirea debarcării victorioase. Alte mesaje nu s-au făcut auzite. Pămîntul nu putea să renunţe însă la galactitul stabil, elementul-cheie al celei de-a treia ere cosmice. Cercetările de la distanţă indicau prezenţa lui masivă pe Aixa. Riscul de a trimite o nouă expediţie se justifica. Acum e aici. Masivul zid al spaţiului a căzut. De ce tac „fabuloşii", de ce nu se arată?

Peir colindă nava. Nu are linişte. Aruncă o privire pe un hublou orientat spre Aixa, care nu e decît o pată neagră pe cerul înstelat, o pată sumbră, neliniştitoare, un gol care îi soarbe încet, neştiut. Golul pare să crească. Cerul fixat prea intens începe să joace dinaintea ochilor.

— Hm, nevricale! îşi adresează Peir o admonestare şi întoarce spatele discului întunecat.

Intră peste Jaap, care se răsuceşte în aşternut. Toate înregistrările sînt vechi, iar astăzi sună mai prăfuit ca niciodată. Să ia un narcotic? Nu, astă seară nu. Filmele sînt şi mai demodate. Au rămas gîndurile. Dar nu cu gînduri se alungă demonii.

Ainen fixează plafonul deasupra cuşetei în care stă întins. Pupilele lui emit raze laser. De mirare că nu pătrund în sala comenzilor, care se află peste creştetul său. Masiv, neclintit, l-ai putea crede o statuie.

Aparență. Fiu al nordului terestru, caută pretutindeni Steaua Polară. Cum nu o găsește, se refugiază în sine. Peir îl ninge cu fraze albe, inconsistente, clădește în zece minute un troian de zăpadă și are grijă să plece înainte de a-l vedea sublimîndu-se.

Gror e singurul care doarme, senin ca un prunc. Lui Peir nu-i vine a crede. Îl zgîlțiie ușor, dar omul nu se trezește. La căpătîi, scînteia verde a unui „nani-nani". Automatul e pus să funcționeze pînă în zori. Nimic de făcut.

Inspectează cabina de comandă, unde, impenetrabil, stă de veghe Urun. Ca să pătrunzi aici e nevoie de un motiv. Peir îl găsește la repezeală, dar, cum nu are consistență, Urun îl expediază rapid și politicos. Neastîmpăratul iese. Fierbe de mînie. Cînd te gîndești că era cît pe ce să capete comanda ! S-au răzgîndit din senin. Regretă că a avut mîndria stupidă de a nu renunța la expediție. Ori totul, ori nimic e deviza vitejilor ! Da, dar cînd ar mai fi putut prinde o ocazie ca asta ? Nu mai e chiar atît de tînăr și nu în fiecare zi se dă startul către Aixa ! Oricîtă demnitate ar sta la baza ei, renunțarea nu poate fi un titlu de glorie.

Pătrunde în sasul care izolează sera hidroponică. Aici trebuie să fie Vrala. Este. Sfidînd ora tîrzie, ignorînd tensiunea de pe navă, controlează distribuitorul de substanțe nutritive. Dar nu o face de nevoie, ci tocmai pentru a nu se lăsa molipsit de psihoza generală. Poate de aceea tresare și roșește cînd se vede surprins de Peir. Acesta se strîmbă. Vrala îl enervează. Prea multe ifose pe metru pătrat. Nu are stofă de spaceman. De acord cu lărgimea umerilor, bravo pentru performanțele la cros, înot subacvatic și botch, unde se știe că a primit calificative excelente, deși azi nu se mai pune atîta preț pe fizic.

Ceea ce scoate din sărite la Vrala este genul fată mare. Pînă la el, Peir nu a întîlnit cazul decît în filme. Dar în carne și oase, în lumea lui, ba chiar în Cosmos — e de prost gust ! I-a spus-o și lui Vrala, obținînd ca băiatul (27 de ani, 1,89 m, 96 kg) să se

coloreze în vișiniu. Din fericire, la ora aceasta plantele dorm. Lumina discretă oferă un refugiu de care Vrala profită din plin.

Peir vorbește. În aventura lor fiecare act a fost o eroare : expediția pe Aixa, selecția echipajului, alegerea momentului, lipsa de receptivitate în fața primejdiei. Eroare plasarea pe această orbită. Eroare lansarea proiectilului de defrișare. Eroare, mîine în zori, coborîrea.

Să ne înțelegem : Peir nu este un laș. Carnetul său de astronaut poate fi consultat de oricine ! În echipaj se află și camarazi din alte misiuni. Ei pot depune mărturie oricînd. Iar circotaș nu a fost de cînd se știe ! Dar nu admite incompetența, nici riscul gratuit.

Aici, calamitate : înainte să-și dea seama ce face, fără să lase timp sistemelor sale de avertizare să aplice o elementară cenzură, Vrala observă cu inocență că aceste nenorociri au o singură alternativă : întoarcerea pe Terra.

Vizitatorul sare în picioare, cu o mișcare demnă de un atlet. Culoarea lui tinde să bată recordurile lui Vrala. Strigăte de indignare indescifrabile fac tomatele să tresară și transmit vibrații nefaste vrejurilor de castraveți. Băiatul a realizat ce sinistră enormitate a putut să rostească, a ajuns de un vinețiu închis, dar înainte ca procesul să atingă apogeul tînărul rămîne singur, să-și macine regretul de a fi în asemenea măsură lipsit de tact.

Furios, Peir se retrage cu zgomot în cabina lui. A picat la vreme dacă are de gînd să mai recupereze ceva din bunătățile puse la păstrare în containerul din perete. Hay se află tocmai pe punctul de a încheia inventarul. Întoarce spre el doi ochi cărora le e străină pînă și noțiunea de culpă. Mestecă neobosit cu fălcile cît un dulap.

— Unde ai fost ? întreabă cu gura plină. Voiam să-ți cer ceva de rontăit. Eu cînd sînt nervos trebuie să rontăi...

Nici un surîs. Omul e sincer. Peir trîntește capacul containerului, gata să fractureze oaspetelui nedorit degetele de la mîna dreaptă.

— Ieși afară !

Un glas răgușit, alterat de starea de spirit. Cu atît mai rău dacă Hay înțelege greșit. Peir se trîntește pe cușetă.

— Știi, zice Hay, mîine primim arme.

— Serios ? mîrîie Peir și se întoarce cu fața la perete.

— Urun spune că e posibil ca pe Aixa să avem nevoie de ele.

Gazda revine cu fața spre interlocutorul său. Înghițindu-și primele vorbe care i-au venit în minte, se reculege o clipă și adoptă un ton patern :

— Da, Hay, nu e deloc exclus. Dar dacă nu tragi un somn zdravăn nu ai să fii bun de nimic. Așa că ia-ți tălpășița, du-te la tine, culcă-te și numără pînă faci un scurtcircuit.

— Numai un lucru, începe Hay o ultimă frază. Dar nu e nevoie s-o încheie.

— Bine, bine, suspină Peir, ia ce a mai rămas și șterge-o.

Neal nu doarme nici el. Trece pentru a zecea oară în revistă posibilitățile existente. „Fabulos" a coborît cu bine pe planetă. O confirmă știrile transmise pe Pămînt. Un al doilea raport nu a mai fost primit. A fost el trimis ? Ori s-a întîmplat ceva îndată după coborîrea pe Aixa ? Și ce anume ?

Putem presupune că au ajuns cu bine, că primele zile s-au scurs în pace. Observații preliminare atente au confirmat că planeta e integral acoperită de păduri, că nu există mări, că atmosfera prieste omului. Cauze necunoscute să fi falsificat rezultatele ? Nu e o imposibilitate.

Dar soarele ? Radiația lui violentă nu pare nocivă, însă cine poate să știe ce se întîmplă după o expunere prelungită ? Desigur, aparatura specializată ar fi trebuit să-i avertizeze pe „fabuloși". Și dacă nu a fă-

cut-o ? Dar, bine, aparatura de pe „Abisal" dă indicații la fel de liniștitoare !

Imaginația prodigioasă a lui Neal naște variantă după variantă. O face ca într-un pariu cu sine însuși. Mîine, după primul contact cu Aixa, va fi în măsură să verifice în ce măsură a avut dreptate.

Unu :

Coboară înspre planeta verde. Primii zeci de kilometri sînt parcurși în condiții de calm plat. Deodată, ca scuturată de un braț gigantic, „Abisal" trece într-o mișcare aberantă. Curenți la care nimeni nu s-a așteptat o poartă cu violență pe un traseu imprevizibil. Orice manevră e de prisos. Direcționalele sînt incapabile să redreseze nava, care se rostogolește anarhic. În interior tot ce nu e fixat de structură cade, lovește, ucide. Întîii răniți, întîii morți. Ceea ce ajunge pe sol nu e decît o ladă cu informe deșeuri umane.

Doi :

Au ajuns foarte aproape de sol. Între ei și planetă, pădurea. Întinsă. Nesfîrșită. Continuă. Nici un luminiș. Nici un petic de teren în care nava să-și poată înfige „picioarele".

Dar cu numai cîteva ore în urmă, un proiectil anume lansat a defrișat locul ! De piatră să fi fost pădurea, și nu ar fi rezistat ! „Abisalii" dispun de numeroase date despre arena pe care o caută : dimensiunea probabilă, forma, culoarea și modul de cristalizare a crustei, spectrul radiațiilor. Mai puțin unde se află. Descriu cercuri largi peste un ocean de verdeață. Nici un semn că cineva ar fi despicat-o, cu sau fără baston magic.

Inexplicabil ! Nu, de ce ? Explicații sau, dacă nu, ipoteze se mai găsesc. Zburăm peste o pădure despre care nu știm nimic. Și dacă șocul irezistibil al exploziei nu a făcut decît să aplece niște arbori senzațional de elastici ? Și dacă, mai acceptabil, o vitalitate dincolo de imaginație, dar în acord cu universalitatea pădurii pe Aixa, i-a permis acesteia, după distrugerea suferită din ajun, să se refacă, în sens literal, peste noapte ?

Fantastic ? Poate. Dar nu epitetul contează. Unde vom coborî ? Vom atinge vreodată solul acestei planete ?

Iar dacă vom defrișa din nou și vom ateriza la limita radiațiilor înainte ca pădurea să se refacă, nu ne vom trezi peste alte douăsprezece ore în mijlocul unei jungle ? Înlănțuită de arbori, legată de liane, strivită de îmbrățișarea unor boa vegetali, „Abisal" expiră. Bun venit pe Aixa !

Trei :

Dar nu, fără îndoială, focul și-a făcut datoria, iar astronava se va plasa lin pe o tipsie de zgură neagră. Pe ultima treaptă a scării a apărut Urun. Încă un pas și vor depinde în exclusivitate de planeta verde.

Nu, solul nu se scufundă sub greutatea bocancilor lui — ce tablou ar fi fost înecarea navei cosmice „Abisal" într-o mlaștină camuflată artistic de o pădure plutitoare ! Primii pași, chiar și următorii decurg firesc. Astronauții respiră ușurați, cu sau fără mască de oxigen, detaliu momentan lipsit de importanță. Primele cercetări decurg senin. Oamenii se destind, se adaptează locului, altminteri feeric. Pornesc în recunoașteri care nu relevă nimic de speriat. Dar tocmai cînd lucrurile par să meargă mai bine...

Pe alese : ori pădurea se dovedește a nu fi pădure, ci un monstru carnivor, dacă nu un vampir care se dedulcește la pămîntenii nesperat de apetisanți. Ori, mai verosimil, aceeași misiune este îndeplinită de o faună odioasă. Reptile serpentiforme, animale cu trei capete și nouă cozi, înzestrate cu colți de oțel, cu ventuze, cu arme chimice, pseudomaimuțe răsărind nu se știe de unde și foreze vii care țîșnesc din sol în cele mai neașteptate locuri, păsări cu sau fără aripi, cu zbor biomecanic sau balistic, viermi de proporțiile unui expres ori crocodili cît o muscă se adună, mii, de pe toată suprafața planetei să adulmece, să vadă, să pipăie, să guste bunătățile picate din cer și care miros atît de ațițător. Frumos...

Patru :

Dar oamenii, ori cel puțin hominizii ? Asemănători sau nu, de o talie dublă (posibil dacă se are în vedere forța de gravitație a planetei). drepți și arătoși, cu pielea de culoare plăcută, sau cocoșați, coșmaruri pe două sau mai multe picioare, înzestrate, vai, cu inteligență, cel puțin atîta cît să știe să captureze și să ucidă, dacă nu să și tortureze, cu sau fără intenție. De ce în acest caz nu știm nimic ? De ce primii expediționari nu au raportat ? Poate pentru că atunci cînd au aflat s-au văzut în imposibilitate de a mai comunica ceva. Poate pentru că de cum au descins pe planetă au și căzut pradă curiozității sau foamei semenilor noștri care ne seamănă atît de puțin.

Și dacă, mai puțin simplist, contaminați de aerul special de pe Aixa, de o aromă nedefinită, dar cu o acțiune precisă, de apa inofensivă în aparență, în ei s-a produs o transformare care i-a trecut de cealaltă parte a baricadei ? Dacă, atingînd solul Aixei, cei de pe „Abisal" vor fi întîmpinați de focul încrucișat al unei alianțe de monștri sau sufocați de îmbrățișarea fatală a foștilor lor coplanetari ? O intoxicație lentă poate provoca pe nesimțite denaturări esențiale. În cazul acesta, cum nimic nu poate să-i prevină, „abisalii" ar fi definitiv pierduți.

Neal nu are nici un moment în vedere o civilizație avansată. De ce ? Din prejudecata că ea s-ar fi trădat de mult prin defrișări vizibile, prin construcții bătătoare la ochi. Dar cetățile monumentale pot fi clădite la fel de bine în subsol ca și în marile spații libere. Energia ? În anumite condiții ar putea fi captată cu ajutorul antenei fără sfîrșit care este pădurea. Dacă nu cumva avem de-a face cu ființe de consistența duhurilor, a norilor, cristale fluide a căror viață nu are nici un punct de contact cu a noastră. În cazul acesta, nici o garanție pentru oamenii care sosesc pe Aixa...

Urun face o muncă asemănătoare. Înregistrează la secretomat situația așa cum se prezintă și măsu-

rile luate în vederea coborîrii pe solul Aixei : ora, numărul oamenilor, al armelor, modul de organizare a grupelor, însărcinările lor într-un caz, în al doilea, al treilea... Ipotezele sale sînt concepute după altă formulă. Atît formația pozitivă a lui Urun cît și temperamentul sobru îl privează de un zbor prea liber al imaginației, și el o știe. Totuși rareori s-a întîmplat ca un eveniment să-l găsească nepregătit. Înlocuind fantezia prin calcul, Urun selectează de la bun început, acceptînd riscul de a se înșela, posibilul de probabil, improbabil, imposibil. În final, variabilele se reduc la un număr foarte rezonabil. Cel mai adesea, pentru întîmpinarea acestor eventualități este omenește cu putință să te pregătești.

Moleculele fine ale secretomatului înregistrează jurnalul de bord și ideile pe care le avansează Urun. O fac la fel de impersonal ca și autorul lor. Dacă în cursul încercărilor de mîine blindajul aparatului va rezista, memoria lui va face un bun serviciu.

3

Noaptea de coșmar a trecut, cedînd locul unei dimineți despre care nu se știe nimic.

Pe „Abisal" toată lumea se agită. Atmosfera e febrilă, dar, așa cum se cuvine, emoțiile se consumă fără cuvinte.

Apariția soarelui alb marchează ca un gong debutul efectiv al zilei hotărîtoare. Urun trece la comandă. Desprinzîndu-se de pe orbită, nava începe să coboare. O întrecere stranie se desfășoară între lumina care pogoară spre Aixa și „Abisal", curînd pierdută de acesta. Bolidul e leneș. Dă întîlnire soarelui, care vine din spate, o ia înainte, alungă negura, deschide drumul.

Descensiunea durează enorm, dar în cele din urmă ia sfîrșit. Zona defrișată, circulară și netedă, îi așteaptă. Ultimii metri sînt parcurși în multe zeci de minute. Jeturile flagelează manejul negru de

parcă ar vrea să-l purifice în flăcări înainte de a-l împinge în adîncuri.

Dar platoul de bitum rezistă. De pe platforma lustruită nu se ridică nici un fir de praf. Urun pune cu hotărîre nava pe sol, taie contactele și motoarele amuțesc. Metalul mai vibrează cîteva clipe, fără noimă, apoi încremenește. În tăcerea care s-a instalat, se aude suspinul de ușurare al echipajului. Actul întîi s-a încheiat cu bine. Să mergem mai departe.

Atmosfera a fost reanalizată de mai multe ori în cursul nopții. Rezultatele sînt analoge cu cele anterioare. Nimic nu se opune părăsirii rachetei.

În ordinea stabilită, cei opt se îndreaptă spre sasul de evacuare. Nici unul dintre ei nu a mai pus piciorul pe Aixa. Trag deci cu emoția de rigoare prima gură de aer, după care se bat pe umăr, bucuroși. Pe fiecare îl așteaptă un scafandru — „cel mai perfecționat și cel mai ușor din lume". Ce fericire totuși să nu ai nevoie de el ! Se înghesuie pe scara îngustă și sar cu bocancii lor blindați pe crusta calcinată care pardosește luminișul.

Bomba care i-a precedat a curățat locul pe o suprafață cu un diametru de aproape un kilometru. Cercetează în jur, spre granița spațiului liber. Surîsul piere de pe fețele bronzate artificial. Au senzația că sînt împresurați. Peretele de un verde închis al pădurii fără capăt, înalt de treizeci-patruzeci de metri, pare că nu așteaptă decît un semn ca să se pună în mișcare și, înaintînd impetuos, irezistibil, un tsunami nemăsurat, să ocupe la loc insula neagră care i-a fost smulsă.

Nimic nu se clintește, însă asaltul mut, încremenit, amînat este impresionant. Oamenii se mută de pe un picior pe altul. Ar vrea să examineze mai îndeaproape un bulgăre de pămînt, un arbore, o frunză, dar prima grijă rămîne dușmanul necunoscut. Acesta poate răsări de oriunde, sub orice formă, poate plonja distrugător asupra lui „Abisal". De ce nu a făcut-o pînă acum ? Poate pentru că nu a prins de

veste unde se va produce debarcarea. Poate pentru că nu a știut să deducă rostul bombardamentului de aseară. Nu înseamnă că este un adevăr neglijabil.

Mica trupă instalează în grabă, cu mișcări de o precizie cazonă, știute pe dinafară, sistemul de apărare a navei. Un cerc impenetrabil cu mijloacele cunoscute pe Pămînt. Cît valorează pe Aixa ? Rămîne de văzut.

Eliberați de prima lor îndatorire, cei opt își îndreaptă spinările și privesc în jur. Liniștea e materială. Neal și Urun, urmați de Vrala, de ceilalți, fac doi-trei pași către marginea poienii. Acest verde rar, cu mult albastru, dar și cu roșu parcă, un roșu vag, tulbure, care mai curînd se ghicește în carnea frunzișului fastuos, aceste siluete amețitoare și armonioase. În sfîrșit frunzele, căci frunze sînt emisferele striate, lucioase pe o parte, poroase pe cealaltă, schimbîndu-și poziția după a soarelui alb și în care o clorofilă care nu e clorofilă alimentează, printr-o alchimie indescifrabilă o viață inedită.

Aerul de taină strînge ușor beregatele, dar oamenii ridică din umeri și pornesc la treburile lor. Apărați ca de o platoșă de un echilibru interior fără cusur, nu-și pot permite să asculte avertismentul pornit de nicăieri.

Grupurile de lucru au fost hotărîte, fiecare își cunoaște misiunea. Pe baza datelor cartografice prelevate automat, au fost identificate mai multe locuri în care impenetrabila pădure a cedat. Poiene naturale, fose de respirație sau luminișuri defrișate de „fabuloși", toate trebuie vizitate neîntîrziat dacă țin să dea de urma acestora. Nu sînt mai mult de zece. La drum !

Jaap a și extras din buzunarele secrete ale navei una din tanchetele de explorare. Instalat în fața bordului de comandă, întreprinde un control sumar și dă semnalul de îmbarcare. Gror și Ainen fac ce-

lorlalți un semn de adio și pătrund în vehicul. Jaap trage un levier și închide orificiul de acces.

— Gata ? întreabă.

Nu așteaptă răspuns. Formează programul. De cum ridică arătătorul de pe ultima cifră, tancheta se pune în mișcare, apropiindu-se de zidul verde. Un jet de aer hipercomprimat deschide drumul retezînd pădurea, hăcuind-o, pulverizînd-o. Tăiați din rădăcină, arborii gigantici, crescuți dintr-o horă de trunchiuri solidare, fac un salt grotesc, după care, sub forma unei ninsori de celuloză, se așternpe solul poros. Aceeași soartă o au iederile filiforme, lianele care aruncă poduri la toate etajele junglei, tufișurile și arbuștii de o șchioapă. Reptila mecanică înaintează pe un covor alb de materie vegetală.

Gror chicotește :

— La plecare nu uită niciodată să ne spună : „Fiți atenți, utilizați forța numai în cazuri extreme, infiltrați-vă subtil, nu tulburați ecosistemele..."

Jaap nu-i acordă nici măcar o privire :

— Nu sîntem la plimbare. Trebuie să vedem ce s-a ales de ai noștri înainte de a o lua pe urmele lor.

— Și atunci de ce nu dăm foc ? De ce nu pîrjolim ?

Japp nu se intimidează :

— Inutil. Jeturile sînt mai rapide. Focul n-ar face decît să trădeze prezența noastră. Din același motiv n-am luat nici aparatele de zbor.

— Și bomba de aseară ?

— Indispensabilă. Doar n-ai fi vrut să ne trezim în vîrful unui copac ?

— Puteam să coborîm pe terenurile pregătite de ceilalți.

— Habar n-avem cum arată și cine e acolo. Ar fi fost o aventură. Și tu o știi foarte bine. Dar, dacă vrei să mă sîcîi, nu te sfii, dă-i înainte.

Jaap și-a regăsit echilibrul dintotdeauna. Nici o ironie nu i-ar putea umbri strălucirea ochilor. Ce poate fi mai înălțător decît să taie un drum prin pă-

durea virgină ! Rafala transparentă, mai eficace decît un aruncător de plasmă, își face datoria în mod exemplar. Nici o abatere. Nici o șovăire. Imperturbabila ei înaintare conține un element estetic.

Drumul tanchetei e riguros rectiliniu. În dreapta, în stînga domnesc haosul și dezastrul. Tunelul se deschide însă neted, curat, fără surprize.

Jaap își pune problema dacă însoțitorii lui sînt în stare să guste măreția clipei. În ceea ce-l privește, ar suferi dacă ar trebui să predea comanda. Nici Ainen însă, nici Gror nu țin să i se substituie. Cei doi contemplă fără cuvinte priveliștea și nu e chiar atît de sigur că intuiesc sensul ascuns a ceea ce văd. Operatorul este foarte mulțumit. Nu de dragul unor hamali cosmici ca Gror și Ainen s-a străduit să prefacă trasarea drumului într-o operă de artă. Să pretindă aplauze ? Nonsens. Are publicul său credincios : el însuși.

După cîrci ore de drum, tancheta spulberă ultimele resturi de vegetație și frînează în preajma unui luminiș identic pînă la confundare cu cel părăsit. Jaap oprește motorul. Cei trei se instalează în fața ambrazurilor și scrutează cu inima strînsă împrejurimile.

Oricît de minuțios este acest prim examen, el nu relevă nimic neobișnuit. Realizată evident cu aceleași mijloace ca și aceea în care tronează propria lor navă, poiana se deschide în fața lor, un talger zgrunțuros și rotund. Zidul verde o încercuiește la fel de strîns ca și pe sora ei mai tînără, dar, după ceasurile lungi în care au străbătut pădurea fără hiaturi, meterezul nu mai apare atît de amenințător.

Jaap îi consultă din ochi pe cei doi. Aceștia ridică din umeri. Levierul acționat în sens invers decît la urcare face să se deschidă blindajul. Ies la lumină privind cercetător în jur. Poartă combinezoane de luptă universale și căști sferice de protecție. În dreapta strîng pistoale cu kaser, în stînga au grenade cu crom.

Pădurea îi întîmpină foşnind calm. Sub arcadele suple ale ramurilor domneşte răcoarea. Liziera poienii este şi ea verde. Urmele pătrunderii brutale a omului s-au vindecat. Arborii din linia întîi, foarte tineri, întind braţe zvelte către golul negru, într-un gest de conciliere. Nici o pasăre, nici o insectă şi nici o aromă care să le îmbie ori să le alunge. Numai pădurea însingurată, superbă.

Echipajul ascultă ordinul fără cuvinte al lui Jaap şi avansează. Sub tălpile de aliaj dur, bulgării calcinaţi scrîşnesc, sfărîmîndu-se. În prima clipă, zgomotul îi face să se oprească, să adulmece, dar nimic nu-i îndreptăţeşte să se teamă.

Gror ocoleşte poiana, Ainen studiază centrul. Aici se mai văd urmele celor trei picioare de mamut ale navei, iar la mijloc, între ele, amprenta jetului reactiv. Aici a staţionat „Fabulos" înainte de a porni spre locul în care a fost identificată.

Un semnal : adunarea ! În cîteva clipe, cei trei se află iarăşi la bordul tanchetei. Ainen îşi face de lucru cu aparatele sale, raportîndu-i lui Urun roadele primei cercetări. Jaap nu aşteaptă sfîrşitul comunicării. Ascultînd îndemnul secret al unui sentiment de urgenţă, trage la refuz manşa vehiculului, înfigîndu-l în trupul moale al pădurii.

4

Fermecător şi dezolant — aşa se înfăţişează peisajul Aixei în ochii tereştrilor. Au uitat viziunile sumbre ale nopţii lăsate la mii de kilometri în urmă. Impresiile proaspete îi solicită integral.

Văzută de la nivelul solului, pădurea ciclopică şi neîntreruptă impresionează şi convinge. Asemenea cascade de viaţă nu s-ar fi putut dezvolta decît în lipsa factorilor perturbatori. Un puternic argument

pentru absența oricărei civilizații, ba chiar a oricărei specii înzestrate cu inteligență.

Dar cu un raționament nu se spulberă o îngrijorare de mare calibru. Insolitul planetei verzi asociat enigmei care planează asupra expediției „Fabulos" face ca sosirea pe Aixa a noului echipaj să fie un act de zece ori temerar.

Comportamentul individual merită aprecieri la fel de generoase. Premisele oferite de negurile unei nopți de tensiune sînt infirmate, așa cum era de așteptat din partea unor încercați navigatori astrali. Dar impresionează stilul, simplitatea și reținerea, pudoarea manifestărilor, demnitatea cu care au pornit să înfrunte forțele malefice.

Sînt conștienți că pădurea, despre care nu știu nimic, dispune de un arsenal de mijloace pentru a reteza în față intențiile lor. Primul arbore mai șubred, clintit dintr-un echilibru precar, ar putea strivi tancheta care își face drum prin țesătura verde a codrului, tăind pentru vecie firul nevăzut care îi leagă pe intruși de lumea lor aflată dincolo de soarele alb. Prima prăpastie bine ascunsă ochiului, prima mlaștină deghizată astfel încît să nu fie detectată de aparatura de ghidare, prima stîncă prăvălită asupra lor din înălțimi nemăsurate ori primul plafon carstic prăbușindu-se sub acțiunea vibrațiilor produse de trecerea lor poate deveni o capcană.

Înaintarea continuă însă și nimic nu se întîmplă. Mai mult : pe măsură ce kilometri noi se adaugă celor parcurși, iar privirea se familiarizează cu lumina zgîrcită din tunelul verde, în ochii celor trei pădurea își pierde atributiile extraordinare, identificîndu-se treptat cu vechea, binecunoscuta, universala pădure de acasă și de pretutindeni. Trebuie ca la fiecare pas rațiunea să le aducă aminte că, departe de a-și încredința soarta vastului codru străin, au datoria să suspecteze fiecare siluetă și fiecare umbră pentru a nu cădea pradă răului care i-a lovit pe predecesori.

Sentimentul acesta de comuniune cu pădurea, ținut în frîu, dar imposibil de spulberat, explică mișcarea retractilă a lui Jaap și a oamenilor din subordinea lui în momentul în care, îndreptîndu-se către a doua poiană artificială înregistrată pe hărți, dau peste zonele distruse. Pare că o putere imbatabilă, cu care nimic nu se poate măsura, însă dementă, a ciopîrțit pădurea. Nici o urmă nu indică intenția unei tăieri raționale, și dealtfel înzestrarea unei expediții cosmice nu poate decît să excludă folosirea lemnului ca mijloc de procurare a energiei sau ca materie primă. Stricăciunile atît de haotice lasă mai degrabă impresia că nu au alt rost decît amuzamentul pur, dacă nu sînt rodul unei crize de beție a puterii căreia i-a sucombat un spirit slab, copleșit de grandoarea spațiilor împădurite, atunci cînd s-a trezit în mîini cu un instrument de tipul celui care taie și astăzi drum tanchetei.

Descinzînd fără veste într-o imensă peșteră verde, presărată cu arbori frînți, Jaap a tras instinctiv manșa, oprind înaintarea. Locul e ideal pentru o ambuscadă. Încercatul exploatator nu ar fi trebuit pentru nimic în lume să facă o asemenea manevră. Ainen și Gror sînt însă departe de a-l cenzura, fie și mental. Panorama e descurajantă, dar atît de convingătoare ! Pornirea pe care o simt cu toții este să coboare, să-și treacă palmele peste rănile fără îndoială încă pline de sevă, să se convingă de veracitatea imaginii pe care și-au format-o despre modul în care s-a produs incidentul și să aducă celui lovit o consolare problematică.

Nu părăsesc însă tancheta. Își lipesc de ambrazuri căștile, iar atingerea ține locul unui contact omenesc.

Apoi Jaap își amintește că el are o funcție, iar grupul o misiune și smucește furios manșa. Micul blindat face un salt peste obstacolele din calea sa și, lovind, la rîndul lui, în cel căzut, își reia mersul.

Sînt vizitate astfel cîteva circuri artificiale defrișate inutil, prea aproape unele de altele și complet nefolositoare. Devine limpede într-un fel că explorării cu miniaparatele de zbor, cu tancheta și pe jos predecesorii i-au preferat marile incizii, nu întotdeauna cele mai profitabile pentru știință, dar la prima vedere mai puțin periculoase. Rămîne de văzut în ce măsură s-au înșelat.

E după-amiază tîrziu cînd, în sfîrșit, grupul ajunge în pragul poienii pe care o domină turnul de catedrală al lui „Fabulos". Bine disimulat, șocul întîlnirii rămîne violent. O copie fidelă a „Abisalului", încremenită, fără viață, într-un spațiu mort. Un braț întins către cer, un strigăt, un avertisment. Așa simte Jaap, așa simt Gror și Ainen, fiecare în izolarea lui.

Cîteva minute de pîndă la marginea luminișului. Trei perechi de ochi cercetează aspectul cabanei care se ridică față în față cu astronava. Edificiul, pe deplin familiar noilor veniți, este baraca prefabricată, multifuncțională, aflată și în dotarea lor. Analizarea pereților metalici, a pantei acoperișului, a ferestrelor, a terenului înconjurător nu relevă nici un element alarmant în afară de absența, menită să ridice oricui părul măciucă, fie și a celei mai neînsemnate urme de viață. În lipsa oamenilor, locuința e un cuvînt gol, o formă fără conținut, ceva monstruos. Și dacă nu astfel este înregistrat spectacolul pe care-l oferă această a cincea sau a șasea poiană vizitată pe Aixa, cauza rezidă în sănătatea de invidiat a membrilor avangărzii. Chiar și așa, atunci cînd, considerînd că prelungirea observațiilor nu poate duce la nimic, cercetașii își părăsesc ascunzișul, fiecare dintre ei trage cu ochiul către semnul de exclamare pe care îl reprezintă nava, ce pare că, privind în urma lor, se rotește în jurul axului său.

Sub acoperirea lui Jaap, Ainen și Gror se apropie de cabană, ferindu-se din dreptul ferestrelor. Dar

sînt numai ei și scrîșnetul încălțămintei pe zgura care podește luminișul.

Se opresc de o parte și de alta a intrării. Așteaptă. Nici un sunet, nici o mișcare. Atunci trag, cu bruscheță, ușa de metal a barăcii. Muchia se izbește de perete. Brațe puternice se întind ca tot atîtea săbii. Degetele crispate pe arme strîng nervos trăgaciul, gata să declanșeze un foc mortal asupra oricărui nepoftit care s-ar fi aflat înăuntru.

Însă baraca e goală. Sasul scos din uz, prezența ferestrelor arată că ocupanții se considerau în deplină siguranță. Altminteri ar fi montat o altă variantă a cabanei ori ar fi modificat-o pe aceasta.

Baraca nu spune mare lucru. Aspectul ei este atît de liniștitor ! Înconjurată de dulapuri încastrate în structura de rezistență a construcției și care formează un adevărat blindaj suplimentar, cu plafonul etajat, menit să izoleze interiorul de excesele de temperatură, e o construcție de tip tradițional, croită pe gustul pionierilor Cosmosului, care întotdeauna au pus nevoia de societate înaintea confortului. Locatarii au preferat să trăiască într-o încăpere unică și mare, semn că se simțeau bine împreună și că, mărturisit sau nu, sufereau de singurătate.

Jaap și oamenii lui se împrăștie prin căminul spațial. Gror deschide un dulap. De pe un raft privește cu orbite goale o cască identică celei pe care o poartă el însuși. Dedesubt — combinezonul respectiv. Pe piept în stînga, o etichetă : Lars. În alte dulapuri, costumele celorlalți.

Ainen trage un pled. Așternutul este ușor îngălbenit. Ridică o pernă și extrage de sub ea un tricou de dimensiuni neverosimile și un pantalon de aceleași proporții. Le arată celorlalți. Aceștia se apropie. O monogramă înlătură orice confuzie : aici a dormit Kox.

Flegmaticul Jaap își pierde sîngele rece. Zvîrle în primul pat arma nefolositoare și-și smulge casca.

Gifiie, cu părul vîlvoi, într-o revoltă fără obiect. Deşi uimiţi, ceilalţi îl imită. Jaap trage aer în piept şi profită de clipa de confuzie ca să-şi vină în fire.

5

Dormitorul e tocmai atît de mare cît să vezi dintr-o ochire dacă înăuntru se află sau nu cineva. Desigur, au răscolit paturile, au deschis dulapurile, însă au făcut-o în căutare de indicii.

E mai mult decît limpede că nu există nici un supravieţuitor. Dar Ainen nu a terminat să desfacă paturile. Meticulos, el strînge metodic fiecare pled electric şi ridică fiecare saltea pneumatică. Dacă nu desfundă pernele este numai pentru că, privite în transparenţă, nici una nu pare să ascundă ceva. Gror s-ar afla în deplină legitimitate dacă ar lua peste picior apucăturile lui Ainen şi poate că ar face-o dacă aceasta nu ar implica oarecare primejdie. Cît despre Jaap, ar avea tot dreptul să-şi iasă din minţi, dar în ultimele ore nervii lui au fost solicitaţi prea intens ca să mai aibă reacţii. Ajuns la capătul puterilor, preferă să ignoreze obtuza insistenţă a scandinavului şi să-i întoarcă spatele. Ceea ce şi face. Dar numai pentru o clipă. Gesturile mecanice ale lui Ainen, el însuşi lipsit de orice iluzie, exercită o anume fascinaţie, căreia Jaap nu i se poate sustrage. Şi astfel e martor la surpriza camaradului său, care, dislocînd ultimul pled, rămîne cu mîna în aer, incapabil să articuleze un cuvînt.

— Ce-i ? şopteşte, sufocat, Jaap.

— Ai găsit ceva ?

Nici glasul lui Gror nu este mai muzical. Tăcerea lui Ainen sugerează un răspuns. Colericul şi sanguinicul se apropie de flegmatic.

Şi văd : în colţul cel mai ferit se află un schelet, mai exact — un cadavru. Dar atît de descărnat, în asemenea hal de epuizare că, aşa cum zace, fără

viață, în patul a cărui curățenie lasă de dorit, pare mai curînd un vrej adus de vînt. Măsurînd arătarea îngropată în cearșaf, au înțeles de ce pledul care-l acoperise nu-i trăda în nici un fel prezența.

Ainen dezgolește corpul necunoscutului. Asistenții întorc a dezgust capul. Mortul nu e frumos. Nu se ostenesc să-l întrebe pe Ainen ce are de gînd. Cu un cap pătrat nu discuți decît strictul necesar.

S-ar părea că rezervele voinicului sînt departe de a se epuiza. Omul ghețurilor își vîră brațele adînc sub corpul celui găsit, îl ridică ușor, ca pe un fulg, și-l depune pe un pat situat în vecinătatea unei ferestre. Apoi, fără să trădeze nici o repulsie, își lipește urechea de pieptul străinului și ascultă.

Ceilalți nu mai pot suporta. E prea mult. Ainen dă locului și orei o coloratură prea extravagantă ca să nu riște sancțiuni. Jaap și Gror nu mai sînt în stare să se stăpînească. Protestează printr-un hohot de rîs cel puțin deplasat.

Ainen se ridică imperturbabil. Camarazii îl cunosc îndestul ca să prevină o mișcare de natură să-i pună pe amîndoi la podea în cincisprezece secunde. Se trag înapoi, trecînd instinctiv în apărare.

— Ce-i cu tine, bravează Gror, vrei să-l înviezi ?

— Nu se știe niciodată, spune Ainen, obscur ca Pitia.

Cei doi luptători în gardă simt ace de gheață pe șira spinării. Strîngînd pumnii în continuare, întreabă stupid :

— Cum așa ?

Dar septentrionalul nu le mai acordă nici o atenție. Revine asupra celui întins. Acesta nu oferă nici o bază optimismului său, dar cuvîntul lui Ainen nu este dintre cele care pot fi puse la îndoială.

Sub ochii neîncrezători ai colorlalți, temerarul Ainen începe o dificilă operație de reanimare. Un instinct îl face să aleagă nu aparatura de salvare de pe tanchetă, nici pe a gazdelor, ci o veche tehnică a strămoșilor săi din tundră, care asociază masajul

unui boxer de categorie grea cu gimnastica unui dansator de samba, totul condimentat cu palme energice şi duşuri scoţiene.

Rezultatele nu sînt din cale-afară de strălucite. Perseverent şi egal, Ainen se dovedeşte însă inepuizabil şi de nedescurajat. Ore lungi trec fără să se înregistreze nici un progres. Gror, apoi Jaap ies la aer, făcîndu-şi de lucru. Conducătorul grupului cheamă baza şi raportează. Între timp Gror vizitează nava care i-a precedat, sperînd zadarnic să afle o cheie dispariţiei echipajului.

Pe Aixa se înserează. Gror nu a găsit pe „Fabulos" decît cele necesare pentru pregătirea cinei. Acţionează în consecinţă. Îi aduce şi lui Ainen o gustare copioasă şi o cafea fierbinte. Corpul neînsufleţit nu arată mai bine ca la început, dimpotrivă, tratamentul violent l-a desfigurat definitiv, în orice caz i-a învineţit figura. Dar Gror nu ţine în mod special să-l contemple şi nici nu tînjeşte după un schimb de amabilităţi cu masivul atlet. Acesta a lepădat el însuşi cea mai mare parte a îmbrăcămintei şi pentru prima oară arată istovit. Cu atît mai grăbit părăseşte Gror cabana. Ştie din experienţă că oboseala nu face decît să ascută susceptibilităţile.

Pe Ainen îl aşteaptă o noapte grea. Dar ceilalţi nu au nici un motiv să vegheze. Urcă pe nava părăsită. Jaap ia din nou legătura cu „Abisal" şi îl cere la aparat pe Urun. Acesta se prezintă. Ascultă veştile fără să comenteze. Ia notă de găsirea cadavrului. Întîlnire radio a doua zi. Jaap îşi azvîrle cît colo costumul şi se trînteşte într-o cuşetă. Gror i-a luat-o înainte. Pleoape de plumb le obturează privirea. Înainte ca încercaţii expediţionari să-şi dea seama, cad într-un somn adînc şi binefăcător. Nu au luat nici una dintre măsurile de securitate obligatorii într-o împrejurare ca aceasta. Dezarmaţi şi neputincioşi, sînt la cheremul forţelor obscure care bîntuie planeta. Ele îi ignoră însă, din cine ştie ce tainice motive, şi astfel noaptea se scurge lin, fără evenimente.

Nava luceşte stins în ceaţa alburie a stelelor. Cei doi au revenit pe Terra. Planeta natală îşi exercită inflexibil monopolul asupra viselor celor care au părăsit-o.

S-a luminat. Jaap sare în picioare, îl trezeşte pe Gror, dar nu aşteaptă ca acesta să fie gata, ci coboară de pe navă, îndreptîndu-se către cabană.

Nici o mişcare, nici un semn de viaţă, Jaap trage uşa, intră şi-i caută din ochi pe cei doi. Aceştia zac, două cadavre, pe două paturi identice. Jaap este izbit de izul de asemănare care uneşte cele două corpuri. Ce anume a putut face ca strigoiul aproape imponderabil şi atletul de clasă, care pînă ieri cu greu ar fi fost admişi în acelaşi spaţiu logic ca fiinţe cu drepturi egale, să aibă un aer atît de înrudit? Sfrijitul nu arată să-şi fi revenit. Mai curînd s-ar putea crede că neaşteptatul tratament l-a ajutat pe Ainen să dea jos cîteva kilograme bune. Contrastul ar fi rămas considerabil dacă Jaap s-ar fi rezumat la compararea ponderii lor. Ceea ce-i apropie este altceva. Pe Jaap evidenţa îl izbeşte ca un pumn: cei doi au în aceeaşi măsură aerul că dorm.

E prea mult. Jaap năvăleşte asupra lui Ainen, scuturîndu-l cu violenţă. Acesta se deşteaptă cu greu. Este morocănos şi are cearcăne vinete. Înţelegînd, în sfîrşit, cine şi de ce îl trezeşte, cască îndelung, apoi întinde mîna spre patul alăturat.

— Îl cheamă Stracco.

Şi se întoarce pe partea cealaltă.

— De unde ştii?!

Jaap are buzele albe şi genunchii moi.

— L-am întrebat, încheie Ainen discuţia, cu tonul unuia care nu vede ce ar mai fi de adăugat.

Noutatea nu poate fi trecută sub tăcere. Dar Jaap nu are curajul s-o comunice. Curînd Stracco deschide ochii. Este prea slab ca să coboare din pat,

dar e cît se poate de viu. Luat prin surprindere, Gror, care vine cu de-ale gurii, e cît pe ce să scape proviziile pe jos.

Necunoscutul este unicul supraviețuitor al primei expediții. Greu de recunoscut, firește. Prin cîte nu a trecut ! Boală, nebunie, izolare, a gustat din ele pînă la saţiu. A rezistat însă, ceea ce este o minune.

Cum au pierit ceilalți ? Unde se află cadavrele lor ? Și ce s-a întîmplat la urma urmei ? Imposibil de aflat. Pur și simplu, la un moment dat au început să dispară. Unul cîte unul. Apoi nu mai știe. A fost extrem de bolnav. Fotografia din carnetul de zbor nu are nimic comun cu stafia palidă care abia își trage sufletul.

Jaap meditează cu glas tare :

— Ar trebui urcat în rachetă și trimis pe Pămînt.

Ochii lui Stracco lucesc. Dar proiectul este irealizabil. Ar fi extrem de imprudent să supună un organism atît de traumatizat la suprasolicitările inerente unui zbor cosmic îndelungat. Și, chiar dacă ar aștepta să se întremeze, să-și revină în puteri, cine și-ar asuma riscul de a reduce echipa tocmai acum, cînd ies la iveală pericole necunoscute ? Decizia o va lua comandantul expediției, dar opinia celor trei e formată : Stracco trebuie să se încadreze în grup.

Jaap s-a împăcat cu ideea, ba chiar îi va face plăcere să-i comunice lui Urun vestea resuscitării lui Stracco. Un laconic mesaj radio este lansat către „Abisal" cu intenţia expresă de a provoca senzaţie. Cum operator de serviciu este Hay, în mai puţin de două minute toată suflarea de pe Aixa e la curent. Formulările lui Jaap își fac efectul. Sute de întrebări bombardează aparatura de pe „Abisal". Jaap se prăpădește de rîs.

— Nu, isteților, nu e o farsă. Eu unul mă laud cu o imaginaţie mai puţin macabră. Ar fi trebuit să băgaţi de seamă, bombănește în chip de încheiere și

succste butonul aparatului. „S-a zis cu liniștea de pe Aixa" — își spune. A uitat că ieri încă, la aceeași oră, numele planetei era Teroare.

6

Vestea că există un supraviețuitor a electrizat expediția. Măsuratul Urun se dovedește incapabil să opună rezistență nevoii oamenilor de a-l vedea pe Stracco și a sta de vorbă cu el. Hay este pentru transmiterea unui mesaj către Pămînt, dar Urun consideră că ar fi mai util s-o facă după ce vor fi în posesia răspunsurilor la întrebările rămase în suspensie.

Se înghesuie cu toții în cea de-a doua tanchetă și pătrund în tunelul croit în ajun. Peir ține cu mîini ferme comenzile jetului de aer, gata să intervină dacă ar apărea fie și cea mai neînsemnată mișcare suspectă. Dar tunelul e pustiu. Farurile puternice nu izbutesc să spulbere penumbra de sub arbori, însă nici un obstacol nu se opune înaintării.

Vizitează astfel, în goană, locurile a căror priveliște i-a zguduit pe camarazii lor. Cum însă astăzi dominanta e alta, impresia diferă. Privesc distrugerile fără sens, dar nu le înregistrează ca atare și sînt departe de a simți în carnea lor tăișul absurd care a ciopîrțit pădurea.

Ajunși în poiana cea neagră, tresar, pătrunși cu bruscheţe de realitate. Măsoară o clipă silueta lui „Fabulos", tulburați, la rîndu-le, de asemănarea cu propria lor navă și trec mai departe.

În pragul barăcii a ieșit să-i întîmpine Jaap.

— Unde e ? întreabă Urun.

— Înăuntru.

— L-ați pus pe picioare ?

Jaap e primul care se miră :

— S-ar părea că da !

Grupul intră fără ceremonie. Stracco a părăsit patul. Şade la masă înconjurat de băieţi. Jaap face prezentările :

— El e. Îl cheamă Stracco.

— Omule, se minunează Peir, eşti tu sau umbra ta ?

Rîsul expediţionarilor e zgomotos.

— Ehei, exclamă Gror, să-l fi văzut ieri pe vremea asta...

Urun pune întrebările cele mai raţionale cu putinţă, iar Stracco dă lămuriri.

Hay, Gror şi ceilalţi comentează în şoaptă evenimentul. Sînt impresionaţi, dar nu peste poate. Ceea ce îi mişcă mai mult ca orice pare a fi starea fizică a lui Stracco. Punctul lor de vedere debordează de bun simţ ; prea firav pentru a face vreo ispravă pe Aixa.

Aspectul lui Stracco pare să le dea dreptate. Arată întocmai ca tipii aceia a căror simplă prezenţă te face să te simţi mătăhălos şi deplasat. „Încă unul care o să trăiască pe seama noastră" — îşi spun cei mai vindicativi dintre titularii echipei, ca şi cum printre ei s-ar mai afla vreun asemenea specimen. O sentinţă fără drept de apel, întărită de autoritatea experienţei unor veterani ai spaţiului.

Urun ar vrea grozav să-l aibă pe Stracco numai pentru el măcar o jumătate de oră. Dar mai curînd ar putea să pretindă o coridă pe Aixa.

— Eu sînt şeful, precizează pentru lămurirea străinului. Cum ziceai că te cheamă ?

— Stracco.

— Ce ştii să faci cînd ai greutatea normală ?

— Montez case. Dar mă pricep şi la instalaţii. Dacă aveţi o baie de oxigen, v-o pun pe picioare cît ai bate din palme.

Întrebările sînt lipsite de sens, arhiva de pe „Fabulos" conţine, desigur, datele complete ale omului, pînă la testele private ale bunicilor. Dar benzile nu au nici un haz cînd poţi să te informezi direct de la

sursă. Dacă întîlnești un om, se cade să afli chiar din gura lui ce hram poartă.

— Ești însurat? Ai copii?

Stupid. În acest caz ar fi căzut de la prima selecție. Stracco răspunde însă cu simplitate: nu, e celibatar, dealtfel nu are pe nimeni, își poartă singur de grijă, nu i-ar plăcea să trăiască pe seama altuia, nici dădăcit prea îndeaproape.

Asistența schimbă priviri nerăbdătoare: pînă cînd o să mai batem cîmpii? Urun e impenetrabil.

— Ești singurul supraviețuitor de pe „Fabulos". Ce s-a petrecut aici?

Forfota a încetat brusc. Fiecare încremenește pe locul unde se află, să nu scape un cuvînt.

Stracco închide ochii. Se reculege o clipă. Vorbește:

— E îngrozitor. Nu am ce să vă spun. Nu știu aproape nimic. Într-o zi, Lars a dispărut. Pur și simplu. Am crezut că s-a rătăcit. L-am căutat, l-am așteptat. Nu s-a mai întors. A urmat Kox. Apoi altul și altul. Au pierit fără urmă, rînd pe rînd. Nu s-a găsit nici un indiciu, nici măcar corpul vreunuia dintre ei.

— Cum așa? întreabă Hay. Glasul lui exprimă revoltă. Adică s-au evaporat?

Urun intervine:

— Lasă-l să vorbească. Omule, te ascultăm.

— Eram derutați. Nu știam ce să credem, încotro să ne îndreptăm. Am căutat la întîmplare. N-am găsit nimic. Apoi am vrut să anunțăm Pămîntul. Însă radioul amuțise. Cînd am rămas patru, am vrut să plecăm. Dar „Fabulos" nu mai răspundea la comenzi. Eram condamnați.

— Și nimeni nu a văzut ceva suspect niciodată?

— Ne-am gîndit la niște ființe agile. Un fel de cimpanzei. Dar pe Aixa nu există așa ceva sau nu am descoperit noi. De oameni, nici vorbă. Am ocolit de zeci de ori planeta cu „sfîrleaza". Așa îi spunea Kox bilocului nostru.

— Așa îi spunem și noi, precizează Urun. Și continuă : Aixa asta e numai pădure, așa cum pare ? Nimic altceva ? Nici animale, nici păsări ?

— Nici măcar insecte. O pădure și atît.

Slăbănogul se gîndește un moment și rectifică :

— Nu e o pădure oarecare. Arborii ăștia nemaipomeniți comunică între ei printr-un sistem comun de rădăcini atît de complex că nu poate fi descris. Fiecare copac e un individ, însă pădurea e un întreg. Nu am pretenția să înțeleg, dar e măreț.

— Și înfricoșător, completează Neal.

— Într-un fel.

— Dar tu ? Cum ai plecat ?

— Eu ? Ce s-a întîmplat cu mine ? De ce sînt aici, așa prăpădit cum sînt, și nu acolo unde zac ceilalți ? Frumoasă întrebare ! De unde vreți să știu ? Habar n-am. Tot ce pot să vă spun este că într-o bună zi m-am trezit singur. Atunci mi-am adus în cabană proviziile, armele și am început să aștept. Pe urmă m-am îmbolnăvit și nu mai știu nici atît. Dacă nu veneați voi...

Stracco strivește în pumn adversari nevăzuți. O face furiș, cu o violență abstractă, vrînd parcă, în același timp, să șteargă orice urmă a ei, ca și rușinea de a fi cedat.

— Dacă v-ați fi grăbit, dacă veneați mai devreme...

Ascultătorii tac. Tace și Urun. Să-i aducă aminte că nu au făcut decît să urmeze programul stabilit, că nimeni pe Pămînt nu bănuiește ce se petrece pe Aixa, că atunci cînd tăcerea lor i-a neliniștit se aflau de multă vreme pe drum și că, pregătindu-se în vederea întîlnirii de azi, și-au perindat prin minte sute de explicații, care de care mai fanteziste ? N-ar avea nici un rost. Urun se preface a nu fi observat clipa de slăbiciune a lui Stracco.

— Eu sînt și medicul expediției, reia cu tonul cel mai neutru. Aș vrea să te consult. De acord ?

Pe Stracco schimbarea subiectului îl bucură.

— Băieți, zice Peir, și un pigment de ironie alterează firescul scenei, medicul vrea să fie singur cu pacientul. Haideți afară, să admirăm peisajul.

7

În timpul interogatoriului, Ainen a stat deoparte, absent. Urun îl cunoaște destul de bine pentru a nu-l jigni prin vreo remarcă nelalocul ei la adresa generoasei sale încăpățînări. Dealtfel, herculeanul personaj a ieșit împreună cu grosul expediției.

Odată încheiată vizita medicală, comandantul se retrage. Consultația nu a dezvăluit nimic ireversibil. În cazul dat, epuizarea fizică nu prezintă importanță. Iar dacă Ainen se consideră implicat în recuperarea lui Stracco ar fi de-a dreptul deplasat să-și facă griji. Iar să dai sfaturi ursului polar e chiar mai puțin recomandabil decît să-i mulțumești. Ainen are vocația răspunderii. Știrbindu-i inițiativa, nu ai face decît să-i retezi elanul. Un tact înnăscut îl ferește pe Urun de una ca asta.

Atitudinea prevenitoare față de pacient merge pînă la detaliu. Bolnavul refuză sucul de fructe natural, scos din rezervele cele mai prețioase ale echipajului, și cere o insipidă apă minerală? Preferă, de asemenea, fripturii în sînge pe care i-o recomandă Ainen proteinele fade din frigiderul cabanei, pe care l-a garnisit el însuși? Cuvîntul celui aflat în suferință e ordin. Halterofilul se execută fără a clipi. Ceremonia mesei are și ea loc fără martori, Ainen preferind să nu fie stînjenit de spectatori atunci cînd are de lucru.

Cîteva zile trec astfel fără ca vreunul dintre „abisali" să se apropie de Stracco dincolo de invizibila barieră pe care a ridicat-o, inconștient, Ainen. Și numai Stracco este în măsură să nu țină seama de ea.

Evenimentul are loc de îndată ce omul se reface suficient ca să iasă la soare. Deșiratul supraviețuitor de pe „Fabulos" închide ochii, orbit de lumină. După ce trage cu voluptate aer în piept, pornește alene către un accident de teren ascuns între arbori. Peste cîteva minute revine ducînd un fel de sac de voiaj format dublu. Și l-a ridicat pe umăr și îl poartă vitejește spre baracă.

De pe acoperiș, căruia îi întăresc legăturile, Peir și Hay privesc în urma lui : Asta și-a cărat după el o adevărată zestre, o garderobă de teatru, are de gînd să dea gata frumoasele ținutului. Ba nu, trebuie să aibă romane, baloturi întregi de romane, capsulă lîngă capsulă. Așa arată numai un tip care nu se desparte de biblioteca lui, pentru ca după lucru să se retragă într-o splendidă izolare populată de vise romantice. Un pariu se încheie într-un timp record.

— Amice, ia inițiativa Peir, care s-a lăsat să lunece jos, dă-ncoace pachețelul, să nu-l scapi.

Stracco se oprește, se întoarce spre cei doi. Să protesteze ? Să mulțumească ? Peir se apropie decis. Hay, care l-a urmat, îl sprijină din flanc.

— Ce caști ochii ? O mînă de ajutor — n-ai mai văzut așa ceva ?

A văzut. Peir saltă pe umăr sacul. E al dracului de greu. Sub povară, se îndoaie ca trestia. Pe deasupra e zadarnic : nici cîntărit în mîini, nici pipăit fără ocolișuri, sucit în fel și chip, coletul nu-și trădează conținutul. Stracco și Hay vin pe urmele lui Peir, care se poticnește de mai multe ori. În sfîrșit hamalul voluntar se oprește, pune sacul jos și întreabă, cu fruntea umedă de transpirație :

— Ce naiba ai înăuntru ?

Stracco preia sacul fără efort.

— Nimic deosebit. Mîncare.

— Zău ? pufnește în rîs blondul. După greutate, s-ar zice că mănînci bolovani !

Nici o reacție. Spirit prea diluat.

„Omul ăsta strică prețurile" — își spun cei doi, în consens. E bine stabilit că aprovizionarea rămîne treaba administrației. În ce privește bagajul unui muncitor spațial, din el nu vor lipsi, desigur, niște haine care să țină la tăvăleală, o pereche de foițe, un set de fotografii „speciale" și, bineînțeles, unicul articol interzis cu desăvîrșire în Cosmos — ceva tare. Or, naivul ăsta a cărat după el un magazin de conserve.

În baracă, Stracco, mereu însoțit de umbrele sale, desface coletul. Nicicînd un fluierat de admirație nu a sunat mai convingător.

— Afurisitul ! sare în sus Hay. Numai delicatese!

Într-adevăr, nu în fiecare zi se întîlnesc pe Aixa icrele negre, fie și sintetice, și somonul afumat, chiar dacă produs din gaz metan.

— Așa se trăiește, băiete, joacă Peir comedia convertirii, nu cu galeți și apă rece !

Stracco întrerupe o clipă așezarea cutiilor în frigiderul barăcii ca să arate într-o direcție neclară :

— Este pentru toată lumea.

Un minut mai tîrziu fac împreună cale întoarsă. Urmîndu-l pe Stracco, pătrund într-o peșteră artificială nu prea înaltă, în schimb adîncă și rece. Pe zid, o perdea de cristale de gheață răspunde cu miriade de focuri lanternei lui Stracco. Pretutindeni, baloturi masive cu alimente clădite ordonat.

— O parte din proviziile de pe „Fabulos", precizează Stracco. După scoaterea din funcțiune a navei, am hotărît să ascundem alimentele în mai multe locuri. Erau suficiente pentru cincisprezece ani. N-o să se supere nimeni dacă vă invit la masă.

— Aici, pe loc ? se miră cei doi, încîntați totuși.

— De ce nu ? Doar dacă nu vă e frig...

Mîndria unor lupi ai spațiului nu admite una ca asta. Un mic festin este improvizat. Cu gura plină și ochii sclipitori, Hay și Peir privesc plini de admirație către Stracco.

— E dat naibii, nu crezi ?

— Categoric !

Peir ține să guste și o felie de jambon. Se servește singur, oferind și celorlalți. Stracco refuză. Hay ridică din umeri. Peir însă pornește o pledoarie în favoarea proteinelor superioare.

— Inutil, întrerupe Stracco. Nu te contrazic. Dar eu nu mănînc niciodată carne.

Comesenii rămîn cu îmbucătura în gît. Cum adică ?! Ce vrea să spună ? De ce ? În ce scop ?

Abundența întrebărilor nu duce la clarificarea lucrurilor. Nu există nici un motiv special : pur și simplu, ca un om liber ce se află, Sracco refuză acest aliment. Fără comentarii.

Teorii ? Argumente ? Cîte poftiți. Orice vegetarian vi le poate repeta pînă la intoxicare. Nici Hay, nici Peir nu duc ideile lor despre cumpătarea filozofică pînă la abolirea bifteculuí, dar nimic nu-l poate împiedica pe Stracco s-o facă.

— Lasă omul în pace, își revine Peir. E dreptul lui.

Vorbește în fraze scurte. Între timp își linge degetele. Șterge de haine ce a mai rămas și întinde brațele către Stracco.

— Bate laba, slăbănogule ! Ești un aiurit, dar îmi place ideologia ta !

Stracco zîmbește pe sub mustață. Peștera orbitoare e un loc foarte potrivit pentru spargerea gheții.

8

Pînă la un punct e firesc : după zborul atît de lung, orice figură nouă ar fi binecuvîntată. Un chip căruia să nu-i cunoști fiecare trăsătură și fiecare grimasă. Un temperament capabil să-ți rezerve surpriza unei reacții neprevăzute. Un caracter care să-ți ofere o enigmă de descifrat. Un om căruia să nu-i știi pe dinafară ticurile și anecdotele, căruia să nu-i poți ghici opiniile, ba și cuvintele în care își vor găsi ex-

presie, și asta înainte ca el să deschidă gura. Stracco a picat într-o sahară însetată de inedit. Nesperat de original, cuceritor de simpatic, necontenit activ, niciodată posac, reprezintă însuși tipul camaradului. Este compania preferată a fiecăruia și muritorul cel mai lipsit de fasoane.

Urun încă nu i-a stabilit un program rigid, însă omul se alătură fără invitație grupelor de lucru și nu are nevoie de îndemn ca să arate ce este în stare.

În orele libere, își face viața mai frumoasă. Supranumerar în dormitor, de îndată ce s-a văzut pe picioare, expeditionarul nr. 9 și-a amenajat o cușetă suplimentară.

De cînd a ieșit din refacere, forța și îndemînarea lui Stracco au stîrnit admirația camarazilor săi, îndeobște puțin aplecați spre idilism. Discreția și firescul slăbănogului se asociază în chip fericit calităților amintite. Un om care nu se viră în sufletul nimănui, dar nici nu evită pe nimeni. Nu ține să fie vioara întîi în necurmata competiție în care se transformă pînă la urmă orice tip de convietuire între bărbați, dar nu din slăbiciune de caracter, nici din lipsă de personalitate. Timpul care pe Aixa trece la fel de repede ca pretutindeni în veacul acesta vertiginos a și oferit destule prilejuri pentru a o demonstra.

Fiecare dintre „abisali" a înțeles că reticențele față de Stracco nu au nici o noimă. La lucru valorează cît oricare din ei, cu un plus de ingeniozitate și suplețe. Adevărul este că, să se ia la trîntă, nici Ainen, cît e el de impunător, nu l-ar dobori cu una, cu două. După ce au lucrat vreme de o lună la punerea în funcțiune a sondelor de explorare a subsolului, după ce au instalat minicentrala energetică, între ei nouă s-a încheiat o alianță de cea mai bună calitate.

Unicul domeniu în care Stracco își păstrează ideile este hrana. Nimic nu-l convinge să pună gura pe carne ori pește.

Vegetarianul e un animal destul de rar în Cosmos. Totuși specia a fost omologată.

Cum poate fi însă calificată evitarea vegetalelor? Căci și acestea lipsesc de pe masa lui Stracco.

Desigur, în cămara omului modern mineralele ocupă un spațiu aproape egal cu al celorlalte regnuri. Opozanții la introducerea largă în hrana oamenilor a preparatelor minerale sînt niște conservatori. Ultimii disidenți, adversarii alimentației bazate pe triunghiul regnurilor, au un statut special, de curiozități amuzante, pitorești. Mulți îl ascultă, dar nimeni nu-i ia în serios.

Ridicolul acestor inși plini de prejudecăți nu-i saltă în mod automat într-un plan superior pe partizanii exclusivi ai preparatelor minerale. Dealtfel, inconsecvenți, aceștia din urmă împrumută paleta gusturilor de la hrana patriarhală. Neînțeleși sau extravaganți? Stracco ne-ar putea lămuri dacă nu ar fi atît de tranșant. Dar este.

— Mi-ar fi mult mai ușor să vorbesc despre asta, zice, dacă aș avea talentul oratorilor de odinioară. Numai că nu simt nevoia să mă justific în fața nimănui, nici să fac prozeliți.

Echipa sfidată astfel ar fi în drept să se supere. Ar face-o dacă Stracco nu i-ar fi cucerit de mult. Argumentele împotriva interpretării greșite a mofturilor lui Stracco sînt la fel de inconsistente ca problema însăși.

— Cu ce ai de gînd să trăiești? îl apostrofează Gror. Aici, pe Aixa, nu e grădină de copii. La intrare scrie, chiar dacă n-ai băgat de seamă: rezervat pentru bărbați! Asta înseamnă o mulțime de lucruri, dintre care nu lipsește o friptură de două palme cel puțin o dată pe zi.

— Și eu care voiam să vă invit la un vin mineral primit în ultima clipă! replică Stracco. Anticii ziceau că gusturile nu se discută. Sau asta era pe altă planetă?

Asemenea dispute joacă însă mai curînd rolul de divertisment. S-au convins de mult că blîndul Stracco este inflexibil. Şi apoi detaliile de acest fel nu sînt de competenţa nimănui.

Slăbănogul se alimentează numai cu lucruri bune, de calitate superioară, deşi sintetice. Faptul că nu mănîncă aceleaşi feluri îi poate jigni pe unii, dar omul e prea de treabă ca să i se poarte pică. În definitiv, dacă s-a adaptat atît de bine alimentelor sintetice, nu e decît în avantajul lui. Pentru un vagabond al şantierelor cosmice este capital să aibă un stomac de struţ.

9

Stracco şi-a improvizat un culcuş sub cerul liber şi în unele seri înnoptează afară. Urun a fost destul de nemulţumit. Isprava e împotriva instrucţiunilor, dar, cum Stracco este veteranul grupului, nimeni nu are destulă autoritate ca să i se opună şi nici nu încearcă s-o facă.

Vrala, cel mai tînăr de pe planeta verde, e cucerit de idee. Admonestat în fel şi chip, în seara asta profită de o inspecţie a comandantului pe „Abisal" pentru a se furişa afară din cabină. La drept vorbind, sub acoperişul ei aerul climatizat e mai răcoros, dar nu orice plăcere se împacă şi cu logica.

Stracco nu este singur. Alături de el tace Ainen. Vrala e uşor intimidat. Forţa pe care o emană scandinavul are întotdeauna darul să-l impresioneze. În secret a făcut mari eforturi să-şi dezvolte musculatura, sperînd să devină un Ainen, dar nu a reuşit decît să crească mare şi voinic, un adolescent mărit la scară. Arcticul a rămas un ideal intangibil.

Tac în trei. Pe cerul fără lună al Aixei au răsărit stelele, fiecare înconjurată de un halo violet. Privesc fără cuvinte constelaţiile necunoscute, încercînd să improvizeze o mitologie.

— În ce parte e Pămîntul ? întreabă Stracco.

Vrala tresare. Dincolo de un anume prag, neobișnuitul însuși ajunge familiar. Sub aștri cu cearcăne vinete s-a instaurat intimitatea unui cămin. Întrebarea a provocat o fisură. În contextul insolit, șocant este numele Terrei.

Ainen pare să nu fi auzit, Vrala însă e un tînăr ager.

— Tocmai în cealaltă jumătate a cerului. Dar nu se vede, vă dați seama, e atît de departe !...

Continuă astfel cîtăva vreme, apoi cedează iarăși tăcerii.

— Pe vremea asta la noi, pe Pămînt...

E Stracco. Se întrerupe. Rămîne pe gînduri. Și iarăși Vrala se simte obligat să întrețină conversația.

— Sînteți european, așa e ? Mi-a spus Hay. Din peninsula italică. Ce vreme splendidă trebuie să fie acolo ! Au înflorit portocalii, iar pe plajele care se țin lanț oameni de pretutindeni se bucură de soare...

Fraze stereotipe, vibrînd însă de substanță emotivă. Căci Vrala e un sensibil.

Nu îndestul pentru a-și da seama că începe să-l calce pe nervi chiar pe adoratul său Ainen. Acesta i-a iertat infidelitatea, dar pare hotărît să nu tolereze o insomnie. Se întoarce demonstrativ cu spatele la vorbitor. Operația presupune deplasarea celor aproape o sută de kilograme cu dislocarea unui volum de aer corespunzător. Ceea ce sfîrșește prin a atrage atenția pînă și unei ființe eterice ca Vrala.

Liniștea nu e pe Aixa mai puțin sonoră ca în altă parte : un echilibru delicat între zgomotele nopții și absența unor sunete specifice zilei. Cuvintele au murit. Ainen doarme profund. Stracco și Vrala sînt numai urechi. Are cuvîntul pădurea.

De pretutindeni se aude foșnetul aspru al vegetației. Nu e o șoaptă. Nimic moale, catifelat în atingerea frunzelor cu schelet viguros, elastic. Un fîșîit ca de mătase, mai curînd neplăcut, înmulțit de mii și mii de ori, împletit și suprapus, întrerupt și re-

luat după legile întîmplării. Cînd și cînd, un trosnet ușor. Un nod care se destinde. Un ram care se dezmorțește. O rădăcină care iese la iveală pentru a se întoarce în adînc. Un trunchi care se răsucește din mijloc pentru a-și contempla steaua preferată. Într-un cuvînt : viață.

Stracco a adormit și el, fără îndoială. Vrala e singur. Întins pe spate, se simte căzînd în marele gol al cerului. Vede gonind spre el, din ce în ce mai accelerat, galaxiile pierdute în imensitatea Cosmosului și e copleșit de conștiința nimicniciei sale. Părăsit în spațiu, lipsit de substanță și realitate, imponderabil interior, e la cheremul tuturor monștrilor care bîntuie Universul. Pradă acestei stări, nu se poate opune senzațiilor scăpate de sub control. Pădurea încetează de a mai fi o prozaică alcătuire forestieră, dimensionată oricît de generos, și capătă proporții metafizice. Sunetele vagi, zgomotele nesemnificative prin care se delimitează de neființă devin manifestări voluntare al căror sens pare cu atît mai profund cu cît scapă înțelegerii. Fosforescența nopții trasează o graniță fluidă între pădurea ca un perete de sulițe negre și oaza inversă a locului pîrjolit în care tînărul Vrala stă de veghe. Lumina dozată subtil favorizează jocul de umbre. Cercul care înconjură luminișul pare că palpită, gata să sucombe tentației de a da năvală, de a ocupa teritoriul răpit, de a-i goni pe intruși. O rațiune obscură se opune gestului pe cale de înfăptuire. Arborii au și ridicat un picior noduros, dar și-l înfig înapoi în sol, neîmpăcați. Senzația e atît de puternică, de materială, că pe Vrala îl trec năduşelile.

Adierea nopții îl aduce la realitate. Ca să se încredințeze că lumea e la locul ei, se ridică din așternut și, temerar, pornește spre meterezul de arbori.

Ajuns la el, tresare. Ar putea să jure că l-a atins înainte de vreme. Pentru el faptul că pădurea înaintează e demonstrat. Așadar să cheme, să avertizeze, să dea alarma !

„Nu sîntem doriți pe Aixa !“ — strigă cu fiecare por. În același timp dinții îi sînt încleștați. Un singur sunet și va ți mai părăsit ca niciodată, sub dușul înghețat al ironiei celor surzi și orbi. Năprasnicul Ainen, capabil de cele mai demente isprăvi, nu va putea să accepte că există ceva care i se opune. Nici mlădiosul Stracco nu e atît de fin încît să citească semnele înainte de a se arăta. Cît despre ceilalți... Vrala ar fi în stare să reziste, cu mîinile goale, presiunii continentului de arbori în mișcare, dar nu vrea să plonjeze într-un ocean de ridicol.

Soarta lui e pecetluită. Nimic de făcut. Prăbușit, revine spre cei doi camarazi și se trîntește cu fața în jos pe așternutul tare.

— Nu-ți fie teamă de Aixa, aude ca prin vis glasul stins al slăbănogului.

Ori i s-a părut ? Se întoarce brusc spre acesta, dar omul doarme cu brațul stîng abandonat pe solul negru.

10

Stracco le-a promis lui Neal și Hay să-i însoțească în patrulă. Așa numesc „abisalii“ misiunea care le revine periodic de a face incursiuni în pădure. Cei trei sînt bucuroși. Înarmat fiecare cu kaserul său, trec pe sub construcțiile sofisticate în care se împletesc aerian pilonii și traversele vegetale plasate ca după un calcul ingineresc.

Aceste însărcinări s-au prefăcut cu vremea în ore de relaxare. După excesul de prudență din primele zile, cînd, aflați încă sub impresia inexplicabilei dispariții a celor șapte predecesori, li se părea că văd sub fiecare creangă o ceată de năvălitori și în fiecare umbră un animal mitic, a urmat destinderea. Stracco nu a întîlnit niciodată pe Aixa o ființă vie? Cu atît mai bine pentru noua expediție. Treptat, pasul atent, privirea ageră, alarma trupului, gata, la cel mai mic

indiciu, să sară, să se întoarcă fulgerător, să se ascundă, au fost înlocuite de o promenadă semituristică, semiștiințifică, în care gustarea pitorescului alternează cu observația mai mult sau mai puțin pertinentă. Ținute la început în poziție de bătaie, armele au încetat să mai fie în orice moment pregătite să tragă, sfîrșind prin a nu mai ieși din toc.

Aerul de vacanță binemeritată îl stimulează pe Neal. Fără a fi un limbut, acesta are momente în care îi place să dezvolte un subiect sau altul. Fire contemplativă, apt de asociații neașteptate, e un vorbitor plăcut. Un motiv în plus pentru a-l prefera ca tovarăș de patrulă pe Stracco.

Ceea ce îl intrigă este prezența pe Aixa a unei singure forme de viață. Tema are oarecare stagiu, dar Neal știe s-o prezinte cu prospețime.

— Pădurea asta e mai exclusivistă decît un club englezesc.

Valoarea remarcii stă mai ales în extravaganța ei, și Neal o știe. Dealtfel, cluburile închise au supraviețuit numai în romane.

Dar Stracco nu face obstrucție. Onorează provocarea :

— Simt clătinîndu-se monopolul uman asupra snobismului. Dar asta nu mă îngrijorează...

Hay apreciază mai puțin păsărească lui Neal, pentru care nutrește un dispreț ascuns. Datorită zelului său, patrula nu slăbește alura, deși solul e frămîntat la tot pasul de rădăcini care torturează încălțămintea.

— Este posibil, reia Neal, ca pădurea să fi trebuit să reziste unei presiuni din partea altor forme de existență.

— Posibil este și contrarul, replică Stracco.

Neal se încălzește.

— Fără îndoială. Totuși, în mod spontan viața e anarhică. Știu, sună paradoxal, nimic mai organizat în natură ca viața. Dar, odată declanșat, fenomenul vital urmează un itinerar care desfide orice regulă.

Principiul ordinii naturale este forța, iar agentul ei — selecția. Ce nu rezistă va fi înlăturat. Neîndoielnic, regnurile depind enorm unul de celălalt, însă relația lor e o luptă, de acord ? Iar această luptă nu pare deloc facilă. Victoria categorică a unei părți, nimicirea fără urme a celeilalte ar ține mai degrabă de insolit.

— Și dacă ceea ce pare anormal unui fiu al Pământului în Cosmos nu e decît cel mai obișnuit lucru ?

Stracco are o replică vie și promptă. Fără să fie un spirit universal, omul demonstrează o inteligență foarte ascuțită. Neal o apreciază în mod special.

— Desigur, ideile noastre despre normal poartă pecetea educației pămîntene. E o realitate.

— Optica terestră ne-a jucat atîtea renghiuri ! amintește Stracco. Fiecare pas în pădure a fost pentru noi un prilej de uimire. Faptul că acoperă întreaga planetă, că e alcătuită dintr-o singură esență arată limpede că avem de-a face cu un caz de excepție.

— Asta nu ne-a împiedicat să ne facem loc, rîde cu toți dinții Hay. Fiuuuu — bum !

Evocă onomatopeic primul gest al omului pe Aixa. Soții lui Hay se simt stînjeniți, de parcă ar putea să-i audă cineva, dar tînărul bărbat nu bagă de seamă. Încîntat de sine, e mereu cu un pas înainte, veritabil deschizător de drumuri în junglele Aixei.

— De fapt, mare lucru nu știm despre planeta asta, recunoaște Neal.

— De acord, adaugă Hay clipind șmecherește. Nu se va lăsa intimidat.

— Cu atît mai liberi sîntem s-o percepem, s-o inventăm fiecare în felul său, reia Stracco. Pentru mine, pădurea e o imensă ființă solidară, unică, practic fără limite. Legată de sol, e mai liberă decît noi și mai mobilă, pentru că se află pretutindeni în același timp. E invincibilă, pentru că se hrănește

printr-o infinitate de canale, imposibil de distrus. Ce ar putea-o desființa ?

— Nimic, dacă nu te înșeli, ceea ce nu avem cum să aflăm, recunoaște Neal. Dar ipoteza ta, dacă se confirmă, îmi dă dreptate. Într-o pădure de tipul celei pe care o descrii, chiar dacă fiecare arbore e normal, ansamblul nu mai este. Mai-mult-ca-normalul e o anomalie.

Hay nu-și poate stăpîni o strîmbătură văzînd cum strălucesc ochii lui Neal. Caraghiosul : parcă ar fi la un meci !

— Noi considerăm că acolo unde e loc pentru viața vegetală pot să apară nenumărate forme de viață. Ei bine, de ce nu ar fi așa ? E drept, nu știm dacă bacteriile sînt admise pe Aixa. Dar fără ele cum se hrănește pădurea asta ? Așadar, există ? Atunci de ce nu păsări și animale ? De ce nu rîme și cîrtițe ? De ce nu cari și ciocănitoare, veverițe și pantere ? Nu știu dacă e legic ca formele existenței să se ia una după alta. O sare în minus în compoziția solului, o radiație minoră în plus, una inofensivă pentru noi, pot împiedica dezvoltarea unor forme de viață și îndruma evoluția pe cele mai neașteptate căi. O modificare în sol, în aer, în compoziția luminii, și procesele de pe Aixa își pot schimba sensul. Depindem de un fir de păr.

— În condițiile astea, natura poate înnebuni în orice clipă !

— Da și nu. În ochii noștri poate oricînd să pară că și-a ieșit din minți. Dar dacă am ști cum și de ce...

— Nu știm...

— Din păcate. Nu putem decît să constatăm o stare de fapt. Să fotografiem Aixa la diferite adîncimi. N-o să aflăm nimic esențial. Ne lipsește istoria ei.

Un răstimp de mers în tăcere. Apoi o inițiativă a lui Hay, dornic să se distingă.

— Eu nu înțeleg. O junglă în care nici măcar nu miroase a mucegai. Doi-trei arbori prăbușiți, ca

niște fire de păr căzute, care nu putrezesc și nu împut locul. Nici o floare. Nici măcar o ciupercă.

— Într-adevăr, continuă Stracco. Nici regnul vegetal nu e reprezentat fără cusur. Unde sînt plantele de toată mîna ?

— Le-a înghițit pădurea. Cu o asemenea vitalitate, nu e de mirare că a pus stăpînire pe tot spațiul, pe toată apa și lumina și a înăbușit restul.

— Dar adaptarea ? Dar plantele de întuneric ? Dar fauna peșterilor ?

Întrebări fără răspuns.

— Nu știu ce să spun, reia Neal. În orice caz, impresia pe care o lasă pădurea este că a gonit celelalte forme de viață. Dacă vreodată au apărut păsări, pomii au întins mii de capcane ca să le distrugă. Dacă au apărut insecte, au secretat sucuri otrăvitoare care le-au stîrpit. Cît despre animale...

— Ei bine ?

— Ca să reușească, ar fi trebuit să pătrundă ca noi, forțînd ușa. Nu e simplu. Absența oceanului suprimă dintr-o lovitură clasicul leagăn al vieții.

— Și dacă a existat ?

— Cu atît mai tulburător. Dacă a fost, cine atunci l-a umplut cu sedimente, l-a nivelat, l-a desființat ? Codrul acesta de basm ? Să-și fi prelucrat el însuși planeta, străpungînd solul spre a croi conducte de irigație și a distribui apa în mod egal pe suprafața Aixei, mai exact în subsolul ei ? Să fie oare posibil ca o ființă colectivă de asemenea proporții, fie și dispunînd de o energie incomensurabilă și de un timp nelimitat, să întreprindă o astfel de operă ? Nu, categoric nu, în afară de cazul în care adăugăm calităților însirate încă una, care ar face ca hidra cu miliardele ei de brațe să aibă un sens al acțiunii, orientare, voință. Asta forțează, într-adevăr, incredibilul. Să fiu partizanul unei astfel de ipoteze, nu știu dacă aș mai rămîne o zi pe Aixa !

Stracco se oprește o clipă și aruncă o privire în jur.

— Facem un popas ? Știu că e împotriva regulamentului, dar altfel ce haz ar avea ?

11

— Ce s-a întîmplat ?

Întrebarea e provocată de faptul că Hay a scos un strigăt și s-a oprit din mestecat. Cei trei, rămași la jumătatea cîte unui gest, privesc în sus, în direcția indicată de vigilentul tînăr. Acolo unde arată Hay, nu se vede nimic.

Neal și Stracco sînt în picioare, cu mîinile pe arme.

— Ce-a fost ?

— Habar n-am, gîfîie Hay, foarte excitat. Dar nu m-aș mira să fie o pasăre.

— De ce nu un leu ? ! ironizează Neal.

— Unde, în ce parte ? se interesează Stracco.

Hay e încurcat.

— Parcă în direcția asta. Am văzut ceva galben. Ca o aripă. Ca un steag.

Jur împrejur, pe sol, gustările împrăștiate decorează în mod nedorit locul. Stracco se apleacă și începe să adune resturile într-un ambalaj.

— Dacă a fost ceva, nu se mai vede, constată Neal, flegmatic, și urmează pilda lui Stracco.

— Sînt sigur că nu mă înșel, strigă Hay ultragiat. N-oi fi eu învățat ca alții, dar știu să deosebesc o culoare de alta !

— Omule, intervine Stracco, nu e cazul să pui la inimă. Nu te ia nimeni peste picior.

— Cît despre culori, explică Neal cît se poate de neutru, intoxicați de verdele Aixei ochii noștri ar avea tot dreptul să se revolte. O picătură de galben în oceanul pădurii ar fi tipic pentru o clipă de refuz al verdelui.

Cel de dragul căruia se ridică eşafodajul acestei teorii este numai venin.

— Credeţi că bat cîmpii... Vă jur că am văzut!

— E-n regulă, i-o taie Stracco, punîndu-i mîna, familiar, pe umăr. Ne vedem de drum, ce zici?

Hay se consideră jignit. Scutură jos mîna lui Stracco.

— Asta n-o să rămînă aşa, declară el răguşit de mînie.

Îşi smulge cu violenţă tunica, făcînd să sară fermoarele magnetice.

— Hay, e o copilărie! încearcă Neal să-l potolească.

În ciuda protestelor, tînărul bine legat, rămas într-o bluză subţire, a şi făcut un mic salt, prinzîndu-se de un ram gros de două palme. O figură învăţată în sala de gimnastică şi iată-l deasupra. Din ram în ram, urcă vioi, deşi întreprinderea nu e deloc uşoară. În curînd piere în penumbra coroanelor verzi. Numai zgomotul pe care îl face şi cîteva frunze coborînd uşor, ca nişte paraşute, să se aştearnă pe sol, arată că ascensiunea continuă. Rămaşi în aşteptare, Neal şi Stracco înalţă din umeri. Tinereţe zvăpăiată sau încăpăţînare şi suficienţă? Se feresc să formuleze dilema în asemenea termeni, deşi sînt convinşi că ar avea destule motive s-o facă.

— Nu-i nimic, se resemnează Stracco. Să aşteptăm.

Cei doi îşi reiau locurile pe torsadele rădăcinilor pe care şedeau cînd s-a declanşat incidentul.

Neal priveşte cu admiraţie spre camaradul său.

— Sînt un om norocos, zice. Am vrut să ajung pe Aixa şi am reuşit. Am ţinut ca nici aventura cosmică să nu mă abrutizeze. Nu mă plîng. Cu dumneata, Stracco, soarta mi-a făcut însă un dar pentru care îi voi rămîne îndatorat.

— De ce vorbeşti aşa? se bîlbîie Stracco. Nu sînt decît un salahor. Dumneata însă eşti un savant în haine de împrumut. Nu e frumos să mă faci să roşesc.

— Ba e foarte frumos, izbucnește Neal în hohote de rîs. Cine mai roșește astăzi ? Dintre atîtea trăsături care îmi plac la dumneata, asta e cea mai frumoasă.

Ascultă un timp în tăcere. De sus, de unde a dispărut Hay, nu vine nici un semn.

— Știi, Stracco ? Era să fiu comandantul expediției.

Slăbănogul rămîne cu înghițitura în gît.

— Nu te speria, surîde Neal. Am refuzat. Le-am explicat că pînă și o expediție științifică trebuie condusă de un organizator de carieră. Iar aceasta nu e de fel o expediție științifică. M-au ascultat. Atunci l-au numit pe Peir.

— Serios ? Habar n-am avut...

— Da. E un bărbat plin de energie. Poate puțin cam voluntar. În ultima săptămînă l-au înlocuit.

— Urun ?

— Da. Un om foarte sobru. Nici o fisură. Oțel. Profunzime și neînduplecare. Greu de iubit, dar imposibil să nu-l respecți.

Stracco tace, făcîndu-și de lucru cu echipamentul. Strînge o curea, încheie o cataramă, și nu putem ști dacă era cu adevărat necesar.

Neal nu are vreme să adulmece nuanța tăcerii lui Stracco, deoarece urmează catastrofa. Un strigăt pătrunzător însoțit de un trosnet puternic îi face să tresară. Din cer cade, izbindu-se de ramurile din calea lui, temerarul care a încercat să aducă lumină în tainele Aixei. Se prăbușește inert și numai un reflex fără egal îl face pe Stracco să-l prindă în brațe și să se rostogolească odată cu el, ferindu-l astfel de un ultim și poate fatal impact cu solul din care ies noduri de rădăcini de tăria pietrei.

Accidentatul este întins pe jos. Hay tace, livid. Stracco îi atinge picioarele. Un răcnet îngrozitor confirmă fractura. Una sau mai multe.

Neal pune în funcțiune microemițătorul și cere ajutor. Distanța pînă la bază nu e prea mare, dar

fără o brancardă pneumatică ar fi cu neputință să-l scoată pe Hay din pădure. Din fericire, mesajul e recepționat de îndată și o echipă de salvare se alcătuiește pe loc. Neal orientează prin radio micul echipaj, care altminteri ar putea rătăci zile întregi în căutarea lor.

Unul dintre brancardieri e Urun însuși. A venit în calitate de medic. Celălalt este Peir. Comandantul ascultă ursuz raportul încurcat al lui Neal, care încearcă să prezinte circumstanțele psihologice ale întîmplării. În același timp îi administrează lui Hay un drog. Accidentatul arată ca un cadavru. După cîteva secunde, victima poate fi ridicată și depusă pe brancardă, în structura căreia Peir a golit între timp o capsulă de gaz.

Cu aerul cel mai firesc, Stracco își trece pe după umeri unul dintre hamurile fixate central pe brancardă, în vreme ce prinde în palme cele două brațe dinainte ale acesteia.

— Nu e pentru dumneata, Stracco, intervine Urun. Hay are peste nouăzeci de kilograme.

— Aș putea să jur că e imponderabil, glumește scheletul în chip de răspuns. De fapt, spune, de astă dată fără surîs, e vina noastră. Ar fi trebuit să fim ceva mai convingători.

— Hm, își drege glasul Urun drept orice comentariu.

Peir însă pufnește în rîs.

— Ar fi ceva de văzut : o repriză de botch între Hay și Stracco !

— Recunosc, admite candidatul involuntar la o evoluție pe ring, nu am veleități de sportiv, dar și eu am învățat la școală apărarea individuală. Cred că m-aș descurca.

— De unde morala, conchide Neal parodiindu-și propriul stil doctoral : nu-l pune la încercare pe cel slab — s-ar putea să ai o revelație !

Micul cortegiu se pune în mișcare. Trece pe sub cetatea suspendată a pădurii, traversează nesfîrșitele ei structuri de rezistență. Au ales drumul cel mai scurt către cabană. De la distanța aceasta poiana lor pare o adevărată fortăreață. Odată ajunși, se vor simți la adăpost de orice pericol, închipuit sau nu. O demnitate despre care nu se știe cît valorează îi împiedică s-o ia pur și simplu la fugă. Așa ar trebui să procedeze dacă și-ar permite să-și ia în seamă impulsurile sufletești.

Hay nu dă nici un semn de viață. Peir, Neal, Stracco trag cu coada ochiului spre medic. Acesta e impenetrabil. Întrebările mute ricoșează pe fața lui.

Reconstituirile nu pot oferi nici o lămurire. Nimeni nu știe dacă trista întîmplare a fost urmarea nefericită a unei porniri de moment sau Hay nu e decît primul căzut din seria cea nouă. Nimeni nu pune întrebarea capitală. În aerul încărcat de amenințări vagi, simpla ei formulare ar putea fi primejdioasă.

Cortegiul se îndepărtează fără a mai privi măcar o dată spre locul nenorocirii. Poate pentru a nu surprinde acolo confirmarea unor presimțiri care nu s-au agregat încă.

12

Prin ce contorsionată legătură de idei va fi ajuns Peir să-l învinovățească pe Urun pentru accidentul din pădure nu se poate afla. Esențial este faptul că încă pe cînd se grăbeau în ajutorul impetuosului cățărător în copaci Peir se simțea gata să explodeze. Se stăpînise din răsputeri, încercînd să coopereze, să se dovedească eficient și la locul său într-un moment atît de grav. Dar efortul de a se alinia în frontul uniform al grupului începea să-i fie nesuferit. Prea multă vreme acumulase în tăcere dovezile irefu-

tabile ale incompetenței comandantului și îi suportase cu stoicism ifosele aristocratice. Se apropia de punctul de fierbere.

Își aminti că înainte de plecare psihologul bazei îl întrebase pe cînd se mai afla încă branșat la testomat dacă se simte în stare să accepte situația ori crede că, mai devreme sau mai tîrziu, va claca. Orgoliul îl determinase să proclame cu o convingere interioară care nu scăpase aparatelor că este plin de încredere în echilibrul său și că, bun sportiv, dacă nu a învins, recunoaște cu inima ușoară victoria celuilalt. Circuitele logice nu descifraseră mecanismul, ci se mulțumiseră să cîntărească sinceritatea și intensitatea sentimentului. Cu atît mai bine. Peir nu avea de gînd să rateze voiajul spre Aixa. Debarcat din echipaj, ar fi suferit ca un cîine. Orice amic ar fi putut gîndi la tot ce e mai rău, iar el nu ar fi putut explica situația decît rareori, niciodată complet, nicidecum convingător.

Lungul exercițiu al conviețuirii la bordul navei, în monotonia strivitoare a marșului cosmic sau în cele cîteva perioade critice, cînd individul pierea în fața primejdiei impersonale, a fost încununat de succes. În definitiv ce a fost mai greu a trecut. Pe Aixa este mai mult loc. Să-și revină, să se reconcilieze cu sine înainte de a se dizolva definitiv în executantul amorf pe care l-a întruchipat cu efort.

Un singur prieten la bordul navei : Hay. Poate nu chiar un prieten. Un ins apropiat. Un om care, în înțelesul cel mai propriu al cuvîntului, ignorează tensiunea dintre el și Urun. O figură destul de oarecare. Prea șters ca să fie un adept. Prea redus ca să reprezinte un aliat. Un băiat de treabă, foarte necesar în spațiu, întrucît expedițiile nu sînt niște plimbări academice. Fără să fie un blazon, lipsa de strălucire nu figurează pe lista defectelor care duc la infamantul „inapt pentru Cosmos". Un mîncău relativ bonom, nu atît de lichea încît să-l compro-

mită pe cel care-i adresează cuvîntul. Destul de onest atunci cînd e interesat și neîntrecut în arta de a încasa. Comod, nu-i așa ? Un acolit ideal, fără pretenții.

Și iată că, din senin, omul fără imaginație vede culori care nu există și simte imboldul de a pune mîna pe o aripă de fantezie. Mai mult : pradă unui adevărat puseu de personalitate, se aruncă pe urmele iluziei, o caută ca un erou romantic, în sfîrșit cade în bătălia cu intangibilul.

Destul ca să te scoată din minți de vreme ce ai crezut că știi ce e în stare și, în mod abstract, fără nici un obiectiv, dar nu mai puțin hotărît, ai contat pe el. Nu e deloc liniștitor să-ți dai seama că de fapt nu cunoști nimic despre unica persoană în care ai avut încredere deplină.

Tulburarea și nesiguranța, întrebarea capitală : Hay va trăi sau... ? nu sînt de natură să facă din perechea de brancardieri Urun-Peir, alcătuită după capriciul întîmplării, o echipă. Și dacă în ziua tristului eveniment și în cele care i-au urmat grija pentru starea bolnavului a ocupat locul central în preocupările „abisalilor", odată Hay în afară de pericol, prietenul și seniorul său a realizat că accidentul îl atinge întrucîtva pe el însuși. La prima ocazie, nervii prea încercați au cedat și ceea ce a rămas nespus de-a lungul întregii existențe a expediției a fost rostit într-o dimineață de proastă inspirație.

Criza lui Peir era încă în toi, acuzațiile mai plouau în dezordine asupra deminului Urun, care, oprit în vreme ce traversa poiana, asculta cu aerul că ia notă de un raport de rutină, cînd procurorul de ocazie și-a dat seama de situația sa fără ieșire. Se afla mai dureros ca oricînd la cheremul superiorului său. Cu un Urun te certi numai dacă acceptă și adversarul. Prelungirea clipei de ezitare, în care comandantul părea să mediteze, cu o liniște asasină, dacă să dea sau nu curs inițiativei atît de lipsite de

sens, a făcut ca pe colericul Peir să-l treacă toate năduşelile. Cele mai negre presimţiri i-au fost confirmate. Atacul violent, zgomotos a rămas fără nici un răspuns. După un suspens teatral, Urun a întins către Gror mîna lui elegantă, distinsă şi nesuferită, indicînd subalternului o însărcinare minoră, după care şi-a urmat drumul. Ignorat public, lipsit de sprijinul celorlalţi, care nu uitaseră substanţa incidentului, voise din răsputeri să se atomizeze acolo, pe loc. Din păcate, dorinţa nu i-a fost îndeplinită. Tremurînd de furie şi neputinţă, umilit, făcut una cu pămîntul, Peir a proferat, de formă, cîteva ameninţări şi s-a grăbit să piară din ochii expediţionarilor. Martorii au rămas o secundă sau două locului, după care, clătinînd a nedumerire din cap, s-au împrăştiat la treburile lor.

În aceste condiţii rămîne inexplicabil cum de nu a fost mai curînd observată absenţa îndelungată a lui Peir. Departe de a fi uitat, era mai prezent ca niciodată în mintea „abisalilor". Dorinţa oamenilor de a nu da însă, cel puţin deocamdată, faţă cu el a ţinut locul amneziei. Dacă adăugăm că Hay, supus unui tratament intensiv, care dealtfel progresa uimitor, se afla mai toată vremea sub drog, devine poate şi mai limpede cum de au trecut două zile întregi pînă să se observe că Peir nu a mai fost văzut de nimeni din ceasul de tristă memorie al scandalului.

Dacă descoperirea a aparţinut iscoditorului Neal, bunul Ainen este cel care şi-a luat sarcina de a-l pune în temă pe Urun. Spre mirarea lui, comandantul i-a declarat nu numai că este la curent cu isprava lui Peir, dar că intuieşte şi mobilurile care îl determină pe camaradul lor să se ţină un timp la distanţă. Fără îndoială că omul dă tîrcoale la două-trei sute de metri în pădure, fără a îndrăzni să se îndepărteze. Nu înţelege pentru ce l-ar incita s-o facă pornind cercetări cu surle şi trîmbiţe. Într-o

zi sau două îl vor vedea revenind cu simplitate printre ei. Cel mai potrivit ar fi să se treacă peste o întîmplare atît de nesemnificativă.

Omul zăpezilor a rămas destul de încurcat. Prea multă politică atunci cînd e vorba de un om. Jaap însă și, alături de el, persoane atît de diferite ca Neal și Gror l-au liniștit, exprimîndu-și, dimpotrivă, admirația față de tactul șefului.

La căpătîiul lui Hay, Stracco dovedește o răbdare incredibilă. Robustul acrobat este departe de a fi un bolnav comod. Între două doze de tranchilizant, care-i asigură liniștea necesară pentru ca vindecarea să decurgă rapid, iar sudarea femurului dublu fracturat să se desfășoare corect, voinicul se alintă neistovit, alternînd plăcerile gastronomice cu alte capricii. Preocupat de buna digestie, nu a sesizat decît într-un tîrziu vaga confuzie a îngrijitorului său atunci cînd este întrebat de Peir. Dealtfel, imaginea bunului său prieten și sfătuitor pare să se fi estompat odată cu trecerea zilelor, vidul fiind ocupat de calmul acestui Stracco, slăbănogul care, fără să fie obligat s-o facă, l-a cărat prin toată pădurea și îl veghează ca o mamă.

Sfîrșește totuși prin a afla, și nu numai că Peir evită tabăra, ci și pentru ce. Lăsat de Stracco de planton la căpătîiul bolnavului, Vrala își dă seama prea tîrziu că a vorbit mai mult decît ar fi fost indicat. Atunci cînd aude cele întîmplate, Hay sare literalmente din pat. Înțelege, în sfîrșit, atît absența protectorului său cît și aerul încurcat, semifarsor-semicomplotist al celor pe care i-a interpelat în legătură cu acesta.

E limpede, mîndrul Peir nu putea să ierte o asemenea impertinență. Iar el, Hay, are o datorie. Vociferînd indefinit pe această temă, îl scoate din minți pe bietul Vrala, prea neexperimentat pentru a calma o criză de nervi. Aceluiași Ainen îi revine sarcina de a-l aduce la sentimente mai bune. Lîngă cușetă a rămas, neatinsă, copioasa gustare a lui Hay.

13

Lovitură de teatru : cînd, a doua zi, Vrala, chestionat prin radio de Stracco asupra stării sănătății lui Hay, se apropie de cușeta bolnavului, o găsește goală.

De astă dată e alarmant. Piciorul lui Hay s-a vindecat, dar o prudență elementară cere să nu fie solicitat prea tare. Pornind fără veste în căutarea lui Peir, Hay nu a putut decît să-și improvizeze un baston.

Obștea e tulburată. Urun vede, neîndoios, în dezertarea lui Hay o continuare a conflictului în care este parte. Că acesta a plecat după amicul său Peir, că a făcut-o din loialitate e mai mult ca sigur. Dar se află oare grupul expeditionar în situația de a-și permite luxul unei înfruntări care să-l împartă în fracțiuni ? Oferă oare Aixa mijloacele de subzistență și adăpost care să facă posibilă o despărțire ?

— Cum, se indignează Neal, am și uitat că ne aflăm pe planeta unde au dispărut șapte din cei opt predecesori ai noștri ? Pînă la proba contrară, putem considera că Aixa pur și simplu i-a devorat. Și atunci noi, preveniți, cum procedăm ? Ne dispersăm, dăm curs pornirilor elementare, ne lăsăm conduși de ieșiri temperamentale, făcînd astfel jocul forțelor care ne înconjură și ne pîndesc ! În acest caz nu merităm decît blamul celor care ne-au încredințat misiunea de a poposi pe Aixa.

Alți „abisali" nu au talentul retoric al lui Neal, dar aceasta nu-i împiedică să fie îngrijorați. Jaap nu obosește să propună cui stă să-l asculte un raid pe urmele fugarilor. Urun însă e inflexibil. O nouă divizare a grupului nu poate servi nimănui. Ainen își desclestează și el fălcile. Costumul lui Peir cuprinde și un aparat de radio. Să fie lansat un mesaj. Propunerea se aprobă, se aplică. Inutil.

Stracco ascultă, reîntors din misiunea sa, detaliile afacerii. E limpede că istoria nu-i place deloc.

Modest și în definitiv tolerat într-o comunitate care se conduce după legile ei, nu-și face public punctul de vedere decît dacă e solicitat. Atunci însă tremurul glasului său, mai convingător decît logica celor spuse, transmite o neliniște insuportabilă.

Intervenția își face efectul. „Abisalii" se trezesc dintr-o dată smulși din lumea obișnuințelor pe care le-au purtat după ei de-a lungul spațiului și părăsiți în singurătatea cu adevărat cosmică a planetei necunoscute. Aici, unde toate legendele, toate vorbele de clacă, toate absurdițăile și superstițiile pot în fiecare clipă să se dovedească realități îngrozitoare, aici și-au găsit să se dezbine, să plece urechea la glasul micilor vanități, de o sută de ori puerile, aici, unde numai un echilibru extrem de precar dă omului posibilitatea de a supraviețui, aici, la granițele imposibilului, unde numai nebunia lui congenitală l-a putut face să se hazardeze ?

În cursul nopții, ferestrele sînt blindate, intrarea blocată, un planton înarmat stă la pîndă. Măsurile par cu atît mai lipsite de sens cu cît nu sînt îndreptate împotriva unui dușman declarat. Nimeni nu a îndrăznit să se opună însă, atît e de necesară pentru liniștea celor din cabana de metal ideea că există cineva care veghează.

Lucrările în curs au fost abandonate. Abia dacă mai ies în poiană, și atunci ochii fulgeră bănuitor spre desișul de un verde adînc.

Doar Stracco a mai trecut granița poienii. A făcut-o, într-un fel, cu acordul comandantului. Acesta s-a opus, desigur, dar nu atît de ferm încît veteranul tereștrilor de pe Aixa să nu înțeleagă că, dacă se simte ispitit să încalce consemnul, are libertatea s-o facă. Slăbănogul a făcut înconjurul taberei la un kilometru de fruntariile ei fără a găsi nici un indiciu asupra celor dispăruți.

Starea de asediu se prelungește vreme de cinci sau șase zile. În cele din urmă învinge nerăbdarea. Inactivitatea e un virus la fel de sîcîitor ca oricare

altul. Mai întîi Ainen, apoi Jaap și-au reluat obligațiile. În a șaptea zi de la dispariția lui Peir, lucrurile au revenit la normal, deși la fiecare foșnet suspect mîinile se încleștează pe kaser.

Lipsa celor doi nu este de natură să fie uitată pur și simplu. Revenind în baracă, expeditionarii tresar văzînd iarăși cușetele părăsite și nu o dată se trezesc adresîndu-se, din obișnuință, celor absenți.

O cercetare cu „sfîrleaza" pe o rază mare în jurul cabanei rezidențiale, precum și în celelalte luminișuri nu s-a dovedit mai edificatoare. A făcut-o Urun fără nici un însoțitor la bord, în permanent contact radio cu Ainen, pe care-l înconjura toată suflarea de pe Aixa. Glasul lui Urun descria cu precizie și răceală peisajul binecunoscut care se perinda pe sub aparatul de zbor. Tradusă în limbaj de cifre și unghiuri, privelișlea de o expresivitate fără egal se prefăcea în anatomia unui schelet. Pe ascultători nu i-a frapat însă estetica singulară a reportajului, iar fiorul în șira spinării pe care l-au simțit la încheierea lui puțin încurajatoare a fost pus pe seama eșecului misiunii. Concluzia se impunea de la sine : voluntară sau nu, plecarea celor doi era definitivă.

14

Fără această calitate, Urun ar fi un ins oarecare, foarte bine pregătit pentru misiuni spațiale de tipul expediției pe Aixa, capabil să conducă o namilă ca „Abisal" oriîncotro și s-o pună pe orice planetă care are o palmă de uscat, dar nimic mai mult. Urun are însă un al șaselea simț. Prevenit de el, știe atît de bine ce se petrece în mintea oamenilor încît niciodată nu rostește un cuvînt nepotrivit, care să rănească felul de a gîndi ori de a simți al celorlalți.

Datorită lui, revenirea la normal a vieții pe Aixa s-a putut întreprinde fără declarații solemne. O înțe-

legere subterană i-a unit pe cei șapte în singura hotărire indicată de bunul simț.

Înfățișîndu-se astfel, în toată vulnerabilitatea lor, acolo unde îi solicită activitățile începute, rămîn în alertă : nu e deloc sigur că nu se află pe un cîmp de luptă. O indispensabilă dedublare facilitează această performanță. Sub haina cercetătorului pașnic, netulburat, fiecare poartă, ca pe o căptușeală, un războinic decis, dacă va fi nevoie, să-și apere pielea și să nu-l menajeze pe inamic.

Mai multe zile, reluarea forajelor va pretinde un efort general. În consecință, cabana a fost lăsată fără pază, brigada cosmică deplasîndu-se și lucrînd laolaltă. Lipsa unei santinele face necesară, la întoarcere, cercetarea minuțioasă atît a barăcii cît și a terenului înconjurător. Aceste manevre nu au scos la iveală nimic neliniștitor, transformîndu-se după două-trei zile în exerciții de rutină.

Iată însă că, într-o pauză de masă, Vrala, care șade pe sol sprijinit de trunchiul unui arbore, înalță brațul drept, arătînd fără o vorbă un punct la limita dintre pădure și cer. Ceea ce îi determină pe cei prezenți să ridice privirea spre zona indicată este expresia feței lui Vrala. Tînărul pare că a văzut un demon.

Locul se află împotriva luminii, încît observarea lui nu este de la început edificatoare. Cîteva clipe mai tîrziu însă, obștea a încremenit. Undeva, la douăzeci-treizeci de metri înălțime, în vîntul ușor al amiezii flutură, la capătul unei crengi răschirate, o zdreanță de culoarea apusului de soare.

Neal a uitat să respire. Se simte smuls cu brutalitate din prezent, proiectat, fără veste, înapoi în ceasul nefast în care un spectacol identic a declanșat nenorocirile lui Hay. Un instinct îl îndeamnă să privească spre Stracco, tovarășul și martorul său. Acesta își mușcă buzele, copleșit, fără doar și poate, de același stupid sentiment de vină. Nimic nu sugerează ce semnificație poate să aibă fișia de țesătură

sfîşiată de vînt şi nimic nu vine să alunge ideea că, dacă ei ar fi fost mai receptivi, sărmanul Ilay ar fi avut altă soartă.

Dealtfel este inexact că nu se ştie ce reprezintă mica flamură portocalie. O uniformă de aceeaşi culoare apare în inventarul fiecăruia. Încă nu se poate preciza cui a aparţinut combinezonul din care s-a desprins peticul descoperit şi ce caută acesta acolo unde se află. Pentru aşa ceva există însă oameni de acţiune. În două sau trei minute, Jaap şi Ainen doboară arborele cu pricina şi, totodată, obiectul incriminat. Este, într-adevăr, un fragment de costum, grav atacat de soare şi vînt, pe care se vede monograma lui Kox, al doilea om în echipajul „fabuloşilor".

Toţi sînt impresionaţi, dar paloarea lui Stracco bate recordul. Unicul supravieţuitor al nefericitului echipaj abia se ţine pe picioare. În curînd nu o mai poate face şi se lasă, discret, să alunece pe sol, căzînd, neaşteptat, într-un leşin. Din fericire nu l-a observat decît Vrala, pe care o inexplicabilă repulsie îl împiedică să se alăture cercului din jurul crîmpeiului de material. Călcîndu-şi pe inimă, se apropie totuşi de Stracco. Acesta îşi revine. Vrala nu e surprins de slăbiciunea lui. Înţelege sentimentele celui care a scăpat, deşi ar fi putut să se afle în locul lui Kox.

Îl ajută să se ridice. Stracco primeşte sprijinul fără un cuvînt şi se apropie de ceilalţi. La apariţia lui, toţi se dau deoparte. Cu degete uscate, omul apucă bucata de ţesătură pe care nimeni nu a atins-o încă şi pe care iniţialele camaradului pierit strălucesc discret. Orice întrebare ar fi de prisos. Zdreanţa portocalie refuză să-şi facă datoria de corp delict, refuză să vorbească. Sau mai degrabă vorbeşte într-o limbă pe care nimeni nu o înţelege.

Un văl se ridică însă de pe ochii „abisalilor". Dacă pînă acum cele întîmplate recent pe Aixa puteau să pară cuiva urmarea prozaică a vreunui con-

flict mai mult sau mai puțin personal, a unor împrejurări în limitele normalului, a devenit dintr-o dată limpede că aceasta a fost cu putință numai datorită complicității inconștiente a martorilor. Simpla prezență a bucății de mînecă pune deodată în lumina crudă a adevărului inconsistența oricăror subterfugii. Grupul de pe „Abisal" simte strînsoarea unui pumn de fier. Acum e limpede că Peir și Hay sînt victimele acelorași forțe obscure care i-au exterminat pe „fabuloși". Mai este limpede că știau asta dintotdeauna, că nici o clipă nu au făcut abstracție de amenințarea pe care o ascund cerul fără pată al planetei, candoarea pădurii nemărginite. Și panica, o panică grea ca un beton lichid coboară în ei, înțepenindu-le membrele, împiedicîndu-i să fugă, să strige, să cheme în ajutor.

15

Rămas de pază, Gror și-a expediat micile obligații matinale și a ieșit la aer. Astăzi va rămîne singur pînă tîrziu. Ordinea a fost instaurată. Cabana beneficiază de pază armată. Dușmanul, oricine ar fi, nu are decît să poftească dacă ține să primească o lecție.

Cu mîinile în buzunare, Gror privește poiana ca un stăpîn. Tihnă și pace. Omul ascultă liniștea duminicală animată de vîntul ușor, de viața nevăzută a vegetației. În arbori suie ritmul senin al sevei care i-a făcut pe savanții grupului să cadă pe gînduri. Pădurea pare un animal imens, dar blînd, supus, un urs domesticit, un gigantic urs cu blana verde, naiv și neajutorat. Un tovarăș ideal pentru o zi de calmă destindere, binemeritată după atîtea emoții. Perdelele verzi ale frunzișului, aproape opace, mari suprafețe de globuri verzi taie în două, înconjură aria în centrul căreia sclipește baraca. Un tunel vertical, generos croit în substanța pădurii, se în-

dreaptă, ca un obiectiv de lunetă, spre cerul alb-albăstrui.

Fără treabă, Gror simte imboldul de a lua legătura prin emiţătorul de buzunar cu grupurile de lucru. Din păcate nu are nimic de transmis.

— Ainen, tu eşti ? Aţi luat probele alea sau nici n-aţi început încă ? Nu-l lăsa pe Jaap să te ţină de vorbă, că ăsta cînd începe...

Rîde imaginîndu-şi mutra pe care ar face-o scandinavul dacă ar primi un asemenea mesaj.

— Hay ? Aici centrala intergalactică. Ia spune tu : ce mîncăm astăzi ? Să nu spui că nu mesteci ceva ! Am ghicit ?...

Din păcate, Hay se află în imposibilitate de a aprecia un spirit.

Nu are pe cine să sune. Revine spre baracă. Intră. Iese din nou cu gustarea pe care şi-a preparat-o din timp. Mănîncă şi bea fără să se aşeze. Cînd a terminat, zvîrle ambalajul în cutia de lîngă uşă. Apoi îşi freacă palmele una de alta, mulţumit de ceea ce are de gînd, şi se îndreaptă spre garajul gospodăreşte întocmit. Gror are aerul paşnic al unui fermier de odinioară. Cu gesturi molcome, fără grabă, ridică aripile tanchetei rămase acasă şi eliberează de sub elitrele impenetrabile terminalul maşinii de defrişat. Aduce din magazie o conductă flexibilă de metal şi o adaptează la ieşire. Lucrează îndelung, migălos, plin de răbdare. După care apasă butonul galben. Jetul de aer, ca o lamă de ghilotină, muşcă o felie adîncă în zidul pădurii, spre care este orientat. Retezătura cade plat, fără graţie. Gror aruncă o privire în jur, se propteşte zdravăn pe picioare în mijlocul poienii şi acţionează maşina. Deplasîndu-se circular, decupează în masivul forestier un motiv geometric. Jumătăţi de arbore se prăbuşesc în aşchii, nori de frunze bat aerul înainte de a se aşterne la pămînt.

O vreme, zgomotul trunchiurilor care se frîng, trosnetul crengilor spulberate acoperă şuierul ae-

rului comprimat. Apoi vaierul pădurii se stinge. Tăcere. Dar un nou impuls înfige tăişul nevăzut în uriaşul gard viu. Cu un talent pe care nu şi l-a bănuit, Gror tunde artistic pădurea de pe Aixa. Făcînd această operaţie, este atît de fericit că-i vine să zburde. În focul inspiraţiei mai găseşte o clipă să se întrebe cum de nu a descoperit mai devreme plăcerea pe care o poate ascunde o asemenea ocupaţie nevinovată.

După o simplă combinaţie de drepte, Gror a trecut la o linie mai liberă. În curînd e destul de expert ca să încerce o broderie complicată. Îndrăzneşte. Insistă. Ratează. Dar nu se supără. Jocul e mult prea incîntător. Materia verde în care ţine să se exprime se arată la fel de ascultătoare ca lutul. Admiratorii micilor lui modelări din vremea şcolii erau puţini, dar constanţi. Poate în el a murit un artist.

Din păcate, căzăturile se aglomerează, împiedicînd realizarea finală a operei. Sînt necesare măsuri energice de curăţire a poienii. Gror le ia. Nu e omul care să lase lucrurile la mijloc.

Acum ştie ce vrea : o să facă o sculptură. O să ia arborele acela care se remarcă prin masivitate şi o să-i dea înfăţişarea lui Stracco ! Nu e prea greu, slăbănogul e croit din cîteva linii. Ce mutră o să facă atunci cînd se va întoarce văzîndu-se reprodus la scară !

Lucrul începe. Fără proiect. Fără o schiţă măcar. De-a dreptul în marmură. Aşa, deşirat, rigid şi dezarticulat, cu capul prelung şi urechile infinite. Uşor stilizat, simplificat, caricaturizat. Mîna artistului nu e chiar atît de sigură. Totuşi opera prinde contur. Încă o linie. Un retuş. Un punct pe i. Sfîrşit.

Dar figura se pierde în haosul dimprejur. Îndrăzneţ, Gror eliberează fundalul. Decupează un semicerc vast. În centru apare totemul creat de el, o statuie într-o nişă. Terminalul jetului este animat de o mişcare ondulatorie. Tunse, crestele pădurii înfăţi-

şează creneluri de cetate, binecunoscute amatorilor de capsule cu poveşti pentru copii.

Revenind la prînz, Urun, apoi Jaap sînt izbiţi de aspectul jalnic al poienii. Frumoasa linie care o delimita nu mai este decît o bîlbîială aberantă. O crestătură stîngace de ferăstrău vrea să amintească zidul de apărare al unei fortăreţe. Lateral, într-un gol inform, o sperietoare scheletică zgîrie cerul. Munţi albi de spărturi şi rumeguş blochează accesul.

— Gror, exclamă Urun, ce-i asta ?

Nici un răspuns.

— Gror, nu face pe nebunu' ! strigă Jaap, contînd pe forţa convingătoare a limbajului familiar.

Urun escaladează movilele care depăşesc un stat de om şi se apropie de cabană. Pare intactă. Dar e pustie.

— Să aşteptăm, zice Urun. Nu poate să fie prea departe.

— Numai dacă nu a înnebunit, gîndeşte cu glas tare Jaap. Nu-mi place deloc ce a făcut aici.

Peste un timp, grupul e complet, dar Gror nu a apărut. Începe o muncă grea. Sfărîmăturile de lemn sînt scoase din luminiş. Un dispozitiv simplu le depune la vreo zece metri în pădure. Dislocarea se face cu mîna : s-ar putea ca Gror să fie dedesubt. Sînt mutate astfel cîteva tone de material lemnos. Nici urmă de Gror. Cei şase gîfîie, frînţi de osteneală, cu umerii distruşi de neobişnuitul exerciţiu, cu palmele îndurerate. Dar mai ales furioşi de neputinţă. Nu le place să se simtă depăşiţi. Şi încă de ceva care se ascunde.

Urun îşi păstrează cumpătul. Împarte oamenii în echipe care pornesc prin pădure. Iarăşi. După o zi de muncă. Pe jos. Pe nedefrişate. Lanternele puternice şi armele de buzunar li se lipesc de palmele asudate. Ainen cu Neal. Jaap cu Stracco. Urun a suit la bordul lui „Abisal". Face un control fulger. Nava e neatinsă. Revine la cabană, de unde va dirija cercetările.

Șase ore de căutări. Printre rădăcinile groase de un metru ieșind la suprafață numai ca să se întoarcă în sol. Pe sub ramurile joase ale arborilor care nu au avut șansa de a cuceri înălțimile și s-au consolat cu spațiul orizontal de sub coroanele celor mari. Puternice. Încîlcite. De neclintit. Peste trunchiurile celor căzuți. Fiecare pas cere un antrenament de alpinist. Din fiecare loc se deschid zeci de unghere care ar putea să-l adăpostească pe Gror, viu sau mort. Lămpile de buzunar cotrobăiesc atent, îndelung, obositor înainte de a se resemna.

E noapte tirzie cînd Urun dă semnalul de încetare. Cele cîteva tentative de a pune capăt cercetării în mod unilateral au fost reprimate cu hotărîre. Dacă la prima încercare grupul se descompune, nu rămîne decît să plece. Învinși. Stigmatizați. Nu e cazul. Dealtfel, Urun nu va permite.

Revin pe rînd, frînți, trași la față, cu îmbrăcămintea sfîșiată. Cînd nu privesc în gol, cîntăresc pe furiș starea de spirit a comandantului. Impenetrabil, Urun tace. Nu e nimic de spus. Dacă Gror a plecat și ține să rămînă ascuns, cine îl va putea găsi în pădurea de dimensiunile unei planete? Așteptarea este singura ieșire. O antisoluție.

Oamenii își trag sufletul. Încep să se schimbe, dornici de un ceai fierbinte și un somn fără vise.

— Trei, se aude într-un tîmp glasul uscat al lui Neal.

Ainen ridică ochii de pe încălțămintea desfigurată.

— Ce spui? îl chestionează placid.

— Număr, îi răspunde Neal în vreme ce se luptă cu o capsă înțepenită.

16

De astă dată nu mai este nici un dubiu. Dacă orgoliul unui Peir și loialitatea unui Hay au putut să pară un tîmp, în ochii naivilor, motive destul de so-

lide pentru ca numiții s-o ia razna, la întîmplare, pe o planetă ostilă, zilele care s-au scurs de atunci, absența oricăror indicii și, în sfîrșit, dispariția lui Gror au spulberat orice iluzie. Indiferent cum este interpretată devastarea poienii, ca o dovadă peremptorie a faptului că aici s-a petrecut o adevărată bătălie, în cursul căreia Gror s-a apărat cu ajutorul jetului, după încheierea ostilităților unul dintre învingători încercîndu-și talentul de sculptor, sau ca efect al unei crize demențiale, nimic nu sugerează dorința omului de a părăsi tabăra. Și pare neverosimil ca prozaicul Gror, altminteri un camarad cumsecade, să fi pierit în cursul unei dezlănțuiri temperamentale, fie ea sau nu artistică.

Să fi pierit ? Foarte probabil. Ce altă soartă putea să-i rezerve misteriosul adversar, care se disimulează atît de bine, este atît de iscusit și prudent că scapă oricărei observații ? Nenumăratele ocoluri ale planetei în „sfîrleaza" zburătoare, la bord cu zestrea electronică necesară pentru a detecta orice sursă de energie, s-au soldat cu o ridicare din umeri. Dacă ar fi existat undeva pe Aixa o baterie de buzunar, aparatele ar fi înregistrat-o.

Răpitorii să fie persoane care nu folosesc energia ? Atunci nu au o civilizație și poate nici oameni nu sînt. Primitivi ? Posibil. Dar atunci ignoră focul, uneltele, locuința și nu văd soarele niciodată decît dacă se cațără în vîrful marilor arbori. Dificil de acceptat.

Să fie animale ? Posibil iarăși. Dar parcă stabilisem că pe Aixa nu există nici un fel de faună. Și apoi ce inteligență e aceea care permite unui animal să vîneze fără a lăsa nici un fel de urme, făcînd să dispară zece tereștri, dar nu se dovedește capabilă să-l ridice pe purtătorul ei la o condiție superioară ?

Mai rămîn pădurea, planeta etc.

Desigur, nimic nu trebuie exclus apriori. Dar, dacă sprintenele animale prezumate sînt excluse din

lipsă de urme, cum ar putea fi mai subtilă pădurea, prin definiţie de o mie de ori mai greoaie ?

Cît despre Aixa... O planetă carnivoră ? De ce nu ! Doar că structura solului, aspectul suprafeţei de la poli la ecuator şi jur împrejurul acestuia nu încurajează avansarea ipotezei altfel decît în glumă. Un sol în limitele normalului, ape subterane, incapabile să formeze rîuri şi fluvii, să aibă ele voinţă, personalitate ? Haida de !

Altceva ? Nimic. Rareori o planetă a fost mai pauperă. Nici mări, nici gheizere, nici vulcani. O grădină bine întreţinută, fără buruieni, fără bolovani. Întreţinută de cine ? Tăcere.

În acest văl de tăcere a intrat Vrala într-un ceas de neatenţie a grupului. Vinovaţii sînt ecranul de zgomot al forezelor, uitarea sub farmecul înşelător al luminii generoase, al verdelui universal.

Au trecut ore pînă ce „abisalii" au realizat că veşnicul adolescent nu se mai află printre ei. Prea fin, prea modest, nu se număra printre aceia care te obligă să le suporţi prezenţa corporală, olfactivă, acustică în fiecare moment. Avea delicateţea de a te lăsa uneori să uiţi că există, că respiră, lucrează, trăieşte în preajma ta. De obicei, aceştia cad primii. S-a întîmplat altfel. Dar s-a întîmplat.

Nu se poate stabili nici măcar cu aproximaţie cînd s-a petrecut nenorocirea. În pauza de masă, cînd maşinile au stat, iar oamenii s-au apropiat unii de alţii, aşezîndu-se direct pe solul negru al poienii, una dintre cele defrişate cîndva, la începuturi, cineva observă absenţa unei tanchete. Pînă să-şi formuleze cu glas tare nedumerirea mai durează o vreme. Poate că vehiculul a fost trimis undeva cu Vrala cu tot. În cele din urmă, omul riscă o întrebare. Stupoare generală. Prînzul a rămas neterminat. Pare incontestabil că băiatul a şters-o cu ajutorul tanchetei.

Din poiană încep două tuneluri. În ce direcţie să caute ? Folosind cea de-a doua tanchetă, Jaap şi

Ainen inspectează mai întîi calea tubulară care duce spre baracă. Destul de lung, drumul nu relevă nimic. Înaintează cu viteză redusă, concentrați, să nu scape nici un indiciu.

Baraca e pustie, așa cum au lăsat-o. Ștergerea lui Gror de pe listele „abisalilor" a făcut ca luxul unui planton la cabană să devină inacceptabil.

Reîntorși la ceilalți, pornesc de îndată pe ruta către „Abisal". La circa zece kilometri au surpriza să vadă tunelul bifurcîndu-se. După o clipă de șovăire, o apucă pe drumul abia defrișat. Nu au mult de mers. După cîteva cotituri fără sens, tunelul se înfundă. Ultimii metri sînt ocupați de tancheta pierdută.

Jaap a stopat brusc. Lipiți de ambrazuri, cei doi ascultă și privesc amurgul de sub copaci. Nici o mișcare. Atunci părăsesc, la rîndu-le, tancheta și se apropie, observînd pas cu pas terenul, pe care îl scormonesc cu lumina crudă a lanternelor. În jur, curățenia de pretutindeni a pădurii fără pădurari de pe Aixa, tulburată de reziduurile pătrunderii tanchetei lui Vrala, ele însele, proaspete și curate.

O privire în interiorul mașinii îi lămurește : nici urmă de tînărul lor camarad. În jur nici atît. Nu se vede nici măcar urma unui pas. Instinctiv, Ainen privește în sus : doar nu s-o fi cățărat într-un copac ? ! Nu, desigur. Pădurea, cel puțin, este perfect normală.

Și atunci cum rămîne cu Vrala ? De ce a oprit, de ce a părăsit vehiculul ? Și pe urmă ? A făcut un pas în cer ? A pornit agale prin aer, la umbra codrului, să se plimbe ?

Să se întoarcă atît de slab edificați ar fi exclus.

Jaap și Ainen pornesc să cerceteze desișurile din jurul punctului în care se află tancheta părăsită. Caută o amprentă cît de ușoară, o mănușă pierdută, o frunză strivită de un pas neatent, orice pentru a ieși de sub imperiul imposibilului.

Zadarnic. Revin la tanchetă istoviți, descurajați. Jaap urcă în mașina lui Vrala. Probează comenzile. Sînt în perfectă stare. Ainen suie în tanchetа cu care au venit. Un mic viraj și iată-i, trist cortegiu lipsit de elan, făcîndu-și intrarea în poiana în care Urun, Neal, Stracco se macină fără sens. Un schimb de priviri ține loc de raport. Comandantul strînge pumnii. Nu a fost pregătit pentru neputință. Lucrul nu mai este reluat. Cei cinci suie în tanchete și pornesc înspre cabană.

Dispariția lui Vrala îi afectează mai mult decît ar fi fost de așteptat. Băiatul nu era simpatizat în mod special. Astronauții cu pedigree îl priveau ca pe o dulce calamitate, care prin cine știe ce manevre a obținut să fie admis la bord. „Abisalii" mai cumsecade erau sensibili la fragilitatea lui și astfel în măsură să-i surprindă forța interioară, pasiunea discretă, personalitatea. Tuturora le-a fost însă ușor indiferent.

Asta ține însă de trecut. Mîniei lui Urun i se adaugă acum revolta lui Neal, tulburarea vizibilă a lui Ainen și durerea sinceră a celorlalți. Desigur, acest sentiment e străbătut de o bună doză de îngrijorare, legitimă dealtfel, pentru soarta proprie. Totuși omagiul, fie și tardiv, rămîne valabil.

17

Cabana de metal și-a pierdut strălucirea inițială. De parcă un agent chimic necunoscut atacă plăcile inoxidabile. De parcă soarele Aixei și-ar fi schimbat gama de radiații. De parcă limpezimea aerului nu ar fi aceeași ca în prima zi. Atunci febra începutului, simțurile ascuțite de iminența primejdiei i-au făcut pe „abisali" să perceapă formele și culorile cu o acuitate neobișnuită. Au urmat o liniște dulce, o pace trecătoare, care au înlocuit înregistrarea primă, acută a frumuseții locurilor cu o placidă obișnuință. Acum

însă, din grandoarea priveliștii nu a mai rămas decît apăsarea. Creasta ciopîrțită a pădurii închipuie o gură știrbă în care lucește rece și desperecheat metalul calp al barăcii.

Sub acoperișul ei, cinci oameni stau pe gînduri. Au întors de prea multe ori lucrurile pe o față și pe alta ca să nu epuizeze tot ce ar fi putut fi spus. Nu mai e nimic de așteptat : nici o idee nouă, nici o soluție salvatoare.

— Șefule, de ce nu plecăm ?

Nici aceste îngrijorătoare cuvinte nu sînt rostite pentru întîia oară. Cu o altă intonație, mai timidă, în fața altui public, mai eterogen, într-o situație mai puțin disperată, întrebarea s-a mai făcut auzită, iar scandalosul ei mesaj, îndemnul de a se lua în considerare și eventualitatea abandonării a ceea ce nu se lasă cucerit, a dezertării, a supraviețuirii, a mai cutremurat inimile.

— De ce nu ne îmbarcăm și nu ne ducem de aici ?

Vorbește Ainen. Un om căruia trebuie să i se răspundă. Urun își asumă riscul :

— Unde să plecăm ?

— Acasă. Oriunde. Pe Aixa nu e de noi.

— Crezi ?

Întrebarea nu e o întrebare, nici o exclamație ironică. E doar o clipă de meditație, una în plus, la fel de inutilă ca vremea irosită pe planeta aceasta.

Jaap începe să-și piardă răbdarea. Nu este diplomat, nici savant, nu are de pierdut prea multe pene. Așa că formulează mai energic, mai bărbătește :

— Urun, de ce nu vrei să vorbim ca oamenii ? Hai să renunțăm la tactici și manevre. Ce mai sperăm ? Pe ai noștri n-o să-i mai găsim. Pe „fabuloși" cu atît mai puțin. Și atunci ? Așteptăm să ne decimeze pe toți ?

Vine un moment în care și cel mai tare se dă bătut. Urun a suportat asalturi mai violente și mai greu de respins. De astă dată însă cedează. Poate

din pricină că nevoia de a vorbi a devenit imperioasă. Poate din cauză că omul care a redeschis discuţia e Ainen. Atunci cînd pînă şi descendentul vînătorilor polari susţine retragerea, conducătorul nu trebuie să tacă. Poate şi deoarece problema a fost pusă în termeni dezarmant de simpli, şi asta în anumite împrejurări obligă.

— Am să-ţi răspund, Ainen, spune Urun cu glasul său neutru de zile mari. Am să vă spun tuturora. Nu e mult de zis : nu avem cu ce ne întoarce pe Pămînt.

— Cum ? strigă Jaap şi sare de la locul său, dînd buzna spre Urun. Avem două rachete, nu una !

Informaţia nu pare să-l tulbure pe comandant.

— Din păcate, amîndouă sînt impracticabile.

Uluire. Jaap îşi revine însă cît ai clipi.

— Ţi le pun eu pe picioare într-un timp record ! se agită mecanicul atît de talentat. E ceva la motoare ? La comenzi ?

— Nimic din ce ai putea să remediezi, Jaap. Nu mai avem combustibil. Deloc.

Se privesc între ei, palizi, pierduţi.

— Cine a făcut asta ?

Încă o întrebare menită să rămînă fără un răspuns.

Neal încearcă să reinstaureze tonul academic.

— Sîntem condamnaţi ?

— Probabil.

Deşi rostit cu degajare, cuvîntul lui Urun e axiomatic. Ultimele iluzii, oricît de vagi, se spulberă, ultimele incertitudini, oricît de puţin încurajatoare, se topesc. Rămîne, dură, ineluctabilă, ideea că zilele pe care le trăiesc reprezintă finalul.

Straniu şi paradoxal e mecanismul care ne animă. Pierderea ultimelor nădejdi să aibă urmări atît de neprevăzute ! O adîncă tristeţe a coborît în toate sufletele. Gîndul că sînt legaţi cu lanţuri indestructibile de arborii Aixei, că planeta, refuzînd să-i primească, le taie în acelaşi timp retragerea, după

cele mai încercate rețete strategice, îi scoate din minți. Dorul de Pămînt, de cei dragi, unii stinși între timp, alții într-o așteptare care le va fi înșelată, le topește inimile.

Și totuși ceea ce domină în starea de spirit a celor cinci supraviețuitori nu este deprimarea. Să fie de vină iminența morții ? Căci, iată, la fel ca odinioară, la începuturi, fiecare percepe mai viu peisajul, culorile. Sensibilitatea pupilei transformă vederea într-o simțire dinăuntru a materiei, de la porozitatea insesizabilă a frunzei la structura celulelor și mai departe. Fiecare pată de verde picură tinerețe în suflet și în fiecare umbră palpită răcoarea și prospețimea. Cerul e iarăși adînc și se deschide generos la zborul privirii. Însuși soarele alb pare mai accesibil.

Fraților, dragii mei, dar asta e speranța ! Cea mai neașteptată, dar și cea mai dementă reacție în fața tirului strîns de nenorociri a căror țintă sînteți. Oameni buni, nu vă minți cu bună-știință ! Nu vă lăsați induși în eroare, amăgiți, scoși din minți, pradă nălucirilor, trași pe sfoară, orbiți, legănați de himere, mistificați. Mai ales nu vă înșelați singuri !

Înțeleg, vă simțiți sănătoși, integri, plini de forță. Puși în fața unui dușman, i-ați suci gîtul cu mîinile goale. Dar toomai asta e — inamicul nu se arată. Așadar este cazul să deznădăjduiți, să renunțați, să vă întindeți la pămînt în așteptarea morții. Și nu se știe dacă sinuciderea nu ar fi o ieșire mai onorabilă.

Ei bine, toate astea și le-a spus, într-o formă sau alta, fiecare dintre oamenii care stau pe gînduri în cabana metalică. S-au pătruns pînă în adîncul inimii de tragedia destinului lor, au gustat întreagă amărăciunea de a pieri neștiut, inutil, poate și uitat pe o planetă mizerabilă, victimă a unui adversar nu numai nedrept, ci și laș. După această baie de suferință, iată-i însă ridicîndu-se, rînd pe rînd, greoi, încurcați, dar hotărîți, și ieșind la aer, la soare, în mijlocul vieții, al vieții ostile de pe Aixa, desigur, al

vieții totuși, binecuvîntat fie numele ei. Și iată-i, fără să revină la un optimism absurd, fără să nege iminența soartei, fără chiar să reia lucrul în numele vreunei îndatoriri supraomenești, lungindu-se pur și simplu la soare, cît mai comod, pentru a se bucura, ca odată într-o lume pe care nu o vor mai întîlni, de razele și căldura unui astru al zilei, de adierea curată și limpede a vîntului, de ritmul sonor al sîngelui de-a lungul corpurilor dăruite luminii.

Dacă există ceva viu pe Aixa, dacă există o singură ființă, ba nu : un suflet, atunci nu se poate să nu intuiască, să nu înțeleagă să nu fie zguduit. Dar se află oare pe Aixa ceva de felul acesta ? Impenetrabilă, pădurea fără sfîrșit își clatină demn coroanele, refuzînd să-și trădeze taina.

18

Neal se lansează în ipoteze. O ocupație cum nu se poate mai potrivită pe Aixa.

Să acceptăm premisa că avem de-a face cu un asasinat. De ce nu ? Nimic nu contrazice un asemenea punct de pornire. De unde se vede că lipsa de probe are și avantaje.

Așadar, cine-i asasinul ? Neîndoios, unul dintre cei de pe Aixa. Titluri de arhaice romane polițiste se ciocnesc în memorie :

„Asasinul era în grup" ;

„Ucișii în spațiu" ;

„Moartea în pădure".

Să vedem cine. Să vedem de ce.

Eliminat prin definiție sînt numai eu. Știu că nu eu am făcut-o. Pozitiv. Dacă nu cumva am făcut-o fără să știu...

Mai sigur e că nu aveam de ce s-o fac. Pentru mine Vrala nu există. Nu sufăr de complexe de îmbătrînire. Gelos pe vîrsta și agilitatea lui nu puteam fi cîtă vreme bietul băiat era departe de a fi un efeb.

Atunci Urun ? Cel ce răspunde pentru viețile noastre ? N-ar fi prea elegant din partea lui. Nici prea comod.

Totuși Urun e cel mai singuratic dintre noi, iar ucigașul, în cazul în care există, acționează numai cînd este singur cu victima.

Bine, dar nu știm cum acționează !

Cîte ceva știm totuși. Să judecăm prin prisma a ceea ce știm.

Urun e destul de subtil ca să nu lase urme. Poate și destul de ferm ca să ucidă în caz de nevoie. De unde această nevoie ? Mister. Dar nu este organic incapabil de violență cum era, de pildă, Vrala. În schimb nu pare destul de puternic ca să-și transporte victima pe sus, în brațe, în spinare. Apoi Urun e un om intoxicat de tehnică modernă, nu-l văd acționînd cu mîinile goale, plecînd spre ascunzătoarea pregătită din vreme cu un cadavru pe umăr.

Autoritatea nativă însumată cu a funcției sale ar putea fi suficientă pentru ca victima să-l urmeze de bunăvoie, dacă i se cere. Valabil mai ales în cazul lui Vrala, destul de probabil în al lui Hay, dar aproape imposibil într-al lui Peir dacă nu a fost invocat un motiv absolut indiscutabil. Ei bine, nu avem nici o dovadă că un asemenea motiv nu a fost inventat. Așadar, suspect. Fără mobil ? Fără. Nu sîntem într-un roman polițist, ci pe o nenorocită de planetă de care nimeni nu are nevoie.

Ainen ? Prea calm, prea cumpătat pentru o acțiune atît de gravă. Numai în caz de forță majoră. Ce poate justifica un omor în ochii unui lup al ghețurilor ? O amenințare care i-ar pune viața sub semnul întrebării. În ce fel putea veni răul din partea lui Vrala, care își făcuse din Ainen un ideal ? În nici un fel.

Ce e drept, în ultima vreme se pare că Vrala îl descoperise pe Stracco. Ainen gelos ? Într-atît de gelos încît să înlăture un fir de trestie nevinovat ? Flegmaticul duh al Nordului să poarte o mască ?

Exclus. După atîta amar de convieţuire forţată mai avem oare secrete? Şi, dacă nu ne-am ucis între noi în primele trei luni, mai poate fi vorba îndeobşte de vreun asasinat?

Premisa noastră este însă afirmativă. Ei bine, Ainen e destul de bărbat ca să poată face şi moarte de om. O grozăvie de asemenea proporţii ar pretinde numai o fracţiune din perseverenţa şi tenacitatea demonstrate atunci cînd l-a smuls pe Stracco tenebrelor cărora aproape că le aparţinea. Ar putea s-o facă. Rămîne de văzut ce l-ar determina la aceasta. Încă un suspect. La fel de lipsit de mobil ca fiecare. Cel puţin în aparenţă.

Steaua lui Stracco e în plină ascensiune. Creştea în ochii lui Vrala. De prea puţină vreme ca să se fi săturat, admiţînd că în această situaţie îţi înlături admiratorii... De astă dată, forţa fizică e dublată de fineţe.

De ce mi se pare că nu ştim totul despre Stracco? Nu-i putem ierta că ne-a tras o spaimă nemaipomenită atunci cînd l-am găsit? Prostii. Cel puţin aşa sper. Dealtfel nu a fost cu noi întotdeauna? Nu a lipsit niciodată atît de mult încît să intrăm la idei. Interesant: aş vrea să văd cum arată un asasin care nu este nici măcar vegetarian, într-atît pare de pătruns de respect pentru tot ce e viu!

Jaap? Sigur că da, el este! Vampirul setos de sînge, dar înnebunit după maşinării. Scos din minţi de indiferenţa lui Vrala faţă de mecanică, îl ucide! Asta ar fi singura legătură între ei, altminteri se ignorau reciproc. Cel puţin Gror i-a fost prieten! Dar în această relaţie cuvîntul hotărîtor îl avea Jaap. Situaţie în care loveşti în oricine, mai puţin în discipol.

Neal, băiete, sau îţi lipseşte cu desăvîrşire talentul de investigator, sau eşti vinovat. Altminteri, dacă nu eşti tu, cine poate să fie?

Dar Neal nu e singurul care caută. Suspiciunea reprezintă ocupația principală a locuitorilor de pe salata asta verde care se dă de-a dura prin spațiu.

Jaap nu are nimic de-a face cu finețea de spirit și gîndirea speculativă a lui Neal. Fire dramatică, ia în serios trei sferturi din ceea ce îi apare în față.

Procedînd prin eliminare, s-a oprit la Stracco. Tot ce i-a părut straniu la acest personaj supranumerar devine astăzi neliniștitor. În ochii lui, ciudățeniile cele mai inocente capătă un sens ascuns: apariția lui neașteptată; comportamentul ieșit din comun; obiceiurile rare. În loc să-l inhibe, lipsa probelor și a oricărei motivații temeinice îi oferă lui Jaap ocazia de a broda liber. Cum are nevoie de un auditoriu, l-a ales pe Ainen. Acesta urmărește ideile lui Jaap cu o atenție înșelătoare. Cînd agerul mecanic a terminat, nordicul îi declară cu hotărîre că nu crede o iotă din cele auzite. Jaap se înfierbîntă, argumentează, își susține cu putere teza, care în fiecare moment i se pare mai demnă de crezare.

Ai zice că Ainen moțăie, dar în curînd se va vedea nu numai că a ascultat și a doua repriză a actului de acuzare, dar că a făcut-o foarte atent. Implacabil și cu metodă ca o maree în creștere, el respinge ipoteza lui Jaap. Pledoaria lui se bazează pe sentimente. Jaap nu se lasă convins. Nici Ainen însă nu este un copil. Date fiind împrejurările, consideră și el că toate opiniile merită să fie luate în seamă. Nu crede că vinovatul ar putea fi unul dintre ei, dar e de acord că grupul nu are dreptul să riște mai mult. Nu se mulțumește cu vorbe: propune un experiment. Periculos? Nu pentru Jaap. Cu atît mai puțin pentru Ainen însuși. Doar el este salvatorul, omul căruia Stracco îi poartă un devotament nedezmințit. Și dacă nu e așa? Ei bine, cu o sfrijitură ca Stracco nu-l sperii pe un Ainen.

Esența punerii în scenă se reduce la plasarea lui Stracco într-o situație favorabilă pentru a lovi. Dacă el e ucigașul, o să profite. Și astfel se va face lumină. Cît despre Ainen, încă nu s-a născut omul care să doboare un urs ca el. Naiv ? Poate. Pînă la un punct.

Complotul a fost regizat de minune. Iar dacă a doua zi Jaap nu mai e chiar atît de sigur că cele hotărîte reprezintă o culme a înțelepciunii, atunci cînd prinde el de veste, Ainen și Stracco au părăsit baraca de două ore.

Conformîndu-se celor stabilite în ajun, dar și unui secret îndemn al inimii, Jaap dă de îndată alarma. Urun se stăpînește cu greu să nu izbucnească : încă un experiment sau două ca acesta și opera distructivă a adversarului va fi fost desăvîrșită !

Din fericire, Jaap știe încotro au pornit cei doi. Cu kaserele în mîini, Neal și Urun îl secondează. Impracticabil pentru o tanchetă, drumul pe care nimic nu-l marchează e plin de accidente istovitoare. Defrișarea ar tăia nodul gordian, însă numai ștergînd orice urmă, alarmîndu-l pe criminal și împiedicîndu-i pe detectivii de ocazie să se orienteze după auz.

Străbătînd itinerarul fixat de Ainen, tereștrii pășesc pe vîrfuri, cu Jaap în frunte, încordat ca o ureche ciulită. Nu o singură dată, o alarmă falsă îl determină să ordone celorlalți cu un gest să se ascundă în zgîrcitele cute ale terenului. Cu o emoție dublată de suspens, Urun și Neal execută supus cazona gimnastică la care îi obligă clipa. Fruntea lor e umedă de transpirație, iar costumele de culoarea solului arată ca vai de lume. Din cînd în cînd înaintează tîrîș, ceea ce pentru lipsa lor de antrenament este o tortură. Deasupra capetelor, frunzișul agață draperii rare, de o grație deplasată.

Lumina filtrată, vizibilitatea slabă, tracul sînt cît pe ce să-i facă să treacă pe lîngă Stracco fără a băga de seamă. Cadaveric, inert, „fabulosul" zace în despicătura dintre două rădăcini uriașe, pe jumă-

tate îngropat între ele și numai printr-o adevărată minune lovitura care aproape i-a fracturat craniul nu l-a ucis. Cercetașii se cutremură de oroare și aruncă în jur priviri îngrozite. Dar pădurea e la fel de liniștită și egală cu sine ca pretutindeni. Ainen nu se vede nicăieri. Unde să fie?

Cei trei ar continua înaintarea, dar Jaap comunică pe șoptite însoțitorilor săi: cele convenite cu Ainen prevedeau că în nici un caz nu vor depăși locul în care tocmai au ajuns.

Urun rămîne pe gînduri. Tentația de a dispersa forțele este mare — cineva trebuie să vadă de Stracco, alții ar putea urma traseul prezumtiv al lui Ainen —, dar îi rezistă. Dacă au de ales, rămîn să încerce salvarea rănitului. Prin el vor fi în măsură să afle ce s-a întîmplat. Mai rezonabil decît să bîjbîie în continuare. Și mai uman.

Cortegiul avansează spre cabană. Uscat ca o arătare, Stracco e mai degrabă ușor. Nu și-a revenit, iar camarazii săi nu dispun de cele necesare pentru a-l aduce în simțiri. Bandajul rigid contra fracturii craniene îl face să pară o ființă astrală. Dar principalul este că omul trăiește.

Au pentru prima oară în față o persoană atacată pe Aixa. Se confirmă astfel ipoteza atentatului sîngeros. Cine e autorul, cum a procedat și de ce sînt întrebări al căror răspuns nu se cunoaște. Îl vor afla prin Stracco sau rănitul își va da sufletul înainte de a aduce lumină?

Urun îl îngrijește personal. După ce aplică fără scoaterea bandajului o sterilizare prin radiații, trece la stimularea refacerii țesuturilor. În mai puțin de o oră rana este ca și închisă, dar Stracco va mai păstra casca vreme de cîteva zile.

Se poate trece la reanimare. Cîteva minute sub influența unei combinații alese cu grijă, și bolnavul deschide ochii. Asistența respiră ușurată. Unul cel puțin a scăpat.

Cîteva ore de odihnă și refacere sub o atentă supraveghere, și primul supraviețuitor al unui atac pe Aixa poate să explice cum s-a produs agresiunea. Totul amintește într-un chip neplăcut prima lui resuscitare. Din păcate, lipsește Ainen, omul datorită căruia cadavrul descărnat al lui Stracco a regăsit scînteia vieții.

Povestea celui salvat aduce mai puțină lumină decît ar fi de dorit. Se pare că Ainen bănuia ceva. În orice caz, ținea să-i arate un loc anume în pădure. L-a convins să-l urmeze, iar Stracco a făcut-o fără nici o reținere. Ainen i-a cerut discreție. S-a conformat. După ce a identificat cu grijă locul, Ainen i-a indicat ascunzătoarea în care l-au găsit, el însuși plasîndu-se în alta, pe care Stracco nu o putea vedea. A așteptat îndelung să se petreacă ceva. Nu știe cînd s-a produs atentatul. Fără îndoială că lovitura a fost fulgerătoare. Și e foarte probabil că el a fost primul lovit, altminteri ar fi auzit un zgomot cît de mic. Dacă a adormit în cursul așteptării? Nu crede, totuși eventualitatea nu poate fi trecută cu vederea. Dar, înainte de a merge mai departe, ce se aude cu Ainen? Se știe ceva? Vreo știre?

Întrebarea îi face pe cei trei să se simtă vinovați. Stracco înțelege. În ochii lui se citește spaima. Nu spune nimic, dar nici nu este nevoie.

Jaap își revine primul. Confirmă, cu glasul tăiat, cele spuse de Stracco. Ainen a procedat așa cum s-au înțeles. Mecanicul evită să amintească ce urmăreau, iar Stracco e prea demoralizat ca să deducă tîlcul subteran al acțiunii.

20

În sfîrșit, singur. După o istovitoare zi de trîndăvie în grup, fără o clipă de răgaz pentru a-și aduna gîndurile în liniște, Neal deschide ochii în bezna cabanei. Ascultă. Impresia de moment este că lo-

cuinţa cosmică e pustie, că au fugit cu toţii undeva, departe, la adăpost şi numai el a rămas aici, prizonier al groazei şi al neputinţei.

Dar nu, respiraţiile celorlalţi, oricît de uşoare, se aud atît de distinct încît ar putea să indice fără greş aşezarea în spaţiu a celor care dorm. Neal îşi adresează lui însuşi cuvinte de îmbărbătare. Să-şi ţină cumpătul. Să-şi calculeze fiecare gest. Nu-şi va tolera nici o greşeală. Nici una !

Întinzînd cu grijă mîna spre un ungher al cuşetei, scoate la iveală, tatonînd, bucata de ţesătură pe care a ascuns-o acolo peste zi şi o strecoară sub pledul subţire. Un nou gest în apa neagră a nopţii. Mîna revine cu o lanternă minusculă. Sub pătură, atent să nu lase să scape o rază de lumină, Neal apasă butonul.

Un strigăt imens, de nestăpînit, sufocant se zbate să evadeze din pieptul lui. Neal îşi muşcă buzele pînă la sînge, dar nu lasă apelul să plece. În lumina zgîrcită, la cîteva degete de pupilele lui dilatate de frică luceşte stins o bucată de mătase portocalie.

Aşadar, nu s-a înşelat. Aşadar, nu a fost victima unei iluzii optice, a unei halucinaţii. E zdreanţa informă, de o culoare frapantă, pe care a observat-o din mers în cursul ieşirii de astăzi a ultimilor „abisali" — ideea a fost a lui Stracco sau a lui Jaap ? Nu-şi mai aduce aminte, e prea tulburat, de altfel nu are importanţă. S-a străduit din răsputeri să nu se trădeze, să nu prilejuiască celorlalţi noi şi dezgustătoare crize de panică. A găsit un pretext să se întoarcă doi-trei paşi, să se aplece şi a cules nevăzut obiectul, vîrîndu-l adînc într-un buzunar, ca să-l examineze mai tîrziu, la noapte.

Să fie peticul care a fluturat o clipă sub ochii lui Hay, provocînd accidentul, veriga de început a tuturor nenorocirilor ? Nu se poate şti. Şi dacă ar fi cu putinţă ? Bieţii băieţi au apucat-o pe un drum fără întoarcere.

Neal revine asupra descoperirii sale. Este un guler. Cînd a avut vreme să se deşire? E totuşi destul de nou. Linia croielii se distinge suficient de limpede ca să fie sigur că face parte din costumul unui „abisal". Cine?

Întoarce peticul pe faţă şi pe dos. Mîinile îi tremură, dau înapoi, refuză atingerea. Neal nu cedează. Trebuie să afle mai mult. Dar fîşia de ţesătură ţine să rămînă anonimă.

Îşi cufundă obrajii în gulerul nu prea curat, în porii căruia se ascund praful şi pămîntul de pe locul de unde l-a cules. Şi deodată, mai vie ca prezentul, amintirea momentului. Refuzul de a recunoaşte obiectul. Imposibilitatea de a-l atinge. Nevoia de a arăta tuturora respingătorul trofeu. Nu era cazul. L-a îngropat adînc în buzunar, sperînd să-l uite acolo. Nu l-a uitat.

Cum de nu s-a gîndit? Mirosul, iată calea pe care o să-l identifice pe nefericitul proprietar al costumului. Hamalii Cosmosului sînt departe de a fi nişte fiinţe eterice. Ei se mişcă abundent, fac eforturi, transpiră. Ia să vedem. Aspiră îndelung crîmpeiul de mătase, dar se pare că acesta a stat prea mult în aer liber. Are mai curînd un iz de umezeală, de clorofilă, decît de om. Renunţă dezamăgit, să mai adulmece o urmă inexistentă.

Epurarea oricărui miros îl duce cu gîndul la faptul că şi purtătorul costumului zace în aer liber. Cine să fie? Peir? Hay însuşi? Simte limba încleştîndu-i-se în gură. Ca printr-un consens, aceste nume nu au mai fost rostite de multă vreme. Acum însă aerul e plin de ele. Mii de păsări au invadat baraca şi fiecare din ele dă glas celor două nume. Neal îşi astupă urechile.

Şi atunci realizează că în urmă cu numai cîteva ore a trecut fără să tresară prin imediata apropiere a unuia dintre ei, poate chiar a călcat peste rămăşiţele lui fără să bage de seamă!

Neal cel rațional, Neal cel ironic simte că-și pierde mințile. Omul se opune. Nu, încă nu ! Strînge pumnii. Strînge pleoapele. Încă o încercare. Încă una. Dar e mai mult decît poate să suporte. Cu ultimele resurse ascunde totul, după care își află refugiul într-un somn patologic, bîntuit de fantome.

În ce fel sinistra descoperire i-a minat echilibrul nu se poate ști. Cert este că persoana care în urmă cu o săptămînă se amuza să facă analiza suspecților trăiește acum sub semnul terorii. Noaptea îi apare populată de umbre agresive. Dar obsesiile nu dispar nici ziua. Uneori îl torturează nevoia de a se baricada în cabană, de a bara intrarea și a desființa ferestrele. Atunci cînd nu mai poate rezista, blochează sasul, trage storurile fără să se sinchisească de privirile uimite ale celorlalți.

Alteori însă celula de metal a barăcii îl apasă, îi strînge pieptul, îi strivește creierul, părîndu-i o cursă. În asemenea împrejurări se strecoară afară. De obicei, camarazii prind de veste și îl însoțesc, cu un pas care se vrea nepăsător, supraveghindu-l însă, gata să intervină. Dacă momentul nu e propice unei promenade, Jaap, Urun, Stracco sînt obligați să se opună fie închizînd orice cale de comunicare cu exteriorul, fie imobilizîndu-l pe bolnav, care suferă atroce, strigă, se zbate, cu ochii scoși din orbite.

Administrarea medicamentelor menite să amelioreze starea lui Neal se izbește de greutăți imense. Urun este numai rareori în stare să-l determine pe suferind să îngurgiteze drogul. Cel mai adesea trebuie introdus în alimente, ceea ce în cazul bucătăriei cosmice nu este prea simplu. Iar ca supliment starea specială a lui Neal i-a ascuțit la maximum șiretenia, drept care, bolnav și absent, „abisalul" surprinde aproape întotdeauna privirea complice sau manevra suspectă.

În ceasurile de liniște, Neal privește în gol, șezînd pe marginea cușetei. Din cînd în cînd exclamă cu glasul stins : „Nu se poate !" Dificil de aflat căror

viziuni le opune Neal vetoul său, dar precizarea nu ne-ar avansa cu nimic. Filmul degradării unei personalități de calibrul lui Neal este patetic, pe măsura tragediei de pe Aixa.

Inactivitatea și gîndurile negre sînt istovitoare. După nopți de insomnie în ciclu, „abisalii" se refac plonjînd într-un somn adînc și binefăcător. O astfel de stare fericită domnește astăzi în baracă. Filtrată în vis, catastrofa capătă dimensiuni omenești, devine suportabilă. Așadar să dormim, să visăm.

Unul din cei patru nu doarme însă. Ascultă îndelung contrapunctul respirației celorlalți, apoi, cu înmiită prudență, părăsește cușeta, își trage combinezonul și se apropie de ieșire. Străbate sasul mai ușor ca o părere, iar mecanismele bine întreținute de un Jaap care nu are altceva de făcut funcționează fără un suspin.

Neal se furișează înspre micul garaj, blindat și el, care ascunde singura tanchetă rămasă și micul biloc. Eliberează „sfîrleaza", atent să nu scoată nici măcar un sunet, și o trage pînă la extremitatea poienii. Urcă la bord tiptil, face contactul și, fără să mai stea pe gînduri, pornește. Aparatul se smulge brusc de pe sol, scoțînd un țipăt prelung și vibrînd asurzitor. Neal nu se mai teme de zgomot, e liber, poate să zboare oriunde, a scăpat! Părăsește cît mai repede luminișul, înainte ca, treziți de șuierul motorului, cei trei să dea năvală în poiană strigînd, fluierînd, făcîndu-i semn să coboare, să se întoarcă, să rămînă cu ei.

Evadarea lui Neal îi motorizează, într-adevăr, pe camarazii acestuia. E noapte adîncă, dar cei trei „abisali", echipați fulger, sar în tanchetă și, cu cea mai mare viteză pe care o poate atinge deschizătorul de drumuri terestru, pornesc în direcția în care a pierit aparatul de zbor. Din cînd în cînd se opresc, scot, imprudent, capul pe gura de acces și ascultă. În tăcerea nocturnă, „sfîrleaza" se aude îndelung, dar foarte difuz. Încotro a luat-o? Greu de precizat. Urun își dă seama că orice tentativă de a recupera

mașina e inutilă. Ce-i de făcut ? Să renunțe ? Atît de ușor ? Inacceptabil. Să continue orbește ? Să aștepte zorile ? Nu se poate decide. Amînă. Cîștigă timp.

Mai străbat cîțiva kilometri, se opresc iarăși în ascultare, pornesc din nou. Tîrziu înspre ziuă regăsesc bilocul. Taie contactul și sar afară din tanchetă, încercînd să deducă numai după ureche itinerarul zborului.

Dar zgomotul are ceva neobișnuit. În locul șuierului familiar, „sfîrleaza" scoate sunete de orgă, care, prelucrate în cutia de rezonanță a pădurii, se transformă într-un vaier modulat, bun să zbîrlească părul în creștet. Coruri de strigoi se suprapun în cascadă, asociind miorlăitul pisicii sălbatice, urletul șacalului și răgetele unei turme de bestii neidentificate. Înainte ca oamenii să-și dea seama că dezlănțuirea sonoră este strigătul de moarte al aparatului, acesta, undeva, retezînd în cădere cîțiva copaci, se sfărîmă de sol.

Martorii nu au văzut nimic, dar nu sînt mai puțin zguduiți. Pornesc haotic, fiecare în altă direcție, să caute rămășițele, care nu se știe unde au căzut. Bîjbîiala poticnită în rădăcinile perfid protejate de întuneric și rău luminate de lămpile de buzunar care joacă în mîinile celor trei durează. Se crapă de ziuă cînd Stracco semnalizează scurt : „Am găsit !"

Cei trei contemplă un morman de metal contorsionat de flăcări. Este nucleul „sfîrlezei" definitiv distrus. Dezmembrarea s-a produs înainte de atingerea solului. Fragmente întregi sînt risipite în jur. Urun, Jaap, Stracco întorc spatele fierăriei și pornesc în căutarea lui Neal. Cercetează arbore cu arbore, metru pătrat cu metru pătrat, dar Neal e de negăsit. Se luminează de-a binelea, lămpile de buzunar ajung inutile chiar și la umbra pădurii, dar nici un progres nu a fost înregistrat. Aixa nu vrea să-și cedeze prinsul.

21

Urun și Jaap sînt de nerecunoscut. Unde au rămas tăria lor, unde robustețea firii, manifeste la primul dincolo de platoșa de gheață, căpătînd expresie la al doilea în gesturi de inventator boem, dar totdeauna impresionante ? Urun are ceva de prinț al întunericului, e un portret al incertitudinii, fragil și fără substanță. Chipul lui Japp amintește coșmarurile gotice. Pînă de curînd nedezmințită, energia lor tinde spre zero. Abia tîrîndu-și picioarele de oboseală, au revenit la tanchetă, s-au introdus în vehicul, iar Urun a tras levierul care etanșeizează interiorul. Ceva însă pare să nu fie în regulă. Trec secunde lungi pînă să-și clarifice impresia și să-și dea seama despre ce-i vorba. E Stracco. Nu s-a întors la tanchetă. Cum, și el ? Imposibil. Trebuie să fi rămas undeva, la locul accidentului. Jaap confirmă presupunerea. Dealtfel, agitîndu-se în jurul epavei, cei trei nu au fost nici un moment laolaltă.

Ce-i de făcut ? Sprintenul Jaap, ca și Urun, omul-voință, sînt la capătul puterilor. Dacă în clipa de față levierul ar fi rotit în sens invers de o mînă necunoscută din afară și pe gura de acces ar intra — sub ce înfățișare ? — vinovatul, asasinul, nu e deloc sigur că „abisalii" ar mai fi în stare să riposteze.

Cu atît mai puțin sînt capabili să pornească după Stracco. Au senzația că pur și simplu i-a părăsit suflul vital. Ce e drept, slăbănogul nu a fost niciodată preferatul vreunuia dintre ei. Dar frate să le fie și nici Jaap, nici Urun nu s-ar aventura într-o nouă cercetare destinată eșecului, ca toate cele care le-au măcinat zilele de cînd au debarcat pe Aixa.

Cu ultimele puteri, Urun lansează un apel radio. Nici un răspuns. O să revină. O să insiste. Mai tîrziu.

Cîtă vreme relaxarea este un proces controlat, lucrurile sînt în ordine. Excesele în cheltuirea forțelor duc însă uneori la blocarea sistemelor. Atunci

destinderea se produce de la sine. Iar nevoia de repaus e infamă, trece peste deciziile cele mai ferme ale organismului ruinat şi nimic nu i se poate opune.

Este ceea ce li se întîmplă ultimilor „abisali". Profitînd de prima fisură întîlnită, o istovire definitivă, o lehamite mai presus de datorie şi de onoare cîştigă partida. Cei doi se văd în incapacitate de a mai apăsa butonul de pornire al tanchetei, de a controla revenirea ei spre cabană. La urma urmei, acolo nu-i aşteaptă nimic mai bun. Pentru moment filozofia lor se reduce la o ridicare din umeri.

Nu e însă filozofie, ci fiziologie. Asta e pe de o parte încurajator, pe de alta grav. Prezintă poate mai puţină adîncime şi dispune de mai puţine sensuri şi semnificaţii, dar se manifestă rapid, imperios, tiranic. Răzbunarea organismului ultragiat e cît se poate de paradoxală şi de inedită. Refuzul general se traduce printr-o irezistibilă criză de somn. Tensiunea care a scăzut brusc parcă a secat în ei însuşi izvorul vieţii, lăsîndu-i să se prăbuşească inerţi în fotoliile lor. Au adormit ca sub acţiunea celor mai puternice droguri. Dorm profund, fără griji. Nici o evadare nu e mai eficace.

Trec cel puţin zece ore pînă ce somnul lui Urun se rarefiază destul ca omul să poată înregistra un mesaj din lumea înconjurătoare. Ceaţa mai persistă o vreme, apoi se destramă şi astronautul face ochii mari. Se află în baracă, unde nu ştie cum a ajuns şi, dacă simţurile nu-l înşeală, ceea ce îl fixează de cuşetă nu este fronda organismului, ci un banal cablu metalic. Întîrzie o secundă sau două să precizeze diagnosticul, dar în curînd nu mai e loc pentru nici un dubiu. Efectiv, este legat de mîini şi de picioare, iar alături, la o distanţă apreciabilă, cu un kaser la îndemînă, veghează Jaap.

Situaţia e destul de bizară. Urun are nevoie de un timp de adaptare înainte de a putea-o lua în considerare în toată gravitatea şi cu toate implicaţiile ei. Cum şi în această postură ţine să facă o bună im-

presie şi să-şi păstreze demnitatea, prelungeşte răgazul pînă în momentul în care consideră că nu mai este nici o primejdie ca glasul să-l trădeze.

— Jaap, desfă, te rog, legăturile astea, spune Urun făcînd uz de preţioasele sale rezerve de naturaleţe.

Nu ar fi de mirare ca, după atîtea încercări, nervii lui Jaap să cedeze. Singura speranţă în acest caz este declanşarea resorturilor ascultării, în care scop apare ca necesară evitarea oricăror violenţe şi contraziceri.

În chip de răspuns, Jaap îşi trage scaunul înapoi.

— Te-ai deşteptat ? se interesează omul înarmat.

Urun se suceşte uşor în aşternut, ca pentru a da impresia că legăturile nu-l stînjenesc pînă într-atît încît să renunţe la mişcarea pe care ar ţine s-o facă.

— N-ai vrea să-mi explici ? insistă Urun, cu stăpînirea de sine din zilele lui bune.

Nu e o tactică fericită. Va sfîrşi prin a-şi scoate din sărite adversarul. Dar de cînd adversarul e Jaap?

Şi deodată are o revelaţie : se află în puterea ucigaşului ! Deşi prezentă în mintea lui la nivelul vag al unei reprezentări imprecise, ideea e tulburătoare. Jaap, insul capabil să asigure funcţionarea a tot ce e mecanic pe o navă de talia unui „Abisal", tehnicianul plin de talent, Jaap, băiatul săritor, tipul normal, ajutorul de nădejde, lipsit de ciudăţeniile unui Ainen, de sofisticarea unui Neal, spontan, dar nu naiv, pregătit, dar nu doct, comunicativ, dar fără excese, camaradul lipsit de ambiţii puerile — Jaap să fie „omul din umbră" ?

Există o întrebare pe care nu poate să n-o pună:

— De ce ai făcut asta, Jaap ?

— Evident, nu ştii, clatină mustrător din cap cel interogat. Şi cu o vagă intenţie batjocoritoare : E firesc !

— Nu.

Răspunsul lui Urun este cert, simplu, direct.

Jaap desface braţele în lături, excedat. Apoi îşi ia seama :

— Ia stai, nu cumva crezi că masacrul ăsta e opera mea ?

— Aş avea motive să mă îndoiesc ?

Dialogul îngheţat al celor doi are un aer straniu. Între ei se simte întreaga distanţă pe care au străbătut-o de la Pămînt şi pînă aici. Dispariţia lui Neal s-a produs în urmă cu o eră geologică.

— Omule, se indignează Jaap, mai ai tupeul să joci teatru ? După ce ai nimicit echipajul nostru, ba pe deasupra ai redus la neant şi un „fabulos" de pripas ? Hai, spune drept, ce i-ai făcut lui „Abisal" ? Oricît am întors nava pe dos, n-am putut să dau de capsulele de combustibil. Unde le-ai ascuns ?

— Nu eu am sustras combustibilul, protestează Urun, dar Jaap începe să se monteze. Îl întrerupe :

— Nu ! Şi trebuie să te cred ? Ce ţin eu să aflu este nu cum o să pui nava în funcţiune atunci cînd o să rămîi singur — pentru mine nu-i o problemă, dar pentru tine sînt convins că ar fi ; de ce ai făcut-o însă, ce planuri ai, încotro vrei s-o apuci şi prin ce te stînjeneam noi ? Şi mai departe : pe cine reprezinţi ? Cine eşti ?

— Sper că nu te aştepţi să răspund, replică Urun. Cel puţin nu în această postură. Cele înşirate de tine sînt propriile tale închipuiri şi nu au nici o valoare. Socoteşti că, dacă aş fi cel pe care îl cauţi — dar gîndeşti oare aceasta cu adevărat ? — ţi-aş destăinui tot ce-mi ceri, acuzîndu-mă astfel pe mine însumi. Nu-ţi dai seama că ceea ce pretinzi e absurd ? Ar trebui să mă întreb pe ce se sprijină eşafodajul dumitale fantezist şi ce rost are să perseverezi într-o înscenare lipsită de perspective, mai ales acum, cînd ţi-ai atins ţinta şi-l ai în faţă pe ultimul supravieţuitor într-o situaţie destul de mizerabilă ; de ce te mai străduieşti, în ce scop ? Dar pentru dumneata mistificarea, probabil, a devenit a doua natură. În cazul acesta ascultă sfatul meu : renunţă. În amintirea vechilor noastre sentimente de stimă — pentru că eu nu am încetat niciodată să te stimez, şi încă

mai cred că eşti o persoană înzestrată — fă-mi plăcerea de a fi cel puţin sincer dacă nu poţi fi uman.

Jaap soarbe cuvintele lui Urun ca pe o otravă.

— Te ascult, spune el cu glasul sugrumat de iritare, te ascult şi nu înţeleg cum de mai eşti în stare să ţii discursuri. În starea în care te afli, insişti să mă faci să cred că nu ai nimic de-a face cu eşuarea misiunii noastre, cu pieirea oamenilor.

Se ridică şi porneşte să măsoare cabana zbuciumîndu-se în lung şi în lat, ca un şoarece în cuşcă.

— Înseamnă că mă dispreţuieşti mai grav decît merit. În ce mă priveşte, nu sînt un analist, iar în afara profesiei mele am rămas un ignorant. Uneori însă realitatea îţi oferă date atît de grăitoare aşezate în formaţii atît de logice încît pentru a le citi corect e de ajuns numai să cunoşti alfabetul.

Respiră greu, suferinţa lui e vizibilă, dar aceasta nu îl face cu nimic mai vulnerabil.

— Ai avut un plan cu bătaie lungă. Excelent alcătuit şi splendid executat în toate detaliile. Ce ai urmărit în esenţă nu ştiu. Încă. Dar am s-o aflu. Cu orice preţ.

Astăzi văd mai limpede ca oricînd cum s-au petrecut lucrurile. Momentul iniţial : domnul are nevoie de o navă cosmică spre a se îndrepta într-o direcţie necunoscută. Ce-l cheamă acolo ? O lume tainică despre care ştie numai el şi pe care ţine să şi-o rezerve ? Ce anume îl leagă de colţul acela de spaţiu despre care nu suflă o vorbă ? E locul lui de origine sau se află numai în solda acelei civilizaţii care are agenţi în mijlocul nostru ? Nu ştiu nici asta. Încă. Nu e deloc sigur că o să aflu. Dar e neesenţial.

Să continuăm. Pentru a părăsi Terra în urma recepţionării unui mesaj secret ori în conformitate cu planul iniţial, trimisul are nevoie de o rachetă. Nu de orice rachetă, ci de una pulsatilă de mare viteză. Aşa ceva nu se obţine lesne şi nu se dă pe mîna unui singur om. Dar Aixa e la ordinea zilei. Considerente

dintre cele mai diverse au adus-o în actualitatea terestră sub o zodie favorabilă. Prin manevre delicate este pusă pe picioare o expediție. Pregătiri atente, inestimabile investiții de inteligență și perspicacitate sînt ratate printr-o întîmplare : persoana nu este selecționată în echipajul prim, ci în al doilea, și aici ca rezervă. Va mai porni însă o a doua expediție spre Aixa ? Cosmonava „Fabulos" atinge solul planetei, dar membrii echipajului cad, rînd pe rînd, victimă unei serii de întîmplări stranii. Pămîntul are de ales între dezonoare și trimiterea unei noi expediții. Alege a doua variantă, decizie în obținerea căreia Urun și complicii săi investesc imens.

În sfîrșit, iată a doua expediție gata de drum. Blestem ! Nici de astă dată individul nu este selecționat ! Nu rămîne decît să recurgă la manevre grele, să ocupe cu orice preț locul unuia dintre cei opt. Cel mai vulnerabil este comandantul. Împotriva lui se îndreaptă deci atacul principal. Competența lui Peir este pusă în discuție în asemenea termeni încît bietului om i se ia comanda fără explicații prea detaliate. Cum nu i se poate reproșa ceva substanțial, i se rezervă totuși un loc în echipaj.

Drumul e lung ? Cu atît mai bine. Urun are timp să studieze oamenii, să pună pe picioare un plan. Unul atît de sigur încît nu numai să nu dea greș, ci și să nu permită, în cazul acestei triste eventualități, înapoierea navei pe Pămînt, astfel încît nimeni să nu afle adevărul și în nici un caz să nu se descopere firele ducînd la cine știe ce astru îndepărtat și care nu trebuie compromis. Rezerva aristocratică permite o comunicare trucată și comodă cu lumea. Te rezervi pentru Aixa. Ajunși aici, holocaustul poate începe. O clipă de descumpănire : resuscitarea lui Stracco. Asta poate rata totul. Ar trebui înlăturat. Dar nu ! Tăcerea lui odată asigurată — prin ce mijloace ? Nu știm — îți concentrezi atenția asupra celorlalți. Începi cu Peir din cauză că este un agitat și o persoană care ar da mult să te bage la apă. Provoci

o criză în urma căreia să se considere că este firesc să se țină la distanță cel puțin cîteva ore. Disputa pe teme de autoritate e salutară. Ea îți permite să nu pornești cercetările pe care le presupune un eveniment ca dispariția unui om. Între timp, undeva în pădure, folosind mijloace despre care nu putem preciza nimic, îl reduci la tăcere. Ce ai făcut cu corpul ? Nu vrei să spui. Îngropat sau nu, e de negăsit. Ai lucrat rapid, precis, discret. Bravo !

E atît de logic să urmeze Hay ! E și atît de comod încît nu te oprește nici măcar împrejurarea că nenorocitul încă nu s-a refăcut după accident.

Complice cu Peir — ai lăsat să se înțeleagă din timp asta, tu care nu ești deloc flecar ! — Hay îl imită, pretinzi și determini o lume să creadă asta. Iar noi nu vrem decît să ne lăsăm convinși. Cercetările întîrzie și acum. Nici nu-i de mirare.

Nu vor mai lipsi cu viitoarea ocazie, pe care o oferă — fără voie — Gror. O santinelă imprudentă Gror ăsta. Se lasă surprins, ridicat, azvîrlit undeva în pădure ca un lucru neînsuflețit. Căutarea lui e o demonstrație de bună-credință. Trebuie să te răscumperi în fața tuturora pentru pasivitatea din celelalte cazuri.

Un Vrala, în schimb, e ușor de antrenat oriunde atunci cînd ești Urun. Încă o dată scopul scuză mijloacele. Dar intervine o complicație, una destul de gravă ca să dea lucrurile peste cap. Cumsecadele Ainen vrea să combată neliniștea mea, neîncrederea mea naivă față de Stracco printr-o experiență menită să aducă lumină. Bănuielile mele neîntemeiate îmi vor da mustrări de conștiință pînă la moarte. Însă inițiativa lui Ainen face ca, pentru o rundă, Urun să piardă controlul. Pornind să verifice teoria mea, Ainen și Stracco se cred la adăpost de orice curiozitate deplasată. Dar Urun știe tot, el e la curent cu cele mai neînsemnate dintre convorbirile noastre — știe și ce gîndim, și ce visăm. Înțelege că dacă Ainen și Stracco revin la baracă nevătămați sînt

șanse să fie considerați în afara oricăror bănuieli. Și astfel suspecți rămîn ceilalți, inclusiv Urun. Ei bine, nu va fi așa. Cu o îndemînare diabolică, Urun reușește să-l reducă la neputință pe unul dintre cei doi și să-l ucidă pe celălalt. Stracco e adus la cabană. Încordare : nu cumva „fabulosul" o să vorbească ? Dar nu, mișcarea s-a bucurat de o execuție măiastră. Stracco nu are habar de nimic.

Urmează Neal, Neal care clădea teorii cît era ziua de mare. Un fel de copil incomod. Scos din minți, acest imaginativ își face singur seama. Umbra catastrofei e atît de generoasă că-l înghite și pe Stracco. Nefericitul nu e pentru prima oară victimă a unui atentat. De astă dată nu mai scapă.

Încă unul și gata. Încă unul și Urun va putea să dezgroape combustibilul de unde l-a ascuns și să se pregătească de plecare. Dacă vreodată picior de pămîntean va mai călca pe Aixa și va găsi rămășițele celor două expediții va avea de ce să se mire văzînd că lipsește una dintre rachete !

Pînă atunci însă Jaap mai este încă pe picioarele lui. Nu peste mult va porni pe urmele celorlalți. Dar se întîmplă un mic accident. Tîrziu, foarte tîrziu, candidul Jaap înțelege totuși. Nu e prea greu : cînd ai rămas în doi și știi foarte sigur că nu tu ești vinovatul, înseamnă că e perechea ta. Corect ? Să nu spui nu. Ei bine, iată pe ce mă bazez, domnule comandant și de șapte ori asasin !

22

Jaap trage cu furie manșa tanchetei. Prea nervos ca să asiste pasiv cum automatul își caută singur drumul spre navă, preferă să conducă manual. Tancheta înaintează ca vai de lume, deviind la tot pasul din tunelul deschis cîndva de același pilot. Jaap accelerează la refuz. Este foarte grăbit. Sau numai agitat, febril, nerăbdător să urce pe „Abisal" ? Dacă cel

puțin ar fi capabil să rezolve insolubila problemă a combustibilului. Turbează de furie că nu a izbutit să obțină de la Urun datele necesare.

Jaap strivește pedala acceleratorului. Înseamnă că totuși se grăbește. Nu se poate preciza dacă ține să ajungă la navă ori să pună o distanță cît mai mare între el și baracă, între el și Urun, între el cel din baracă și imaginea sa dintotdeauna despre sine.

E vina lui Urun. Atîta încăpățînare ! Ai zice : un erou, dacă ar apăra o cauză nobilă. Dar să nege la infinit, fără nici o dovadă, că el ar fi vinovatul, să afirme sus și tare că nu el a sustras combustibilul, că nu știe nimic de soarta lui !

Hopuri, zdruncinături. Jaap se clatină pe jețul metalic. A neglijat să ocolească un buștean de peste un metru grosime. Să-l spulbere durează cîteva zecimi de secundă în plus, ceea ce duce la tulburarea ritmului de înaintare. Destul ca, în surescitarea lui, Jaap să-și vîre unghiile în carne.

Urun cel atît de reținut, elegant ca un aisberg, înmănușat pînă și sub duș, Urun îl privește cu pupile imense cum se apropie cu kaserul de tîmpla lui. Încet, hotărît.

O somație. Alta. Și încă una.

Un pas. Mai aproape.

— Jaap, trebuie să înțelegi ! Nu știu ce se petrece, dar atentatorul nu sînt eu !

Urun vorbește ca un robot de lux. Așa vorbeau pe vremuri lorzii la curtea Angliei : „Domnule șambelan, Regina vă așteaptă." „Vă mulțumesc, Sir. Voi încerca să n-o plictisesc prea mult pe Maiestatea Sa."

Arătătorul vibrează de mînie, de teamă, de neputință. Strîns lipit pe butonul kaserului, apăsînd ușor, mereu mai aproape de punctul de declanșare a focului, vibrează. Ochii lui Urun, fixați pe degetul care își trădează slăbiciunea, par diformi, sinistri, dezgustători. Să și-i întoarcă, să și-i închidă !

Foc ! O pîlpîire scurtă, aproape nevăzută. O infimă fracțiune de timp. Cîteva fire din cablul metalic

s-au rupt ca niște coarde. Urun a răcnit. Sau i s-a părut numai ? Nu se poate ști, Jaap era prea concentrat asupra cablului, trebuia să-i bage lui Urun frica în oase, nu să-i facă rău, nu să-l ucidă, e necesar ca Urun să trăiască, să dea indicațiile vitale asupra combustibilului, iar apoi să-l însoțească, să urce alături de el pe tanchetă, să facă împreună drumul pînă la navă, să încarce combustibilul, să se îmbarce și să întoarcă spatele capcanei ăsteia blestemate și verzi.

Spaima lui Urun e insultătoare. Poate fiindcă e brutală. Cînd țipă, gura lui face o strîmbătură care o urîțește și în aceste clipe e atît de hidos că îți provoacă remușcări, nu se poate să nu te gîndești că e vina ta, că tu l-ai sluțit, că tu l-ai mutilat, că tu l-ai coborît din sferele sale.

E de la sine înțeles că asta jignește, irită, scoate din minți.

Doar nu vrei, n-ai vrut niciodată cu adevărat să-l distrugi. Reacția lui este însă atît de trivială că te murdărește, te umple de noroi, un noroi cît oceanele Terrei, asta te face să insiști, să apeși mai tare pe trăgaci, să apropii mai mult arma de tîmpla lui Urun. Paralel, de undeva, din coșul pieptului, urcă, amară ca fierea, nevoia imperioasă de a șterge orice urmă a scenei oribile, de a șterge de pe fața pămîntului acestuia străin chipul schimonosit de groază, de a spulbera ochii ca două faruri supărătoare, glasul ca o sirenă care îți perforează creierii, de a le nimici !

Și faptul că neagă orice vină, că încearcă să explice, că se zbuciumă, se roagă, imploră reprezintă o ofensă. Oricine în locul lui Jaap, oricine în această situație ar apleca pînă la pieptul lui Urun linia de foc a kaserului care taie cablul fir după fir, mergînd să se piardă aiurea, decupînd în dulapurile de metal figuri stranii, dînd foc efectelor uzate, combinezoanelor părăsite, căștilor inutile, deschizînd în perete ferestre neavenite, opere de artă ale unor alienați.

Dar nu Jaap. El e prea slab și prea bun, prea omenos. I-a spus lui Urun ce gîndește despre el și a plecat să-și încerce norocul. Combustibilul nu poate fi prea departe de navă. E greu de transportat și periculos. Cu flerul lui e imposibil să nu-l găsească. Înainte!

Tancheta a suferit cîteva nu prea grave avarii, ar fi putut să lipsească, desigur, dacă s-ar fi concentrat ca lumea asupra conducerii, dar cine în locul lui n-ar fi întors pe dos? Cîteva devieri laterale în zone pe care jetul nu le-a defrișat au izbit vehiculul de arborii masivi, prea solizi ca să se resimtă. Alte greșeli de manevră l-au zguduit din temelii. Blindajele au început să zornăie amenințător, de parcă la fiecare pas tancheta ar sta să se desfacă în bucăți. Toate acestea sînt surse de enervare. Dar vine un moment în care tensiunea scade, iar simțurile reintră în matca firească. Jaap respiră adînc, se spală de întreaga mizerie a zilei nenorocite lansînd o ghirlandă de înjurături orbitoare ca o rafală de artificii și trece comanda pilotului automat.

A ajuns. Părăsește tancheta, care arată destul de jalnic, și examinează nava. E la fel de impunătoare ca întotdeauna. Masivă. Solidă. O mașină de încredere. Respiră ușurat.

Animat de o nouă speranță, trece la studierea luminișului. În principiu, prin roca topită de bomba inițială nu se poate pătrunde fără mijloace potrivite. Exclus ca Urun să fi dispus de ele și de răgazul necesar pentru a le folosi. Jaap cercetează totuși. Dar parchetul negru al poienii e neatins.

Perfect. Urmează liziera. Linia de centură ar fi un loc foarte nimerit pentru a ascunde cîteva containere nu prea mari. Jaap le cunoaște la perfecție forma, de aceea căutarea merge rapid. Liziera e curată. Nici o movilă suspectă, nici o groapă, nici un tufiș.

Demoralizant. Stă pe gînduri cîteva clipe, descumpănit, apoi revine cu privirea la silueta robustă a

navei. Se îndreaptă spre ea. Urcă cele cîteva trepte. Apropie mîna de orificiul minuscul al „portarului". Sasul se deschide. Pătrunde în cilindrul elipsoidal, atît de familiar.

Interiorul navei este reconfortant. Ah, barăcile cosmice, caricaturi ale vieții simple, confortul sportiv, explorările vane pe planete pustii ! Sublim e numai zborul însuși. Cine are tupeul să vadă în vehiculul astral un simplu mijloc de locomoție nu e numai stupid, e orb !

Jaap face ocolul navei. Trece din cabină în cabină. Pretutindeni în spațiul prelucrat de un design pe cît de rațional pe atît de abstract a rămas impregnat, printr-o inexplicabilă magie, ceva din personalitatea celor care au trăit aici. Mormanele de înregistrări ale lui Neal, romanele lui Peir, uncltele de grădinărie ale lui Vrala formează un fel de naturi moarte criptice care își rezumă stăpînul. Pînă și cabinele lui Urun și Ainen, identice și aproape în starea în care s-au născut pe ecranul proiectantului, sînt nude fiecare în felul ei.

Numai propria sa cabină îi pare pustie. Normal. Aici s-a desfășurat vreme lungă întreaga lui existență. Contrastul e prea mare ca să nu-l tulbure.

Cabina de comandă, sălile de mașini sînt dezolante în părăsirea lor. Trece cu îndeminare prin îngustele spații de vizitare spre motoarele în al căror sunet citea cu atîta precizie. Strînge pumnii : aceste instalații vor porni iarăși, de-ar fi să scotocească sub fiecare arbore de pe Aixa !

Se instalează în fotoliul pilotului. În față, un perete : aparatura de control. Cadrane de cele mai originale forme, dimensiuni și culori, înconjurînd ecranele al căror limbaj îl cunoaște la perfecție.

Apasă un buton.

— Ce e nou pe „Abisal" ? întreabă.

Computerul dă un raport succint și doct asupra stării navei. Ce ar zice oare dacă ar fi capabil să pri-

ceapă că turuiala lui monotonă şi seacă face ca inima lui Jaap să bată mai repede ?

În decursul trecerii sale în revistă nu a omis absenţa combustibilului. Asta este. Jaap se ridică. Trebuie să încheie cele începute. Să le încheie învingător. Să readucă nava în posesia facultăţilor ei şi apoi să facă ceea ce fac toţi băieţii atunci cînd ceva nu le reuşeşte : să se întoarcă acasă.

A revenit în poiană. Nici o schimbare. Numai soarele, care a început să coboare spre apus. Nu e vreme de pierdut. Jaap respiră adînc şi priveşte în jur. Se simte tînăr, integru, puternic, lucid. Înzestrări cărora nimic nu li se poate împotrivi.

Avansează cîţiva paşi în pădure. Va face un cerc la doi-trei metri de lizieră, altul la doi-trei mai departe şi iarăşi, şi iarăşi, pînă va găsi containerele.

Înainte de a încheia primul cerc se simte obosit. „Nu se poate" — îşi spune, dar îşi aduce aminte că în urmă are o zi grea. Iar căutarea merge mai încet decît era de sperat. Jaap revine la tanchetă, pune în funcţiune motorul, intră în pădure şi începe să taie un drum circular după altul. Codrul este spulberat felie cu felie, metodic, atent, cu grijă, ai zice cu duioşie. Containerele nu apar, se ascund, sînt undeva prin preajmă, nu se poate altfel, o ştie, o simte, dar ele, în perfidia lor, se trag înapoi din faţa lui Jaap, se tîrăsc la o parte, îşi schimbă locul, trişează. Nu e bine ce fac. Nu e bine că încearcă să se sustragă de la datoria lor firească. Nu e bine că se opun lui Jaap, care a învăţat ceva pe Aixa, nu a făcut degeaba drumul pînă aici, a învăţat să fie necruţător, să nu cedeze, să insiste pînă în pînzele albe, să forţeze victoria, s-o smulgă, la nevoie să ucidă pentru ea, dar în final să fie a lui ! Va doborî astfel, dacă e nevoie, cerc după cerc, toată pădurea, va curăţa Aixa de pădure ca pe un măr de coajă şi, chiar dacă ceea ce caută se găseşte pe ultimul metru de verdeaţă, tot îl va afla !

Cînd a apărut oare în fața lui ? Jaap își apropie fruntea de ambrazură, în vreme ce frînează dur. Fruntea se izbește pe muchea metalică, dureros, dar Jaap nu dă atenție. În fața lui, pe fundalul pădurii în continuă regenerare, inepuizabilă, proteică, e Stracco.

— Ești chiar tu, omule, sau e umbra ta ? strigă, ca odată Peir, dar Stracco nu-l poate auzi.

Cum stă nemișcat în drumul tanchetei, imprecis desenat sub lumina voalată de coroanele arborilor, în prima clipă nu se poate deslușl dacă apariția e o ființă în carne și oase ori un spirit.

Jaap nu știe ce e frica, a dovedit-o chiar astăzi, apoi Jaap a ținut la Stracco, nu s-a numărat și el printre cei care l-au salvat ? Stracco nu-i e străin, nu-i e indiferent, soarta lui îl interesează în gradul cel mai înalt.

Coboară din tanchetă și se îndreaptă către Stracco, întinde o mină spre el, îl atinge :

— Ei, ce te bagi, omule, în fața mașinii ? Cît pe ce să te fac una cu tocătura asta.

— Dar tu ? întreabă Stracco.

E cel mai autentic Stracco, într-o formă excelentă, poate puțin cam tras la față, cam solemn, dar cînd a fost slăbănogul exuberant ?

— Pe naiba, ce să caut ? Combustibilul pe care l-a dus de pe navă mișelul de Urun.

— Așa ? spuse Stracco. Desigur, combustibilul. Combustibilul.

— Nu cumva ești la curent ? Ei, te pomenești că de asta ai dispărut ieri de lîngă „sfîrleaza" lui Neal. Cred și eu ! Asta a fost ! Am ghicit ? Ai pornit-o încoace să cauți combustibilul și s-o ștergi ! Mizerabile ! Am ghicit ? Spune drept ? Am ghicit sau nu ? Ba nu, lasă asta, spune-mi dacă ai găsit containerele. Le-ai găsit, nu-i așa ? Unde erau ? Unde sînt ? Le-ai pus la loc sigur ? Unde puteai să le pui ? ! Stracco, trebuie să-mi spui totul ! Îmi spui ? Promiți ? Bietul Urun, chiar dacă mi-ar fi spus, ar fi

fost inutil ! Degeaba l-am mai necăjit. Am pierdut atîta vreme ! Încă puţin şi ai fi plecat ! Te-ai fi dus şi ne-ai fi lăsat aici ! Singuri pe Aixa ! Ah, atunci containerele trebuie să fi fost, trebuie să fie, sînt pe navă, sînt la locul lor, iar nava e gata de drum ! Să mergem ! Să fugim !

Cu părul vîlvoi, cu paşii împleticiţi, Jaap porneşte alergînd spre nava al cărei creştet abia se zăreşte dincolo de grămezile de retezături cît omul. Singură tancheta ar putea să se descurce, dar Jaap e prea excitat ca să aleagă o cale ocolită, nu mai suportă decît drumul direct — cu orice risc şi cu orice preţ linia dreaptă !

După doi paşi e la pămînt, zbătîndu-se, gîfîind şi strigînd cuvinte neînţelese. Stracco se apropie de el. Se apleacă, îngenunche alături de Jaap, îi pune mîna pe frunte. Jaap se cutremură, ca şi cum l-ar atinge o palmă de foc sau o compresă îngheţată, dar nu o poate îndepărta, mîna îi mîngîie fruntea cu mişcări monotone, hipnotice, şi Jaap se linişteşte, zbuciumul încetează, tremurul dispare. Omul cade într-o pace adîncă şi netulburată. De pe solul presărat cu o ploaie de aşchii şi frunze unde s-a rostogolit Jaap, vîrful navei nu se mai vede.

23

Cablul metalic refuză să cedeze. Cinci din cele şapte fire au fost retezate de kaserul lui Jaap. Al şaselea, fisurat cu aceeaşi ocazie, a sfîrşit prin a se rupe cu un zbîrnîit scurt. Ultimul însă, deşi nu are mai mult de două-trei sutimi de milimetru, este destul de solid pentru a-l menţine pe Urun imobilizat. Inerţia metalului contra inteligenţei, valorii şi tenacităţii.

Şi-a venit în simţiri după încercarea lui Jaap de a-i smulge cu forţa un secret în posesia căruia nu se află. Are gura amară şi vederea tulbure. Perfect normal, e din cauza şocului. Nimeni nu i-a adresat vre-

odată cuvinte atît de grele și nimeni nu i-a călcat în picioare ființa ca Jaap. Cine ar fi bănuit ce mină de violență doarme în sufletul acestui om pașnic!

Încă o încercare. Coeziunea dă firului rezistență, iar subțirimea îl preface într-un cuțit. Orice mișcare devine periculoasă. În același timp, nu se poate resemna să putrezească aici, părăsit și uitat. Încă o dată. Încă un efort. Din altă poziție, în măsura în care mișcările extrem de reduse la care mai are acces pot să ducă la o veritabilă schimbare a poziției.

S-a întors ușor spre intrare, dar nu și-a dus gestul pînă la capăt. Acolo, în ușă, e Stracco. Privește la sforțările pe care le face Urun fără să intervină, fără să-i sară în ajutor. E Stracco cel de totdeauna și totuși are un aer nou, în același timp neobișnuit și firesc, de parcă abia acum apare sub înfățișarea lui adevărată.

Stracco se apropie, trage un scaun lîngă cușeta comandantului, se așază.

— Așadar tu, spune Urun.

— Îmi dai voie să desfac legăturile astea? întreabă Stracco.

— Dacă vrei.

Eliberat, Urun se ridică de pe cușetă, își masează brațele și picioarele amorțite, apoi își aranjează ținuta. Cu gulerul iarăși impecabil, cu părul pus în ordine, revine către Stracco. Se privesc îndelung, ca și cum s-ar vedea pentru prima oară.

Curiozitatea lui Urun e legitimă.

— L-ai întîlnit pe Jaap?

— Da, sună răspunsul, solemn ca un gong.

Din nou tăcere.

— Bănuiesc că ai multe să-mi spui, reia inițiativa, fără entuziasm, Urun. Arăți de parcă nu ai aștepta decît o întrebare ca să pornești destăinuirea.

Stracco ascultă, foarte rezervat.

— Prefer să nu-ți dau însă această satisfacție, continuă comandantul. Pot să-mi răspund eu însumi.

După o nouă tăcere, apăsătoare ca și cele precedente, Urun concede să-și expună punctul de vedere asupra celor întîmplate. Unicul său regret este că nu a putut-o face înaintea desfășurării evenimentelor sau cel puțin înainte ca grupul care i-a fost încredințat să piară. Trist lucru să știi atunci cînd e prea tîrziu.

Urun ține fruntea sus, dar suporturile sale tainice se prăbușesc. „Cel puțin să cădem elegant — își dă curaj comandantul. Să nu se creadă că nici în ceasul al doisprezecelea nu ne-am ridicat la înălțimea situației."

Așadar, de ce nici o teorie nu a reușit pînă acum să explice întîmplările de pe Aixa ? Fiindcă, este Urun de părere, o atenție disproporționată a fost acordată mobilului. Într-o situație ca a „abisalilor", mobilul nu este necesar să apară ca evident. O analiză consecventă ar pune în lumină faptul că nimeni nu ar fi putut avea un mobil temeinic pentru asasinarea cuiva din grupul expeditionar.

După conflictul Urun-Peir, oricine ar fi putut crede că al doilea a decis drept răzbunare pentru ofense imaginate de el, nu să-l ucidă pe comandant, ci să pustiască totul în jurul lui, să-l îngroape în singurătate pe o planetă-fantomă. Destul de bine creionat, nu-i așa ? Asocierea lui Hay ar fi o consecință firească. Nimic mai simplu apoi ca într-un ceas prielnic să-l convingă pe Gror să li se alăture. Vrala putea fi pur și simplu răpit. Onestul Ainen ar fi făcut dificultăți, dar în acest moment ponderea grupului eretic ar fi fost destul de mare pentru a uza de forță. Dovada ar fi atentatul împotriva lui Stracco însuși, un soi de amenințare ascunsă. Din păcate, cel care și-a pierdut mințile nu a fost Urun, ci sofisticatul Neal. Evadarea lui de sub măsurile de securitate hotărîte de șef i-a fost fatală. Că în momentul accidentului prin preajmă se aflau și atentatorii se vede după dispariția aceluiași Stracco. Și nu se știe dacă defectarea în zbor a „sfîrlezei" nu a fost urmarea

unui atentat. Urmează pînda la ușa cabanei. Primul a ieșit, definitiv, Jaap. Se pregătește Urun.

Ce a obținut Peir ? Regruparea echipajului întreg sau aproape sub ordinele sale. Perfect, nu-i așa ? Dar lipsit de sens. Ce poate face Peir cu „Abisal" și cu echipajul acestuia ? Cel mult să continue cercetările și să revină pe Pămînt. Risc enorm, deoarece acolo fiecare subaltern l-ar putea nimici numai cu un cuvînt. Să pornească în altă direcție ? Peir nu e un aventurier pur-sînge, un erou de epopee galactică. Atunci ? Să se instaleze pe Aixa ? Imposibil. Și-a dat și el seama că nu se poate rămîne indefinit pe o planetă atît de singulară. Așadar impas.

E și normal. Simpla căutare a mobilului unei crime nu poate lămuri esența ei. Mobilul trebuie văzut în relație cu oamenii, cu locul și timpul, cu împrejurările. Și mai trebuie păstrate întotdeauna și cîteva locuri libere pentru necunoscute.

— Mi-am dat seama destul de repede, își dezvoltă Urun ideile, că nu Peir este autorul răpirilor și al eventualelor asasinate. Să-ți spun cînd am avut intuiția că ești dumneata ? Nu atunci cînd, atît de insolit și de teatral, ai intrat în viața noastră, ci mult mai tîrziu : cînd ai scăpat din cursa întinsă cu descurajantă naivitate de Ainen și Jaap. Rănit pe cîmpul de luptă — era prea mult ca să pot crede. Am avut posibilitatea să mă conving de forța dumitale fizică neobișnuită. Un asemenea om ori învinge, ori piere. Din acel moment am fost cu ochii pe dumneata. Ai simțit și ai dispărut de îndată. Elementară mișcare, dar suficientă ca să mă faci să șovăi.

Și acum, cine ești și ce scopuri te animă ? Proporțiile cazului sînt destul de impresionante ca să ne permitem o viziune mai îndrăzneață.

Să vedem : cine e Stracco ? Supraviețuitorul inexplicabil al echipajului de pe „Fabulos". Ce căuta „Fabulos" pe Aixa ? Ce caută și „Abisal" : metale prețioase. Ceea ce promitea cu atîta generozitate

radiografierea planetei cu ajutorul razelor cosmice. În special galactitul stabil, ingredientul-cheie al noilor aliaje capabile să dea navelor spațiale capacitatea de a face un nou salt, hotărîtor, pe scara vitezelor astrale.

De la coborîrea lui „Fabulos" pe Aixa, nici o încercare nu a confirmat așteptările. Trebuie să credem că cercetările au suferit un eșec ? O asemenea presupunere nu ne-ar duce prea departe. Să admitem, în schimb, ipoteza că minereul a fost găsit. Din acest moment ar fi cu putință să apară o tentație. Cineva poate încerca să transforme această inestimabilă comoară într-un bun al său. Ce ar avea de făcut omul acesta ? Pentru început ar fi suficient să anuleze orice opoziție, fie angajîndu-și complici devotați, fie acceptînd riscul să lucreze de unul singur. Stracco alege varianta a doua, mai sigură. Pe o cale sau alta face să dispară grupul de pe „Fabulos". Întrerupe orice legătură cu Pămîntul, rămînînd însă în alertă pentru cazul în care se ivește proiectata expediție „Abisal". Ceea ce se și întîmplă.

Cei de pe noua navă trebuie nimiciți la rîndul lor, cu dublul scop de a exclude orice primejdie pentru realizarea intențiilor lui Stracco și de a asigura șanse sporite unui șantaj la scară cosmică. Mai multe catastrofe costisitoare în serie vor convinge, neîndoios, Terra că e preferabil să cumpere de la Stracco decît să plătească în oameni și nave interstelare, fără a mai socoti efectele acestor nenorociri asupra ritmului expansiunii galactice în ansamblu.

Fără îndoială, nimicirea lui „Abisal" putea să aibă loc încă înainte ca nava să se pună pe sol. Aceasta ar fi presupus pierderea ei în mod stupid. Controlînd o bogăție care întrece orice imaginație, Stracco e încă prea sărac pentru a-și permite o asemenea risipă. Nici proviziile, nici combustibilul de pe navă nu sînt de neglijat. În sfîrșit, oricît ar fi de hotărît Stracco să acționeze solitar, undeva în sufletul lui nutrește speranța că va descoperi totuși printre „abisali" ceea ce

nu a găsit în rîndul „fabuloșilor" : un tovarăș de idei, un camarad și un subaltern ager, docil, credincios. Dacă ar fi aflat ceea ce căuta pe „Fabulos", înlăturarea celor de pe „Abisal" s-ar fi făcut mai simplu și mai rapid. Cum nu așa s-au petrecut lucrurile, se poate deduce că nava pe care a venit Stracco nu a oferit material uman pentru o atare întreprindere.

Echipajul de pe „Abisal" este mai eterogen. Mai multe persoane promit să corespundă exigențelor lui Stracco. Dar înaintea oricărei decizii este nevoie de o perioadă de observare și studiu. Aceasta este rațiunea pentru care Stracco intră în grupul cel nou. Încadrîndu-se în structura lui, alege, cîntărește, verifică.

S-ar putea presupune că fiecare dispariție a fost urmată de o întîlnire cu Stracco în vederea tratativelor, după care cei cărora oferta le-ar fi surîs ar fi rămas în așteptare, bine disimulați, pe cînd ceilalți ar fi pornit pe un drum fără întoarcere.

Dar sînt convins că adevărul e în altă parte. Peir era destul de îndrăzneț pentru a se lansa într-o aventură de proporții. Fiind însă foarte personal și ambițios, ar fi devenit iute un asociat incomod. Prudența îl va fi reținut pe Stracco să facă o investiție atît de nesigură. Hay nu prezenta un astfel de inconvenient, dar aportul acestui executant fără gînduri la realizarea scopului acțiunii ar fi fost mai curînd modest. Gror, fără să fie o capacitate, părea măcinat de invidii puerile. Jaap, Ainen și Neal erau prea leali ca să justifice chiar și cea mai timidă tentativă de a-i corupe. Îmi voi permite, în fine, trecînd peste orice modestie, să alătur acestora și numele lui Urun.

Rămînea Vrala. Băiatul, plin de calități, nu excela prin tărie de caracter. Dintr-un punct de vedere ar fi fost partenerul ideal — supus, imaginativ, devotat, sensibil. Cum ar fi privit însă Vrala fondul lucrurilor ? În fața dilemei etice, ar fi ales el calea dorită ? Și cum l-ar fi putut Stracco determina să accepte multiplul asasinat și șantajul ? Din păcate, și Vrala a trebuit să fie șters de pe listă.

Încercarea lui Stracco de a-și găsi un partener s-a soldat cu un eșec. Nu rămînea decît să-i înlăture pe cei pe care nu izbutise să și-i ralieze. Dacă ar fi atacat pe față, i-ar fi avut pe toți împotrivă. Dacă ar fi vînat, pe ascuns, cîte unul, primejdia i-ar fi ajutat să se apere. Cel mai eficace era să rămînă între „abisali" și, la curent cu mișcările lor, să profite de elementele noi care apar pentru a-i elimina pe rînd și fără zgomot. Succesul confirmă justețea calculului. Excelentă premisă pentru reușita planurilor în ansamblu.

Ce spui, Stracco, în ce măsură m-am apropiat de adevăr ? Te declari atins ?

24

— Dacă e adevărat că aceia care v-au trimis pe Aixa au șovăit între Peir și dumneata, nu pot decît să regret pentru ei. Cum însă pînă la urmă te-au preferat, mă simt obligat să-i reașez în stima mea. Ce ar fi putut opune un practician de talent, plin de voință și ambiție ca Peir înzestrărilor superioare ale lui Urun ? Ceea ce impresionează la dumneata sînt grandoarea concepției, generozitatea ideilor. Un adversar cu adevărat redutabil. Cu nici un preț aliat, niciodată subaltern. Totul sau nimic. Ușor de ales. Un camarad foarte dificil. Dar, fără nici o intenție jignitoare, un adversar mai curînd lesne de manevrat. Adesea inoperant în probleme concrete. Incapabil de o comunicare activă cu oamenii. Atras în prea mare măsură de construcțiile abstracte și neglijînd carnea vieții, așa prozaică și crudă cum este ea. Trăsături destul de nepotrivite pentru conducător, ca și pentru medic. Dacă imaginația lui Urun acceptă o premisă de joasă extracție, precum interesul personal, egoismul, setea de înavuțire, în schimb le aduce la proporții care le conferă măreție și, oricît de paradoxal ar părea, frumusețe. Adevărul însă poate fi cine știe unde.

Pentru ce țin să discut cu dumneata înainte ca inevitabilul să se producă ? Pentru ce primesc să amîn ceea ce am de făcut, oferindu-ți acea umbră de nădejde care doarme în orice așteptare ? Din pură slăbiciune. O recunosc. Și nu mă laud. O slăbiciune care în general mi-e străină, te vei convinge. Care însă nu e mai puțin manifestă în clipa de față.

Toată admirația pentru compoziția dumitale. Mai mult : recunosc, fragmente întregi sînt bine gîndite și rămîn valabile așa cum au fost expuse. Un viciu de fond alterează însă această viziune, anulînd construcția în ansamblu.

În ce constă eroarea fundamentală ? În faptul că voi, „abisalii", ați considerat că Aixa e un pustiu. Oricine ar fi văzut că planeta geme de viață. Voi nu ați observat-o, fără îndoială, din cauză că acolo, pe Terra, nu socotiți că vegetația reprezintă ceva. Ei bine, cel puțin unul dintre pămînteni, și anume Neal, s-a apropiat de adevăr atunci cînd a căzut pe gînduri privind structura puțin obișnuită a planetei noastre. O pădure imensă, uniformă, fără capăt, ocupînd întreg teritoriul Aixei, fiecare arbore plasat la o distanță convenabilă de ceilalți, legat de aceștia atît pe sub pămînt cît și în aer, alimentîndu-se printr-un sistem unic de canalizare subteran — ce poate fi aceasta dacă nu un gigantic organism, destul de solidar ca să ocupe o planetă, destul de flexibil ca să poată rezista proporțiilor sale ?

Pentru a cuceri spațiul întregului corp ceresc pe care ne aflăm a fost nevoie de prelucrarea integrală a suprafeței sale, de nivelarea ei, eliminîndu-se oceanele și purificîndu-se apele în folosul vastului sistem de aducțiune, a cărui regularizare o asigură evaporarea controlată și precipitațiile.

Ceea ce pare să nu fie admis pe Pămînt este natura superioară a vieții vegetale. De unde ideea că numai ceea ce se zbuciumă și se agită inutil și fără preget, cu o nesfîrșită cheltuială de energie, ceea ce nu prinde rădăcini este vital și temeinic, desti-

nat perpetuității ? O prejudecată, pe care s-ar putea ca realitatea terestră s-o confirme. Cea de pe Aixa o neagă însă cu putere.

După cum știți, personajul central pe planeta noastră este arborele. Pentru protecția lui a fost îndepărtată orice eroare a naturii din care ar fi putut să evolueze alte forme de viață. Pădurea este omnipotentă. Ea își ajunge sieși, se poate dezvolta și apăra fără ajutorul nimănui.

Aixa a trăit astfel milenii în șir. Dar întîmplarea face ca în subsolul planetei noastre să fie identificat un minereu foarte rar și care ar facilita imens traficul în limitele galaxiei. În plus, acesta pare mai lesne de exploatat pe Aixa decît aiurea.

Prima coborîre pe solul nostru a unei nave de pe alt corp ceresc ne-a găsit nepregătiți. Năvălitorii din Ir au ras pădurea de pe o mare întindere înainte de a-și porni excavațiile, care aveau să tulbure grav circulația apei. A fost un moment extrem de critic. Lungul răgaz de stabilitate și pace tocise forța combativă a celor ce reconstruiseră Aixa din temelii. Viața părea condamnată.

Revăd tabloul dezolant al planetei lipsite de apărare. Din cerul ostil coboară stoluri negre de nave spațiale. Sosesc de pe Ir. De la bordul lor descind cîteva sute de ființe năucitor de sprintene, amintind vag niște furnici disproporționate și aduse la statura bipedă. În urma lor își fac apariția cohorte întregi de mașini dizgrațioase și autonome. Un front continuu de monștri metalici sinistri și neiertători, cu un soi de gură flexibilă și foarte ageră, în ciuda formei grosolane, înaintează greoi, dar neoprit. Menirea lor e să smulgă din rădăcini arborii seculari, frîngîndu-i ca pe niște bețe și azvîrlind resturile undeva înapoi. După ce au curățat locul, mașinile se instalează în cerc și pornesc să muște și să înlăture solul, formînd o groapă uriașă, o carieră de proporții inimaginabile, pentru a ajunge la zăcămînt.

Apeductele naturale sînt distruse, apa se iroseşte în bazinul sterp al pîlniei care se cască mereu mai adînc. Faptul nu pare să stînjenească funcţionarea maşinilor, dar alterarea sistemului circulator poate fi mortală pentru echilibrul vieţii pe planetă.

Numai un efort imens de scuturare a inerţiei poate feri Aixa de nimicire. Acţiunea trebuie întreprinsă prompt, înainte ca primele încărcături să ajungă pe Ir, unde să pledeze pentru continuarea cu orice sacrificii a exploatării.

Unul dintre lucrurile de care pădurea pare incapabilă este să se grăbească. Atunci cînd nu există o altă ieşire, ea poate atinge însă performanţe incredibile.

Braţele înlănţuite ale rădăcinilor se află pretutindeni, aşadar şi sub tălpile maşinilor de defrişat şi săpat, ca şi sub marile nave astrale. Ele acţionează. Într-un timp record pentru mişcarea vegetală şi totodată destul de rapid pentru ca întîiul transport să nu apuce să părăsească Aixa, frămîntarea secretă a solului de către rădăcinile arborilor seculari îşi atinge scopul : navele încep să se prăbuşească una după alta, frîngîndu-se sub propria lor greutate.

O panică indescriptibilă îi cuprinde pe oaspeţii nesuferiţi. Părăsindu-şi ocupaţiile, aleargă care încotro, asemuindu-se din ce în ce mai mult cu un muşuroi de furnici în panică. După care, dînd ascultare unui insesizabil principiu coordonator, năvălesc în direcţia navelor care încă nu au fost doborîte, se înghesuie la bordul acestora şi fug.

Planeta e salvată, dar numai pentru moment. Peste un an-doi, o altă expediţie îşi face apariţia la bordul unor nave de tip nou. Acestea au o stabilitate aproape inatacabilă şi sînt înzestrate cu un sistem foarte ingenios de asigurare. Odată ajunsă nava pe sol, din corpul ei apar un număr de picioare care, telescopate lateral pînă ating un unghi de 45 de grade, se înfig în pămînt, dînd întregului soliditatea unei piramide.

Vremea însă a lucrat și pentru Aixa. Navele perfecționate pot fi distruse mai lesne, prin simpla slăbire a solului în locuri alese cu inteligență. Drept urmare brațele de sprijin sînt prinse ca într-un soclu de beton. La fel și fundul navelor. Nimic nu le mai poate urni.

Pare limpede că în acest moment al istoriei Aixa a înțeles că singura cale de a se apăra este anihilarea celor care au coborît pe pămîntul ei. Altminteri, odată întorși pe planeta lor, aceștia nu vor face decît să-și perfecționeze încă o dată mijloacele de distrugere și să revină, iarăși și iarăși, fără răgaz. Îndărătnici, agresorii au ferma convingere că o trăsătură inalienabilă a vieții vegetale este absența oricărei reacții, supunerea, pasivitatea. Ideea nu poate fi spulberată decît prin acțiune, chiar dacă aceasta semnifică violență și moarte.

Începînd cu a doua debarcare a celor de pe Ir, nimeni nu mai părăsește Aixa. Străinii mișună înarmați prin codri disputîndu-și ultimele provizii și înlăturîndu-i fără milă pe aceia care încearcă să-și apere comoara. După care pier, inevitabil, de foame și disperare.

Eșecul a constituit o lecție nu numai pentru năvălitori. În perioada următoare, pădurea își vindecă rănile, îngroapă resturile mașinilor care zac pretutindeni, ca și epavele cosmice. În același timp însă, ciclopii vegetali își întind rădăcinile mereu mai adînc, frămîntînd solul care nu a văzut niciodată lumina zilei spre a deplasa mai afund, făcîndu-le inaccesibile, zăcămintele cele mai avantajoase, plasate prin hazard în apropierea suprafeței. Este un efort ale cărui proporții nu pot fi apreciate, dar care va fi justificat de evenimentele ulterioare.

După un lung șir de secole, alte ființe inteligente apar pe firmament. Au nave antigravitaționale, iar pentru a le pune pe sol usucă pădurea cu ajutorul razelor invizibile.

Adversarul e redutabil. Noii căutători de galactit sînt niște ființe cu membre atrofiate de o îndelungată nefolosire și cranii bombate, în care se deschid orbite imense. Fiecare stîrpitură de acest fel reprezintă sîmburele unui soi de robot multifuncțional cu care se află în adevărate relații de simbioză, ultimul fiind executantul docil al ordinelor transmise de primul. Creaturile forfotesc pretutindeni, orientîndu-se de minune pe planeta necunoscută, străbătînd-o neobosiți. O tehnică inedită se însumează forței fizice ieșite din comun a complexului bioelectrochimic și mecanic. Efectul e înspăimîntător.

Singurul atu de care dispune Aixa rămîne adîncimea zăcămintelor. Inșii de coșmar trebuie să-și adapteze mijloacele situației pe care nu au prevăzut-o. Rapiditatea cu care o fac ar da fiori privitorilor. Pentru a excava fără pierdere de vreme, utilizează exploziile. Foraje adînci, bine calculate, permit plasarea eficientă a unui explozibil de o rară putere. În curînd apar veritabile circuri constituind guri de mină comode și practice. În diferite puncte ale planetei funcționează stații de prelucrare a minereului. Nu peste mult, primele cantități de galactit sînt încărcate pe nave. Aixa este pe cale să piardă partida. Pare lesne de prevăzut că, după acest succes, agresiunea va crește în amploare, ducînd la ștergerea fără urme a vieții de pe planetă.

Singura ieșire rămîne violența. În mod inexplicabil, cîteva încărcături de exploziv au rămas nedetonate. Căutate atunci cînd a fost cu putință, ele sînt de negăsit. E și normal. Pădurea nu doarme. Fiecare dintre navele atît de sigur invulnerabile stă pe un vulcan. Aruncarea lor în aer produce o stupoare nemărginită în rîndul compoziților.

Urmează o vînătoare insolită. Orfani de confort, piperniciții hominizi pier ca muștele. O parte dintre roboții purtători cad în imobilism și-și află treptat odihna veșnică lîngă minele pe care le-au deschis. Alții, rămași în funcțiune dintr-o cauză sau alta,

pribegesc în neştire, ajungînd la distanţe uimitoare, pînă la epuizarea pilelor energetice de lungă durată. Uneori, cînd apare un defect, roboţii pot fi văzuţi încercînd să smulgă un arbore, frîngîndu-i ram după ram sau retezîndu-l din rădăcini, fără ca pădurea să poată interveni. Alteori maşinăriile dereglate încep să se atace reciproc. Spectacolul e cu atît mai grotesc şi lipsit de sens dacă ne amintim că în locul creierului, al motorului comportamentului, acum patrupezii metalici poartă un cadavru mic şi urît mirositor.

Pentru a curăţa terenul, pentru a se izbăvi de aceşti strigoi mecanici, Aixa trebuie să aştepte. O face cu nesfîrşita răbdare a corpurilor cereşti, suprem paciente în evoluţia lor discretă. Dar timpul are un capăt. Ziua în care planeta se regăseşte integră şi pură, în care au pierit pînă şi cicatricele rotunde ale craterelor vine în cele din urmă. Iarăşi senină, tînără iarăşi, Aixa renaşte.

Dar nu uită încercările prin care a trecut. De altfel, năvălirile se succed în continuare. În vreme însă ce o parte a planetei opune o rezistenţă încăpăţinată, o alta întemeiază un sistem nou de apărare.

Să inventeze sisteme vii, apte să acţioneze cu brio împotriva oricărui adversar este o sarcină dificilă pentru Aixa. Nicicînd o armă dată nu va fi absolut superioară tuturor celorlalte arme.

Totuşi absolutul există. L-a descoperit Aixa. Adversarul perfect al fiecărei structuri este o structură identică. De acord ? Pentru a obţine această structură este necesară o singură însuşire, foarte rară, infinit de greu de obţinut, dar admisă în natură : mimetismul, cameleonismul. Opune oamenilor-furnici fiinţe identice, cu un plus de forţă, avînd în spate o întreagă planetă, şi vei învinge. Fă acelaşi lucru atunci cînd te asediază compoziţii. Nici un duşman, oricît ar fi de înzestrat, nu va rezista.

De la idee la realizare, drumul e dificil. Începutul se prezintă de-a dreptul descurajant. Totul se

ridică împotrivă. Pînă și gîndul de a încerca pare o aberație. Dar nu avem de ales.

Taina persistenței unei păduri ca a noastră este stabilitatea. Numai menținerea cu grijă a parametrilor optimi, odată atinși, face ca organismul să poată funcționa fără greș. Fixismul nu este însă decît rezultanta unor oscilații în limitele admise. Prin accident, se mai întîmplă ca veniții de aiurea să influențeze, izolat, alcătuirea cîtorva segmente ale pădurii. O luptă corp la corp îndelungată poate să aibă și astfel de urmări.

Pădurea nu avea decît să surprindă tendințele timide, să le caute, să le încurajeze, să le cultive. Timpul, răbdarea și perseverența — iată materia primă a miracolului de pe Aixa. Pentru a copia structurile care o interesau, pădurea a prelungit dincolo de firesc viața unora dintre odioșii săi vizitatori. Aceasta a permis proteicului codru să risipească milioane de probe, să semene planeta cu eșecuri. După fiecare experiență, Aixa era mai aproape de adevăr. Cunoașterea și în bună parte inventarea mecanismului biologic de preluare a structurilor străine au fost în cele din urmă încununate de succes.

Eu însumi sînt rodul acestei reușite. Însușirilor mele moștenite din generații li s-au alăturat pe nesimțite trăsături noi.

Și iată, după un răgaz de milenii, o nouă astronavă ivindu-se dintre stele. O rachetă modestă, informă, pipernicită și singură, fără îndoială rătăcită, ajunsă în această zonă a cerului dintr-o eroare de calcul. E „Fabulos". Dă tîrcoale Aixei, timid și stîngaci. Apoi își ia inima în dinți și lansează o bombă. O rană face pădurea să sîngereze. Totuși planeta nu simte repulsia obișnuită față de musafirii odioși. Plaga netedă înscrisă pe corpul fără pată al Aixei va permite navei să se plaseze pe sol. Atunci vom vedea ce urmărește.

Dar cei de la bordul lui „Fabulos" nu au încredere în lumea verde, nu au încredere în propriile lor mij-

loace de defrișare. Ei aruncă la întîmplare alte bombe, ciopîrțind pădurea inutil și barbar. Planeta trezare. Așadar, și ei ?

„Fabuloșii" coboară, în sfîrșit, și-și încep explorările. În căutarea celor mai comode aglomerări de galactit, bîntuie pretutindeni. Fiecare deplasare se face prin sfișierea materiei vii a pădurii. Fiecare foraj experimental înseamnă distrugeri pe o mare suprafață și tulburarea sistemului circulator subteran. Tatonărilor necesare după optica terestră li se adaugă stricăciuni gratuite : eliminarea a mii de arbori pentru luminarea orizontului, din considerente așa-zis estetice ori de-a dreptul după bunul plac.

Mecanismele de ripostă ale Aixei erau în alertă. Ele s-au declanșat de îndată ce abuzul a fost dovedit.

Am intrat în acțiune. M-am fixat asupra unuia dintre „fabuloși", l-am studiat cu temeinicie, neobservat, punîndu-mă cu el într-o comunicare continuă, care să-mi permită să preiau cît mai fidel atributele lui morfologice și funcționale, însușirile lui omenești. Atunci cînd am considerat că operația este încheiată, într-o zi, la marginea unei poieni, i-am apărut în față. A înlemnit, uluit să afle pe Aixa o ființă în plus și mortificat de inexplicabila noastră asemănare. Am profitat de stupoarea lui pentru a aduce la îndeplinire ceea ce era de datoria mea.

Să-i iau locul în grupul expeditionar, să-i îndeplinesc o vreme însărcinările nu a fost prea greu. Pot să mă laud cu performanța mea : nimeni nu a ghicit vreodată substituirea. Nici măcar atunci cînd a ieșit la iveală singura imperfecțiune a izbînzii mele : incapacitatea de a merge cu alimentația dincolo de minerale.

Nu mult mai apoi, cei de pe Terra au început să piară unul după altul. Printr-o coincidență de care nu sînt străin, sursele de energie de pe „Fabulos" au dispărut și ele. Nava devenea în felul acesta un morman de fier vechi. Releele automate, posturile de radio de mare putere au fost și ele iremediabil scoase

din funcțiune. Orice retragere era tăiată. Ceea ce trebuia să se întîmple s-a întîmplat.

Atunci cînd a apărut „Abisal", opera mea era de mult încheiată. Rănile nu apucaseră încă să fie vindecate, nici eliminate urmele invadatorilor. Aixa începe să îmbătrînească. Iarăși rachete de distrus, de îngropat, iarăși mașinării și case de șters de pe fața planetei. În plus, de înlăturat roca topită care acoperă poienile croite de bombe. Și din nou de suturat apeductele, de răsădit arbuștii, de legat pe sub pămînt și în aer copac de copac pentru a reface astfel integritatea ființei multiple, atotcuprinzătoare a codrului.

Ați venit înainte să fi fost îndeplinite aceste munci. V-am zărit pe orbită. V-am suportat bombardamentul. Nu era vreme de pierdut. De astă dată eram grăbiți. Nu aveam de gînd să rămînem în expectativă, să vedem cum se comportă noii veniți. Prezența lor includea de la sine condamnarea. Să așteptăm distrugerile pentru a lovi ? Nu avea nici un sens.

Am preferat deci să fiu „găsit" în cabana aceasta și să nu vă las răgazul de a adăuga rănilor care brăzdau trupul Aixei altele, noi. Am profitat de statutul special de membru asociat al expediției, care îmi permitea o mai mare libertate de mișcare, și de fiecare eveniment care îmi îngăduia să fiu singur cu vreunul dintre voi. Așa cum ai spus, o confruntare deschisă cu toți adversarii uniți, în mîini cu armele lor distrugătoare, nu mi-ar fi dat nici o șansă. În plus, ea nu ar fi protejat pădurea de atentatele cele mai demente. Nici conspirativitatea mea nu a ferit-o cu desăvîrșire de lovituri, dar ele au rămas izolate.

Mulțumită ambiției nemăsurate a lui Peir, am putut face cu el începutul. Alegerea inspirată a omului și a momentului a economisit pînă și efortul vostru de a-l căuta. A urmat, firesc, aliatul său credincios, Hay. Ați putut crede că o fire instabilă, roasă de invidie și un om încă bolnav sînt în stare s-o rupă astfel cu ai lor și să fundeze o nouă colonie pe o planetă nepopulată ? Nu m-aș fi așteptat.

Gror a fost o întîmplare. Nici unul dintre voi nu a sesizat și nici exigentele voastre comisii de pe Pămînt nu și-au dat seama că în omul acesta mocnește un sîmbure de nebunie. Sînt singurul martor al crizei lui și mă felicit că i-am pus capăt înainte ca zelul său nemăsurat să prefacă Aixa într-un deșert.

Nici Vrala nu a fost prevăzut. Dispariția lui poate fi considerată un act de caritate. Acest copil simțea totul. Constrîns la tăcere de autoritatea însumată a atîtor supraoameni, a băut pînă la fund paharul spaimei, fără să se plîngă, fără să ceară ajutor. Din fericire pentru el. Răspunsul ar fi fost încă o dezamăgire și nu cea din urmă.

Reducerea numărului suspecților a agravat bănuielile. Cînd am înțeles ce cursă îmi întind Ainen și Jaap, nu am avut de ales. Dacă aș fi dispărut pur și simplu, nu aș mai fi putut să apar în fața nici unuia dintre voi fără primejdia de a fi volatilizat pe loc de kaserele voastre. Trebuia să rămîn pe loc. Ocazia era însă prea bună pentru a nu-l scoate din competiție pe dificilul Ainen. Ceea ce am și făcut. Stracco rănit nu a fost poate la fel de convingător ca Stracco supraviețuitor de pe „Fabulos", dar o altă ieșire nu exista. Mișcarea următoare avea, dacă nu să mă reabiliteze, cel puțin să-mi ofere o soluție.

Neal m-a scutit de inițiativă. Evadarea lui era cît pe ce să se soldeze cu un cadavru. Am fost însă mai îndemînatic decît voi și am avut aliații mei de nădejde.

Odată cu dispariția lui prezența mea în grup devenea un lux. Rămași în doi, nu puteați decît să vă acuzați unul pe celălalt, să vă scoateți reciproc din luptă, în final învingătorul apărînd în fața mea singur.

Victoria lui Jaap a fost provizorie. În aceeași zi a împărtășit soarta celorlalți.

Și iată-l pe ultimul pămîntean de pe Aixa. O persoană inteligentă, de o rară capacitate combinatorie, aptă să conducă zece nave ca „Abisal" și în stare să

construiască ipoteze solide, viabile, de anvergură. Comandantul Urun este însă la fel de singur în ceasul din urmă ca un soldat de rînd. Nu-mi permit să-l plîng. În forul meu interior, îi acord onorurile maxime rezervate adversarilor.

Şi acum cîteva generalităţi. Aixa nu-şi poate permite prea multe fantezii. Experienţe repetate au demonstrat că într-o situaţie ca a ei orice indecizie se plăteşte disproporţionat de scump. Chemarea spaţiului, setea de Cosmos, dorul de Univers reprezintă mobiluri sufleteşti pe cît de frumoase pe atît de nobile. În numele lor, fiinţe de tip uman de formule din cele mai diferite pornesc în necunoscut, cheltuind energie şi vieţi omeneşti. Dulce risipă, de vreme ce rezultatele ei himerice nu-i descurajează pe cei care vin pe urmele lor. Dar adesea planetele vizitate, dacă nu sînt nişte întinderi de piatră, nu au decît de pierdut. Fiecare popas pe Aixa s-a soldat cu durere şi moarte pentru pădurea ei şi nici o satisfacţie nu a venit să compenseze deficitul. Nu există justiţie care să recomande supunerea la violenţă. Dacă nonagresiunea este definitorie pentru viaţa de pe planeta aceasta, riposta rămîne un drept inalienabil. Aixa înţelege să-l folosească, iar eu sînt o armă din panoplia ei !

A trecut o zi, o noapte şi încă o zi de cînd durează colocviul ambasadorilor celor două lumi care se exclud. Au fost formulate toate întrebările, au fost date toate răspunsurile. Mai e ceva ? Desigur : sfîrşitul.

Nici o legătură între o relatare în termeni corecţi şi trăirea directă a unui eveniment. Valabil şi în cazul marii treceri de care au beneficiat „abisalii". Urun o ştie, dar nu se opune implacabilului. Nu ar avea nici un rost. Dealtfel, nici nu este în stare. De cîtva timp se simte mereu mai sărac. Mai întîi l-a părăsit voinţa. Treptat pe conştiinţa lui se lasă o umbră. Ar trebui să protesteze, să obţină cel puţin dreptul de a fi

martor pînă la capăt. Dar nu se mai poate. Funcțiile vitale încetinesc, pentru ca în cele din urmă să se oprească.

Atunci vînjosul Stracco ia în spate corpul țeapăn al catalepticului și pornește spre locul stabilit. E un spațiu liber între cîțiva copaci venerabili. Stracco depune ușor, ai zice duios povara pe solul întunecat. Scoțînd la iveală o unealtă ușoară, prinde a săpa o groapă în pămîntul afînat ca un ogor. De astă dată nu se grăbește, nu se ferește de indiscreți. În cîteva minute a săpat un metru și jumătate. O lovitură abilă cu latul tăișului și apeductul natural e deschis. Face apoi cîteva fine incizii în tălpile desculțe ale lui Urun, îl ia de subsuori și lasă trunchiul uman să alunece lin în groapă, pe al cărei fund s-au acumulat între timp miraculoasele substanțe care hrănesc pădurea. Picioarele reci cu degete rigide par un simulacru de rădăcini. Cîteva clipe de acomodare, de autoreglare a concentrației substanțelor componente, și sîngele verde începe a sui în cel care a fost comandantul „Abisalului". Seva urcă lent, dar neoprit, forțînd vasele, curățîndu-le, înlocuind sîngele mort, înlăturînd depunerile impure.

Odată cu ascensiunea vieții în mușchii picioarelor, aceștia se transformă în țesuturi noi, cu alte calități. Călcîiele, degetele, gleznele aflate în baia nutritivă înfloresc deodată în buchete de radicule tinere și vioaie, care se agită în toate direcțiile ca niște pui de șarpe, sorbind cu sete apa vie.

Procesul se accelerează. Picioarele se umflă, își schimbă structura, cresc, în vreme ce pielea se preface în scoarță de copac. Seva urcă, făcîndu-și loc, atunci cînd este nevoie, cu forța. Sub acțiunea ei, corpul tresare nefiresc, are mișcări ciudate, de mecanism detracat. Între timp nu contenește să se înalțe, a ajuns de trei metri, apoi a depășit cinci, acum circumferința trunchiului are dublul taliei lui Urun, hainele au plesnit de mult pe corpul în creștere cvasiinstantanee, la diferite niveluri au început să

apară noduri, prin ele răsar minuscule crengi, care se zbuciumă fără preget, lungindu-se, îngroşîndu-se, biciuind aerul în impacienţa lor de a deveni. Arborele în formare tinde spre zece metri şi aduce destul de bine cu ceea ce sînt cei din jurul său. Nimic în înfăţişarea lui nu mai aminteşte omul, în afară de cîteva zdrenţe, o mînecă rămasă inexplicabil pe un vîrf de ram, de unde refuză să cadă, un ecuson metalic pe jumătate îngropat în zbîrciturile cojii. Baza trunchiului ocupă acum întreaga lărgime a gropii, pe măsură ce prinde puteri, copacul obligă pămîntul să se retragă, rădăcini solide se înfig adînc, voinicește, căutînd sprijin şi echilibru. Arborele atinge cu creştetul plafonul neîntrerupt format de coroanele pădurii. Înfigîndu-se ca un berbece în frunzişul întreţesut, îşi face drum spre înalt, spre soarele alb, spre lumină.

Metamorfoza s-a încheiat. Procesul a durat douăzeci de minute. Stracco îşi vîră mîinile în buzunare şi, întorcînd spatele celui mai tînăr copac de pe planetă, porneşte într-o direcţie necunoscută.

25

Doi oameni stau la masă. De o parte a ei, către intrare, un bărbat osos, cu faţa brăzdată de riduri adînci, printre care ochii sclipesc furiş. De cealaltă parte, spre fereastră, un tînăr înalt şi bine făcut, cu plete blonde şi chip de înger. Alimentele din cele două gamele nu sînt identice. Dar în vreme ce uscătivul se străduieşte să pară că mănîncă cu poftă, deşi în realitate habar nu are ce bagă în gură, băiatul cu umeri largi şi talie de fată nu se atinge de nimic, mulţumindu-se să-şi măsoare convivul cu o fascinaţie dublată de neîncredere. Întreaga lui atitudine arată că tînărul este dominat de teroare. Corpul atît de armonios, făcut pentru libertatea stadioanelor şi duioşia îmbrăţişărilor, nu este decît un nedemn receptacol al groazei. Frica ocupă fiecare milimetru cub

al acestui produs uman atît de reuşit şi emană prin toţi porii lui, ceea ce, pentru o clipă, anulează farmecul tînărului, aliniindu-l printre fiinţele de rînd, care pot fi umilite fără teamă de represalii şi fără sentimentul că prin aceasta viaţa însăşi pierde din strălucire.

Cel dinaintea sa, omul cu faţa ca o scoarţă de copac se apleacă adînc peste gamelă, prelungind masa pentru a nu fi obligat să întîlnească fierul roşu al privirii tînărului. Acesta nu scoate o vorbă, dar nici dacă ar ţine un discurs, dacă ar încerca să uzeze de cuvînt pentru a îndepărta de la sine lucrul acela care îl umple de oroare, nu ar avea nici o şansă de a fi auzit.

Într-adevăr, Stracco — el este cel ce depune atîta zel pentru a se preface foarte înfometat — participă chiar în acest moment la o acerbă dispută asupra comeseanului său Vrala.

Stracco este gata să recunoască, şi o face, spre propria sa mirare, cu un soi de mîndrie : periplul printre cei veniţi de pe Terra, încheiat în ansamblu aşa cum se cuvenea, nu s-a consumat fără intervenţia neprevăzutului. Oricît ar părea de ciudat, este purul adevăr că şi-a însuşit cu atîta convingere şi forţă mimetică structurile interioare ale pămînteni-lor încît s-a contaminat de cîteva trăsături de o reală umanitate.

Stracco e conştient că nu va avea nici un avantaj de pe urma lor. Mofturi, capricii, oricum ar fi calificate, prezintă însă pentru el o valoare pe care nu o poate nega, deşi nu e în stare să-i definească izvorul.

Pădurea nu a avut nevoie să discute cu Stracco pentru a şti că acesta a contractat o slăbiciune faţă de Vrala. Termenul just în limba coplanetarilor tînărului ar fi milă.

„Auziţi, arbori venerabili şi cinstite crînguri : milă, compasiune, simpatie pentru unul de-ai lor, pentru un ins care ar putea oricînd, în cazul în care ar da peste armele culese cu grijă şi îngropate de noi în locuri neştiute, să atenteze la viaţa şi ordinea de

pe Aixa ! Asemenea defetism ascundea o tendință de compromis extrem de periculoasă, care nu a întîrziat să se manifeste. Am intuit-o în manevra inabilă prin care, după ce l-a răpit pe Vrala dintre ai săi, în loc să-l facă a împărtăși cît mai curînd soarta celor ce i-au premers, Stracco a insistat ca tînărul să aștepte, sub pază, încheierea misiunii sale. Am văzut-o confirmată de neliniștea și îndoielile sale.

Înțelegerea adversarului, cunoașterea mobilurilor lui puteau să pară simple mijloace de surprindere a fisurilor din apărarea inamică și, nu se poate nega, în unele cazuri acestea au servit de minune scopului nostru. Dar apropierea excesivă, renunțarea la reticențele firești, la repulsia instinctivă față de intruși au făcut ca Stracco să apară dezarmat, influențabil și lesne de contaminat.

Astfel, în final, cînd opera părea încheiată, cînd năvălitorii au împărtășit, după merit și după Legile Pădurii, soarta predecesorilor lor, trecînd la o nouă formă de viață, Stracco a refuzat să-l predea pe cel de care s-a atașat, insistînd fără noimă ca protejatul său să fie tolerat pe Aixa și angajîndu-se că acesta nu va afecta cu nimic întoarcerea planetei noastre la vîrsta de aur. O asemenea pretenție nu putea fi decît respinsă.

Periculos nu este faptul în sine, ci semnificația lui. Luînd o asemenea atitudine, Stracco s-a înstrăinat de noi, s-a desolidarizat de interesele noastre, de a căror legitimitate nu se îndoiește nici el însuși. El merge mai departe, ajungînd să-și formeze o adevărată opinie personală, un punct de vedere propriu. Deși înțelege în ce măsură poziția lui se află în contradicție cu a noastră, cu necesitățile care ne conduc, aceasta nu-l face să renunțe în mod automat la ideile lui, la reținerile sale în fața mijloacelor noastre de apărare, singularizîndu-se în cele din urmă ca individ autonom !

Ideile lui Stracco nu pot fi admise. De aici pînă la declararea persoanei ca entitate supremă și a liber-

tăţii ca drept inalienabil al individului nu e decît un pas. Asemenea erezii sînt străine de tradiţiile Aixei şi pot fi mortale pentru ea. Consideraţiile lui Stracco asupra avantajelor unei societăţi care să-i asocieze pe membrii săi pe baza interesului comun, a principiilor şi convingerilor, a idealurilor şi aspiraţiilor unanime sînt pure speculaţii. Unica structură capabilă să reziste pentru că are o bază reală şi sigură este spiritul gregar.

Încăpăţînarea lui Stracco, refuzul obstinat de a da ascultare Pădurii, de a se supune, de a-şi desăvîrşi opera făcînd ca Vrala să împărtăşească soarta alor săi şi revenind el însuşi la forma şi modul de existenţă anterior, la familia noastră atotcuprinzătoare, pactizarea absurdă şi fără speranţă cu ultimul năvălitor de pe Terra ne îndreptăţesc să-i condamnăm pe amîndoi la hăituire şi nimicire.

Dacă intrusul mai poate fi înşelat de ritmurile noastre lente, Stracco ştie în ce superioară măsură ele sînt eficace şi nu se leagănă în iluzii, gîndind că va ocoli într-un fel sentinţa noastră. Aceasta arată cît este de viciat. Drept care îl rupem din fiinţa noastră şi-l declarăm străin de Aixa şi mobilizăm împotriva lui toată forţa noastră, a cărei întindere o cunoaşte atît de bine. Aşadar, să se ferească !"

Un ecou pătrunzător prelungeşte impresia covîrşitoare a momentului. Vrala se întreabă dacă scena la care în mod inexplicabil a luat parte are vreo contingenţă cu viaţa ciudată a planetei verzi. Să fie numai o părere, un joc al simţurilor sale rătăcite, ori a fost, într-adevăr, martor involuntar şi neavenit la epilogul unei nebănuite înfruntări între Stracco şi marea fiinţă a pădurii ?

Vrala e atît de crispat că o simplă atingere l-ar ucide. Încordarea lui supraomenească este însă de altă natură decît apele negre care îl bîntuiau cu cîteva minute mai devreme şi-i reface statura morală. Şovăitor, întinde o mînă peste masa îngustă şi o lasă peste a lui Stracco. Un gest spontan, de încredere şi

comuniune. Stracco tresare, în gardă. Cercetează figura lui Vrala, nădăjduind că nu s-a produs ce e mai de temut, că nu s-a trădat, că omul din faţa lui nu a surprins şi dacă a făcut-o nu a intuit amploarea conflictului a cărui miză a devenit. Dar aerul tînărului îi arată că se înşeală. Pe o cale sau alta, Vrala a înţeles totul.

Stracco lasă ochii în jos, copleşit. Senzaţia pe care o încearcă e bizară. Împotriva voinţei, împotriva datelor sale originare, ba chiar şi a logicii oamenilor, pe care şi-a însuşit-o cu atîta sîrguinţă, legătura sufletească dintre el şi băiatul venit de aiurea a devenit realitatea primordială a existenţei sale. Va trăi, va muri cu el, pentru el.

Am spus legătură sufletească ? Nu e o scăpare. Poate că din punctul de vedere al pădurii de pe Aixa transformarea lui Stracco s-a dovedit un eşec. Din punctul nostru de vedere, lucrurile stau altfel. În loc să mimeze umanitatea, Stracco şi-a însuşit-o adînc, total, fără întoarcere. O atestă şi căldura pe care o simte urcîndu-i din stînga pieptului către obraji.

— Frate, spune, şi glasul acestui bărbat fără frică tremură.

Cu mîinile goale, doi oameni înfruntă destinul.

JOC DE SOCIETATE

1

N-au mai vorbit cu Pămîntul de o veșnicie. Nici n-ar avea rost să încerce. Ar însemna să consume nepermis de multă energie. Nici un mesaj nu ar justifica o asemenea risipă.

Făcîndu-și apariția la micul dejun, Ivins arborează un surîs strengăresc. I-l și uitaseră. Caraghiosul lui de surîs! În rețeaua de încrețituri lungi și dese ce-i schimonosesc obrajii, surîsul deschide o breșă prin care inamicul s-ar putea strecura lesne. Zîmbetul provoacă o adevărată revoluție în mușchii faciali ai comandantului. Cîmpuri întregi de riduri o iau care încotro, schimbînd ca prin minune fizionomia lui Ivins. Întinerit cu douăzeci de ani, acesta pare un adolescent nins de zbîrcituri.

— Astăzi vorbim cu Pămîntul, spune așezîndu-se la masă și făcîndu-și de lucru cu tacîmul.

Surîsul îi lățește chipul mai mult ca oricînd, iar cîrlionții roșcovani joacă sarabanda în jurul frunții bombate.

— Cum dracu! izbucnește Dog, dar se oprește ca prin farmec. Știe că nu se poate, însă ceva îl oprește să refuze imposibilului o șansă. fie ea cît de firavă.

Reno își mai toarnă o ceașcă de cafea. Tînărul e în asemenea măsură conștient în fiecare clipă de situația navei, de rezervele ei de combustibil, de hrană, de oxigen, încît vede lumea numai prin imaginile suprapuse ale tablourilor de bord, ale aparatelor de măsură, ale curbelor înscrise pe ecranele

osciloscoapelor, gata să smulgă din panoplie şi să prezinte argumente capabile de a spulbera orice iluzie.

De ce oare ezită s-o facă ? Se îndoieşte de autenticitatea datelor sale ori în subconştient pune sub semnul întrebării cunoaşterea însăşi ? Greu de aflat, pentru că nici Reno nu are habar ce anume îl opreşte să deschidă gura. Se mulţumeşte să mormăie trecîndu-şi degetele prin părul tuns perie :

— Trebuie să pun la punct codorul.

— Pînă deseară să fii gata, precizează comandantul.

Surîsul rebel nu-l împiedică pe Ivins să fie o întruchipare vie a exigenţei. Un exemplu : pe nava plutind într-un haos fără puncte cardinale se păstrează intactă împărţirea tradiţională a zilei. Cîrlionţatul nu vede la ce ar servi să se priveze de aroma inconfundabilă a micului dejun şi a cinei. Desigur, între diviziunile zilei pe Terra şi acolo, în spaţiu, distanţa e proporţională cu depărtarea dintre cele două puncte. Dar cei cîţiva ani petrecuţi la bord le-au ascuţit simţul nuanţelor, încît nici unul dintre astronauţi nu ar confunda gustul cafelei de dimineaţă cu al celei de seară.

Trisa e nu numai nedumerită, ci de-a dreptul intrigată. Ideea că vor irosi o cantitate uriaşă de energie pentru a încerca fără sorţi de izbîndă să transmită pe Pămînt un mesaj i se pare grotească. Nici nu ar lua-o în serios dacă Reno nu ar fi amintit de codor. E prea concret ca să nu fie convingător. În situaţia lor, utilizarea codorului, capabil să transcrie orice text într-un minim de semne apte să redea la descifrare toate sensurile originalului, e obligatorie, ca în orice zbor extraterestru. Totuşi risipa rămîne imensă, iar în cazul acesta lipsită de sens. Trisa şi vede parcă undele electromagnetice pornind cu forţa unei bombe, măturînd spaţiul, făcîndu-l să oscileze frenetic, depăşind cu o viteză dincolo de imaginaţie zonă după zonă, înghiţind febril distanţele, fără să pară că înaintează cîtuşi de puţin, pierzînd, în schimb, din

intensitate pe măsură ce străbat întinderile, destrămîndu-se, în cele din urmă, cu mult înainte de țintă, ca să se piardă în zgomotul de fond al Cosmosului.

— Ce aveți de gînd ? întreabă agasată ca de șotiile unor copii.

— Nimic deosebit. Să vorbim cu ai noștri. Ce te supără ?

Exasperantă e naturaleţea răspunsului, al cărui absurd Ivins nici nu se osteneşte să-l ascundă.

— Chiar așa, Trisa, nu ții deloc să știi ce se mai aude pe Pămînt ?

A vorbit Ens. Femeia îi aruncă o privire suspicioasă. Ca timoratul Ens Chulli să i se adreseze pe un asemenea ton, trebuie ca la bordul navei să se fi petrecut un eveniment extraordinar.

— Ce s-a întîmplat ? întreabă.

— Pe dracu s-a-ntîmplat ! bombăne Dog foindu-se pe loc.

Singurul care ar putea s-o ajute e Ong, dar el a căzut pe gînduri de la prima replică a comandantului. În cele din urmă, cu un efort, ca şi cum gestul l-ar costa enorm, Ong îşi lasă mîna pe braţul soţiei sale.

— Dog vrea să spună că nu s-a semnalat nimic nou. Nu ne-am trezit iarăşi în preajma lui Cecil 114, nici o altă planetă demnă de interes nu a apărut în drumul nostru, iar Ivins nu a descoperit o mină de cărbuni. Sîntem la fel de săraci şi de bogaţi ca şi ieri la aceeaşi oră.

— Şi atunci ?

— He-he, chicoteşte Dog. Situaţia nu s-a schimbat, dar ceva s-a schimbat : astăzi vorbim cu Pămîntul !

Ivins şi-a terminat cafeaua.

— Ens, vorbeşte comandantul ridicîndu-se de la masă, faci o ciornă a mesajului şi mi-o arăţi astăseară.

2

Cabina e tapisată cu hărți ale cerului. Dacă le-ai confrunta cu ceea ce se vede prin hubloul de o palmă, ai avea surpriza să constați că imaginile nu corespund nici pe departe. Alături de planșele tipărite elegant pe o peliculă indestructibilă spînzură însă foi cartografice pe care Ens a însemnat aștrii după observațiile proprii. Ele se suprapun perfect cu firmamentul.

De ce a ținut Ens Chulli să deseneze cu mîna lui bolta cerească de vreme ce automatele telescopului și radiotelescopului de pe navă au înregistrat, fără îndoială, toate sursele de radiații, vizibile sau nu, putînd să alcătuiască în orice moment o hartă a stelelor? A făcut-o pur și simplu ca să nu-și piardă mîna sau a vrut să transmită un suflu de umanitate celulei de gheață în interiorul căreia evoluează?

Navigatorul împinge la o parte calculul ermetic la care lucrează și trage o filă albă. Trebuie să se gîndească la mesajul cerut de Ivins. E puțin probabil să se transmită ceva pe Pămînt, dar ordinul e ordin. Și apoi cine știe? Poate că Ivins și Reno au găsit o cale. Deși cel mai tînăr din expediție, Reno e departe de a fi un oarecare. Ultimul tip de codor îi poartă numele. Iar dacă astăzi aparatul e scos din funcțiune nu înseamnă decît că istețul cu ochi albaștri încearcă o perfecționare de ultimă oră.

Ca de obicei, Ivins îl lasă să se descurce. Și tot ca de obicei Ens nu găsește că este cazul să se ducă la comandant și să-l întrebe ce șanse are mesajul de a fi transmis și ce ar vrea să cuprindă. Simte că făcînd astfel s-ar descalifica în ochii lui.

În definitiv, e la curent, ca toată lumea, cu situația navei, iar poziția ei o cunoaște la perfecție. La ce ar servi însă un mesaj prin care să comunice acasă niște date de o mie de ori inutile? Să fie vorba de o mai exactă localizare a lor, de precizarea direcției pe care o urmează „Fotonic" de cînd a fost

abătut din drumul spre Tejas ? Inoperant. Cei de pe Terra tot nu ar fi capabili să-i ajungă din urmă. Şi ce ar putea să aştepte din partea celor de acasă ? Ce încărcătură miraculoasă ar fi în stare să înlocuiască epuizarea energiei de deplasare a navei ? Ce formulă neaşteptată le-ar putea oferi o ieşire, izolaţi cum se află de orice aglomerare de materie ?

Dacă ar fi existat o cale şi dacă ar fi fost ceva de comunicat, cei de pe Pămînt ar fi acţionat de mult. E limpede că acest capitol trebuie considerat închis.

Atunci ? Nu rămîne decît o singură interpretare : este vorba nu de un mesaj, în sensul propriu al acestui termen, ci de un alt înţeles al lui, cel familiar, de scrisoare către cei dragi.

Un asemenea text nu-i prea lesne de redactat, mai ales ţinînd seamă de împrejurări.

Prima tentaţie ar fi aceea de a oferi celor de acasă o imagine a situaţiei lor. Ens ridică din umeri : exclus. Ce să cuprindă un astfel de mesaj ? Un strigăt de disperare, un hohot de plîns, la fel de inutil ? Curba exactă a unui spasm agonic ?

Dar cine vorbeşte de agonie ? Din fericire, „Fotonic" are tot ce-i trebuie pentru ca pasagerii lui să moară de bătrîneţe. Desigur, grava deviere care i-a proiectat în spaţiu, departe de ţinta lor, epuizarea resurselor principale de energie în lupta pentru evitarea catastrofei îi lipsesc nu numai de perspectiva întoarcerii, ci şi de autonomia necesară pentru a-şi încerca norocul în alte zone. Este însă acesta un motiv să lanseze în direcţia Pămîntului o ploaie de lacrimi ? Se imaginează rămas pe Terra şi înregistrînd, odată cu cele zece miliarde de coplanetari, un mesaj ca acesta :

„Voi care huzuriţi pe globul de un albastru fără cusur, voi care vă bucuraţi de lumina Soarelui şi respiraţi fără grijă un ozon garantat, nu simţiţi un nod în gît atunci cînd vă gîndiţi la noi ? Nu vă grăbiţi să întoarceţi capul ! Suportaţi amintirea noastră precum şi noi îndurăm soarta care ne-a fost hărăzită.

Copiii voştri se tăvălesc în iarba spălată de rouă, cînd vin acasă strigă : «Mamă, am luat concursul de cibernetică ! ». Fiii noştri nu se vor naşte niciodată ! De Ziua Eroilor Cosmosului îi luaţi de mînă pe ai voştri şi mergeţi să asistaţi la o ceremonie în memoria noastră. Ei bine, nu avem dreptul nici la această satisfacţie, pentru că, vai, nici măcar nu am pierit ! Păstraţi-vă, aşadar, bunele sentimente şi forţa sufletească pentru opere mai constructive. De la distanţa care ne separă, efluviile recunoştinţei noastre nu pot să adauge nici o cuantă de energie celei produse de centralele voastre suprasolicitate".

Se scutură, traversat de un fior. Nu i-ar plăcea să recepţioneze un asemenea text inutil şi nedrept.

Atunci ? Poate ceva în genul : „Dragii noştri, noi sîntem foarte bine. Habar n-avem încotro ne îndreptăm şi unde o să ajungem, dar nu ne pierdem cu firea pentru atîta lucru. Ce mai e nou pe la voi ? Cine a cîştigat campionatul de hopping ? Dog ţine să-şi parieze toţi banii pe Patrulater şi descendenţii lui. Reno transmite spre brevetare următoarea formulă...".

Sprinţar, optimist, aproape monden. Problema e că Ivins n-ar transmite aşa ceva.

Ens şterge mînios cele cîteva semne pe care le-a mîzgălit.

— Afurisit să fiu dacă sînt în stare să ghicesc ce gîndeşte Ivins !

Afurisit sau nu, trebuie să ia o decizie.

— Ia să vedem cum ar suna un mesaj diferit : mesajul meu !

Îşi părăseşte locul din loja mesei de lucru şi face de cîteva ori ocolul cabinei, declamînd cu afectare :

„Dare de seamă asupra stării de spirit de pe «Fotonic».

Ivins : un vulcan bine temperat. Dacă l-am putea folosi ca sursă de energie...

Dog : veşnicul actor monorol joacă o nepăsare cît mai naturală. Mă întreb cît o să reziste.

Trisa : un pachet de nervi care vrea să înțeleagă totul, dar nu face nimic pentru asta.

Ong : singurul mister de pe navă. Se va ține bine pînă la capăt.

Reno : mașina lui de calcul funcționează neabătut.

Ens : martirul expediției. Își asumă în taină vina pentru toate ghinioanele ei. La nevoie ar putea să explice pe ce cale întortocheată a provocat nenorocirea. Însă are tăria sufletească de a nu se trăda. Zborul acesta e ultima lui șansă".

3

— Ei, spune Ivins, totul e gata, Reno ?

Drept răspuns, cel numit apasă clapeta verde care pune sub tensiune codorul. Fără să se lumineze încă, ecranele prind viață.

— Ia să vedem ce a pregătit Ens.

Pune pe masă fila scrisă de acesta. Ceilalți sînt răspîndiți prin cabină. Nimeni nu se apropie să privească peste umărul șefului.

— Așa, da, foarte bine, spune Ivins, iar Ens știe că nu a reușit să intuiască gîndul ascuns al comandantului.

Acesta îi întinde lui Reno o altă foaie, care conține cîteva rînduri scrise mărunt.

— Poți să transmiți asta ?

Reno nu se ostenește să răspundă. Ia fila și începe să atingă clapele codorului. Ca un ecou al gesturilor operatorului, cîteva indicatoare se agită în casetele lor de cristal. Apoi Reno se oprește, așteptînd ordine.

— Ei ? rînjește Dog. Ce aștepți, Reno, ca să lansezi mesajul ?

— În nici un caz dispozițiile tale, i-o taie rece tînărul.

— Dă-i drumul, rostește sec Ivins. Din surîsul pe care l-a arborat cu zece ore mai devreme n-a mai rămas nici urmă.

Reno acționează cîteva clapete, apoi apasă un buton roșu. La bordul navei intensitatea luminii scade brusc. Săgeata unui aparat de măsură bate mult spre dreapta, vrînd parcă să forțeze limitele sale firești. Lupta durează o secundă sau două, după care totul revine la normal.

— Formidabil! exclamă Dog cu glasul său de fost fumător inveterat.

I-ar fi peste putință să explice de ce a simțit nevoia să tulbure clipa. E un reflex geamăn cu acela care te face să-ți dregi glasul atunci cînd simți un nod în gît. Cu gura întredeschisă, Trisa privește aparatele mute. Ong o ține de mînă, dar ea nu-și dă seama. Ens își întoarce privirea spre Ivins. Dar acesta a părăsit încăperea, luînd cu el atît ciorna preparată de Ens Chulli cît și textul transmis.

Comandantul nu-și mai face apariția decît la cină, care se desfășoară într-o liniște netulburată. După ultima ceașcă de cafea, Dog se lasă pe spătar și se adresează șefului :

— Mă predau, Ivins. A fost seara ta. Efect sută la sută. Noi știm însă că energia de care dispunem e măsurată și mai știm că tu nu ești omul care s-o risipească atunci cînd stăm așa cum stăm. Nu e posibil ca tu, Ivins cel rațional, să fi făcut un gest într-atît de gratuit. Fii băiat bun și spune-ne ce-a fost asta.

Ivins are cei mai inocenți ochi de pe lume.

— Reno, zice, vrei să ne spui ce ai făcut cu mesajul nostru ?

— Mesajul a fost lansat în direcția Pămînt, răspunde băiatul cu timbrul său cel mai cazon.

— Cum bine știi, Dog, nu eu am efectuat operația, completează roșcovanul, sobru.

— Haide, Ivins, doar nu sîntem copii. E limpede că putea să fie un aranjament între tine și Reno.

— Aranjament ! În folosul cui ?

— Ei, știu eu ? Să zicem : un cîntec de leagăn pentru adormirea spaimei.

— Reno, ai toată libertatea să vorbești. A fost vreo înțelegere între noi ?

— Nici un fel de înțelegere, generale.

Dog rîde subțire.

— Mi se pare că ați asistat la lansarea mesajului, spune Ivins. Codorul a funcționat sub ochii voștri.

— Și Reno nu l-ar fi putut face *să pară* că funcționează ? Bazaconiile astea — lumini care se micșorează, aparate care dau semne de viață — sînt mai ușor de trucat decît un al cincilea as.

— Așa te poți îndoi și de propria ta prezență pe „Fotonic", îl întrerupe Ivins. Fiindcă a venit vorba, știi că eu te-am cerut în echipaj. Nu te-ai întrebat de ce ? O să-ți spun totuși : ca să economisesc un program pentru calculatorul nostru. Eram hotărît să am la bord un sceptic.

— O.K.,. am înghițit-o, dar ce-ar fi dacă ne-ai spune totuși adevărul ?

— Adevărul e acesta : împotriva oricăror calcule, împotriva oricărei prudențe, am lansat spre Terra mesajul pe care l-am considerat necesar. Alte întrebări ?

Sînt nenumărate. Sau nu-i decît una, repetîndu-se la nesfîrșit. Nici o întrebare însă nu comportă un singur răspuns.

Ong face un pas înainte.

— E chiar atît de greu să vorbim omenește ?

Comandantul se întunecă.

— Spre deosebire de Dog, tu mă dezamăgești.

— De ce ? izbucnește Trisa, trăgîndu-și mîna dintr-a bărbatului de lîngă ea. Pentru că vrem să știm ? Și mesajul ? Nu se poate cunoaște ? Ce sînt misterele astea ?

Cîrlionții roșcovani par că se zbîrlesc.

— Mă credeți sau nu în stare să vă reprezint ?

— Pînă la un punct, fără îndoială, spune Ong.

Ivins își rotește asupra celor de față privirea verde și pătrunzătoare.

— În cazul acesta, vă asigur, pînă la un punct, mesajul transmis de Reno este și al vostru.

Cei de pe „Fotonic" nu au adormit decît într-un tîrziu. Ore lungi au stat de vorbă cu cei de acasă, întreprinzînd pe cont propriu ceea ce nu au vrut să admită că ar sta în puterea celei mai perfecționate aparaturi cosmice.

4

E trecut de miezul „nopții" cînd în cabina de pilotaj urcă greoi Dog. Reno întoarce către acesta priviri neliniștite. Imprevizibilul boem al navei nu este un companion lesne de suportat. Într-un sens, cei doi bărbați n-au nimic de împărțit. Aici, pe navă, tinerețea explozivă a lui Reno își strigă inutilitatea pe atîtea glasuri că nu ar putea fi pizmuită altfel decît irațional. În schimb, savoarea pe care o află Reno în afectarea unei discipline din zi în zi mai gratuită se află la polul opus al degajării și naturaleței cu care Dog pune orice lucru sub semnul întrebării, considerînd că numai astfel se justifică suportarea pe umeri a poverii capului.

De astă dată însă, Dog nu vine să zgîndărească susceptibilitatea lui Reno, să mai treacă un tăiș ironic peste rănile încă vii ale unor ciocniri trecute. Ceea ce are de gînd să încerce Dog e cît se poate de șocant și cu desăvîrșire în afara obișnuințelor sale.

— Reno, spune Dog după ce se instalează comod într-un fotoliu, șeful tău s-a dovedit mai tare. Jocul psihologic de astăzi mi-a alungat somnul.

— Vrei un generator hipnotic ?

Reno e gata să se ridice și, servindu-și camaradul, să pună capăt unei convorbiri de care se teme.

— Nu, Reno, țin încă la principiile mele și nu vreau să vă dau satisfacția că mi-ați răpit una dintre

puținele însușiri de care sînt mîndru : somnul natural.

Reno își mișcă nerăbdător și anxios picioarele sub pupitrul comenzilor.

— E rușinos, și mă disprețuiesc pentru asta, reia Dog, dar trebuie s-o recunosc : istoria de ieri m-a făcut într-atît de curios încît iată-mă aici.

— Și ? întreabă timid Reno, căutînd febril o ieșire.

— Trebuie să-mi spui ce conține mesajul.

Reno întoarce privirea spre aparatele sale, mirîndu-se în același timp că respiră mai liber. Formularea limpede a dramei umanizează situația.

— Dog, știi bine că nu am dreptul.

— Știu, sigur că știu, dar dacă te încăpățînezi să taci s-ar putea să te omor.

Tînărul îl privește cu mirare pe corpolentul său adversar. Noțiunea de omucidere pare atît de departe de liniile rotunde ale acestuia că nici nu se pune problema luării în serios a cuvintelor lui. Nu rămîne decît să caute mai adînc.

— Nu-ți mai bate capul, intuiește Dog frămîntarea lui Reno. Nu voi băga un cuțit de masă în pieptul tău de înotător pierdut pentru sportul acesta. Pur și simplu, mă voi ocupa de tine pînă vei vorbi.

Junele lipsit de subtilitate se face vînăt. Nu ține să devină ținta șicanelor fără sfîrșit ale cinicului lor camarad pentru care nutrește o solid argumentată antipatie.

— Reno, îți propun o afacere fără precedent. Dacă ai cît de puțin spirit de prevedere, dacă în pofida aparențelor ai păstrat un dram de orgoliu și numai sărăcia vieții noastre pe navă l-a împiedicat să se manifeste în întreaga sa bărbăție, iată, îți ofer o șansă. Reno, fii atent : eu, Dog, omul cel mai individualist, căzut în autoadmirație și desfizînd orice indemnitate, ei bine, eu te rog, Reno — înțelegi ce vreau să spun ? — *te rog* să-mi arăți mesajul.

Reno tace, impresionat. Știe cît îl costă pe Dog aceste cuvinte. Dar mai ales e îngrijorat, întrucît nu are de gînd să le dea urmare.

— Nu, spune și așteaptă cataclismul.

— Cum, șoptește Dog ridicîndu-se în picioare, îndrăznești să refuzi întîia rugăminte pe care am formulat-o de cînd mă ții minte ?

Reno se ridică, la rîndul său, căutînd cu ochii butonul de alertă pe care trebuie să apese în caz de nevoie.

Dar cum de se poate gîndi la una ca asta ? Doar n-au să se încaiere ca doi copii !

— Hai, îl sfidează, cu ochi strălucitori, Dog ; apasă butonul, cheamă-l pe Ivins, convoacă-i pe toți. Pe măsură ce trece timpul, reținerile mele cedează. Am să le spun exact ceea ce ți-am spus ție.

Pînă și puțin subtilul Reno înțelege că Dog bravează.

— Inutil, spune.

Dar în sufletul său geometric suma pătratelor catetelor pare să nu mai fie perfect egală cu pătratul ipotenuzei. Dog își urmează neabătut agresiunea :

— E o plăcere fizică, fără îndoială, acest joc al secretelor. La fel ați procedat cu avaria. De cînd „Fotonic" a luat-o razna, tu și cu Ivins v-ați grăbit atît de bătător la ochi să dați vina pe amărîtul de Cecil 114, care ne-a tăiat calea cu multe luni mai înainte, că ați sfîrșit prin a părea suspecți. Bietele mele cunoștințe de fizică astrală sînt insuficiente pentru un calcul exact, însă din relația dintre masa și viteza noastră și a vagabondului de piatră nu are cum să rezulte o asemenea deviere. În plus, și aici îți dezvălui eu ție un secret : nici o deviere nu a urmat în mod nemijlocit întîlnirii. Habar n-am de calculele voastre subtile, dar ochii mei își mai fac datoria. O schimbare de direcție ar fi modificat substanțial poziția stelelor. Or, așa ceva nu s-a petrecut decît mult mai tîrziu, și, fără îndoială, altele sînt cauzele ei. În ceea ce vă privește, nu a trebuit să vă

asigurați decît o singură complicitate : a lui Ens. Nu a fost prea greu de obținut, nu-i așa ?

Rînjește cu dinții lui urîți, dar intacți.

— Ei bine, sînt convins că adevărata cauză a devierii noastre, a condamnării noastre la veșnică rătăcire în beznă constă într-un viciu de construcție, într-un defect de fabricație care a ieșit la iveală abia acum ! Însă, Reno, de ce tăcem ? S-o spunem cu glas tare, să afle Cosmosul, să știe lumea, doar mai sîntem în termen de garanție ! Sau mă înșel ?

— Ivins a vrut așa, rostește nu fără greutate Reno.

Și deodată își dă seama că aceste patru cuvinte ascund confirmarea teoriei lui Dog și un grav act de neloialitate față de Ivins. În același timp e uimit de faptul că impietatea lui nu-l face să sufere cum ar fi fost de imaginat.

— Hei, exclamă cu jumătate de voce Dog, așadar am dreptate ? Și o spui direct, fără nici o reținere ? Nici o acoladă, nici o încercare de a ocoli ? Atunci e sigur că s-a întîmplat ceva. Noua enormitate a lui Ivins te-a eliberat de orice angajament față de cea dinainte, nu-i așa ? Nu cer să-mi confirmi, nu e mare lucru să intuiești una ca asta. Acum sînt sigur însă că secretul cel mai important, poate numai pentru că e cel mai nou, cel care te-a zguduit foarte recent, nu-l vei mai ceda la fel de ușor. Mă tem chiar că-mi pierd vremea de pomană. Din fericire, aici, la bord, am vreme destulă. „Noapte“ bună, Reno, și cart voios.

5

Între timp, un alt membru al echipajului încearcă soluționarea enigmei, dar pe o cale fundamental diferită. E Trisa. Curiozitatea a împins-o să se angajeze într-o acțiune riscantă, dar mult mai simplă decît aceea de a-l îndupleca pe inflexibilul Reno. Bazîndu-se pe faptul că nici un ungher al navei nu

mai prezintă secrete pentru ea, se strecoară pe coridoarele iluminate cu zgîrcenie şi pătrunde în cabina radio. Închide atent uşa, face lumină şi se apropie de silueta barbară a codorului. Sub carcasa inestetică, fără nici o simetrie, se află, tradus într-un limbaj aproape criptic, un text a cărui cunoaştere i se pare mai de preţ decît riscul de a fi surprinsă în timp ce violează secretul impus într-un mod atît de straniu de Ivins.

Trisa nu-i străină de conţinutul cabinei aglomerate pînă la sufocare cu aparataj electronic. Nu o dată a ascultat aici prelegeri încărcate cu termeni de specialitate, a căror tălmăcire întreprinsă de Reno cu prea multă pasiune îi făcea de-a binelea mistici. Curajul Trisei de a merge înainte se justifică prin convingerea că, dacă ar produce vreo stricăciune ori dacă Reno ar găsi-o aici, tînărul ar avea cavalerismul să tacă.

Printr-o adevărată minune, încercările femeii, făcute mai mult sau mai puţin la întîmplare, orientate de inscripţiile ermetice corespunzînd claviaturii şi de noţiunile rămase capricios în amintirea ei, nu prefac delicata maşinărie într-o grămadă de piese fără viaţă. După o serie de tatonări, Trisa reuşeşte să obţină ieşirea din amorţire a memoriei aparatului. Şi astfel pe micul ecran octogonal se înscriu semnele mesajului aşa cum a fost el transmis. Deşi greu descifrabile în versiunea lor abstrasă, nu sînt de nepătruns pentru Trisa, care a urmat aceleaşi cursuri de pregătire generală ca întreg echipajul.

Dificultăţile deslușirii şi înţelegerii textului, refacerea lui pe bîjbîite, utilizînd comenzile unei maşini lipsite de eleganţa ordonată a produsului industrial, se soldează cu întîrzieri firești. În cele din urmă însă, nimic nu mai poate amîna contactul cu substanţa însăşi a mesajului. Ea ar face pe oricine să sară în aer, iar dacă indignarea Trisei nu capătă o expresie violentă meritul nu este al educaţiei sale de om al Cosmosului, care, dealtfel, nu a epurat niciodată

curiozitatea, dorința de a ști, ci al duratei travaliului, al îndelungatei migăliri pentru tălmăcirea textului, care au tocit orice surpriză.

În esență, mesajul transmite pe Terra concluziile asupra accidentului care a condamnat expediția. Cauzele sînt identificate ca depinzînd în exclusivitate de nefericita întîlnire cu Cecil 114.

Nepotrivirea e grosolană. De necrezut. Fatala apropiere a celor două corpuri cerești s-a produs cu multă vreme înainte de avarie, și nu e nimeni pe navă care să nu știe asta. Pentru ce recurge Ivins la o asemenea stratagemă ? Vreme de o clipă, Trisa se simte gata să cedeze imboldului de a se duce direct la comandant și de a-i cere cont pentru înșelăciune. Rezistă însă. Ține să nu se prezinte în fața lui atît de dezarmată.

Citește încă o dată textul lacunar, așa cum a izbutit să-l refacă după eforturi demne de tăria ei de caracter. La o nouă lectură, scopul mesajului apare mai limpede.

„Frați pămînteni — grăiește subtextul frazelor în care termenii tehnici impenetrabili se bat în capete — nenorocirea noastră e rodul întîmplării, al ghinionului nostru, al incapacității noastre dacă vreți, dar în nici un fel și în nici un caz nu s-a produs din vina voastră. Nici un pămîntean să nu aibă remușcări din cauza pieirii noastre și nimeni să nu-și piardă somnul gîndind că o eroare a lui a retezat sensul vieților noastre. Iar planeta întreagă să se bucure și de acum încolo de albastrul cerului și de limpezimea conștiinței."

Trisa e palidă, mîinile îi tremură.

„Dar e o minciună ! — strigă fără glas în singurătatea populată de ochi electronici ai cabinei lui Reno. E o minciună, Ivins ! Pe o minciună se va bizui de acum încolo echilibrul și seninătatea Pămîntului !"

„Ei bine — aude, iar cel care vorbește nu-i decît ea însăși — de astă dată minciuna va servi unei

cauze nobile. Fii fără grijă, draga mea, cei cîțiva care vor analiza datele tehnice transmise de Ivins vor deduce, fără îndoială, natura defecțiunii, oricare ar fi ea, iar dacă pierderea noastră a fost urmarea ușurinței unora dintre cei de acasă pedeapsa pe care și-o vor atribui ei înșiși va cădea mai neiertător ca lama ghilotinei. În schimb, mesajul din urmă al lui «Fotonic,», pe care îl va citi cu sufletul la gură planeta întreagă, nu va fi un reproș, ci un demn cuvînt de rămas bun. Iar lumea își va aminti de noi fără ca veninul vinei să-i ardă gîtlejul."

Tulburată de semnificația descoperirii sale, de care nimic nu ar mai putea-o face să se îndoiască, Trisa se grăbește să dispară. Acum are mai puțin ca oricînd poftă să fie găsită aici, să se explice. În tulburarea momentului face mai mult zgomot decît ar fi de dorit, dar un minut mai tîrziu se află pe cușeta sa măsurînd noaptea cu simțurile nebănuite ale atotștiutorului.

A doua zi, Dog are de ce să facă ochi mari cînd, la micul dejun, Trisa, care îndeobște ignorează ceea ce zeflemistul expediției numește atributele esențiale ale femeii, Trisa, care de la bun început a refuzat să facă oficiul de stăpînă a casei, ia din proprie inițiativă bolul de cafea și-i toarnă lui Ivins o ceașcă plină.

Joc de societate (I)

— Cel mai important lucru cînd pui pentru prima oară piciorul pe o planetă este să nu te lași surprins.

— Fiecare astru are dreptul să fie unic.

— Datoria noastră e să ne facem o asemenea gimnastică a imaginației încît riscul de a rămîne cu gura căscată să fie nul.

— Cine ar fi în stare să facă un inventar al formelor în care se poate înfățișa o lume? E o întreprindere care întrece posibilitățile unui om.

— Nu și ale mai multora.

— Dacă nu-i o idee salvatoare, nu este mai puțin o idee.

— Originală.

— Și de o actualitate acută.

— Cred și eu, de vreme ce mîine-poimîine vom cobori pe planeta visurilor noastre...

. . . . . .

— Și totuși. Ba dimpotrivă. Tocmai de aceea.

— Ce va să zică bateria asta de adversative?

— Simple justificări ale unui joc de societate.

. . . . . .

— Să inventăm peisaje pentru Tejas.

— Un continent de gresie. Alb, zgrunțuros, rece.

— Șisturi. Paralele frînte. Uneori ies la lumină : valuri prea leneșe ca să recadă.

— Un pustiu de nisip fără miraje.

— De ce nu mlaștini secate de milenii, sfîșiate de crăpături aberante ? Sub ele, amprente ale vieții care a fost.

— *„Granit masiv în care numai lumina roade"*.

— Pulberi de cristal în văi circulare. Temelii de curcubeu. Arcuri transparente migrează unele prin altele. Geometrice. Iluzorii.

— O profuziune de cioburi după un chef monstru. Răscolite de furtuni, scot un clinchet subțire, cu iz de șampanie.

— Lespezi uriașe, netede, lustruite, despicate în serie de niște ciclopi industrioși. Au acoperit cu ele continentele. Un parchet fără margini. Un deșert de sală festivă. Un Baalbek dus pînă la capăt.

— O pardoseală de țepi ascuțiți. Așchii de piatră străpungînd aerul. Degete conice acuzînd constelațiile. Un vulcan de piatră clocotită încremenit în plină fierbere. O planetă-arici. O lume pentru fachiri.

— O banchiză sferică, lucioasă. Un glob de atîrnat în bradul negru al cerului. Pe suprafața lui, bulgărele de zăpadă azvîrlit cu putere alunecă atît de bine că ne izbește bocancii după ce a ocolit planeta.

— Spații tăiate de sloiuri arborescente. Garduri anarhice crescînd vertical din fluvii. Ape care cristalizează în fagure, construind fastuos în aerul hibernal. Granițe albe între teritorii ascunse. Sfredelite îndelung, tunelurile sînt închise brusc de o lentilă de gheață. Divizată în compartimente etanșe, lumea e un submarin polar.

— Un arhipelag de insule plutitoare, de plauri vagabonzi, rătăcind fără sens, legîndu-se după legi indescifrabile, despărțindu-se pentru a închipui formații noi, socluri în veșnică metamorfoză, în derivă perpetuă între antipozi.

— Atoluri mari, întretăiate, risipă de cercuri vii, imagini osificate ale Soarelui prefăcînd marea într-un labirint cu linii curbe.

— O crustă de cristale desfășurată ca un covor pînă la orizont. Un relief bătut în cristale. Canioane de cristale imprimîndu-se arzător pe retină, cu tăișuri de diamant.

— O planetă dintr-un singur cristal, transparent, adînc, o pupilă multicoloră, mereu schimbătoare, un ochi al spațiului, pătrunzător și terifiant.

— O lume de oglinzi. Lacuri de oglindă și cîmpii de oglindă. Reliefuri stranii îmbrăcate în straturi reflectorizante. Noi și fantomele noastre deformate în toate dimensiunile. Totul e iluzie. Calci pe un ciob de cer, pe care, strîmb, alunecă norii. Spațiul dintre două stînci e un perete rigid oglindind neantul. O libelulă care plutește devine un asalt de rinoceri. O frunză căzînd pare o stîncă în zbor.

— O planetă de apă. De ceai. De alcool. De acid.

— O planetă vîscoasă. Un aluat de cozonaci. Vanilie, stafide, nuci curățate, sărbătoare cît cuprinde.

— Un vulcan de noroi. Pufăit de vapori. Nori tereștri. Ploi verticale, fierbinți. O locomotivă cu aburi se rostogolește în spațiu. Poftiți în vagoane!

— Un vîrtej de fulgi colorați, de zăpadă caldă, o furtună continuă, kilometri cubi de picături în cădere curbă, răpite de vînt într-un carusel rotitor.

— Un cîmp străveziu de materie subtilă. O lume de energie pură, tenace, de neatins. Un fulger global înaintea dezlănțuirii.

— O planetă de treflă. De pică. De inimă. De caro.

Dog despre Ong

S-a aventurat mai departe decît fusese stabilit. Incidentul s-a produs nu din cauza încălcării de către Ong a consemnului, lucru dincolo de orice imaginație, ci ca urmare a pierderii direcției. După puține minute de zbor cu multijetul, Ong a fost orbit de o baterie de reflectoare semănate pretutindeni. A coborît să lămurească fenomenul și să facă observațiile necesare pentru a găsi drumul, dar, apreciind greșit altitudinea, în loc să se așeze lin, s-a izbit de sol. Aparatul e distrus, iar pe Ong îl dor toate încheieturile.

Mijește ochii și-și rotește privirea. Se simte dezorientat. Îi lipsește ceva esențial : un cuvînt. Nu poate defini ceea ce vede în fața ochilor. Un conglomerat verzui ca și cerul, marmorat cu alb. Peisajul conține ceva incert, care împiedică privirea lui Ong să aibă puterea de rezoluție firească.

Înaintează. Se oprește de îndată, amețit. De la primul său gest, Universul s-a pus și el în mișcare. Fiecare pată de culoare, fiecare linie s-a urnit de la locul ei, aberant și totuși logic, deși după o lege imposibil de ghicit. Striațiile se deplasează ca niște valuri foarte lenește, urmînd parcă direcția aleasă de Ong, în vreme ce ochiurile de alb și verde își schimbă necontenit forma și dimensiunile : o ființă monstruoasă, formată numai din ochi, un cîmp nesfîrșit de ochi verzi și albi clipind în contratimp, fără nici o noimă, holbîndu-se ori mijindu-se, revărsîndu-se, apoi restrîngîndu-se la un punct, pierind ca să apară cine știe unde.

Jocul de lumini face imposibilă deducerea poziției. Ong își reia mersul, dar după numai cîțiva pași se poticnește și cade. Piatra, bolovanul, neregularitățile terenului care l-au făcut să se împiedice nu se pot desluși. Încă prăbușit, are surpriza să vadă o erupție de pete de culoare sumbră spărgînd monotonia bicromatică de pînă atunci. Ochi maronii, de culoarea prafului și a noroiului, ochi palizi, ca și chipul lui Ong, își fac loc îndrăzneț prin mlaștinile schimbătoare de verde și alb. Se ridică, dar nu înainte de a observa că, orice ar face, culorile îl urmează, deși nu au același drum, o iau care încotro, șerpuind aiurea, prefăcîndu-se în bălți de nămol, dispărînd ca să apară iar sub cine știe ce formă.

Se ridică, și astfel își desprinde mîna de pe suprafața rocii. O saltă la cîțiva milimetri de ea și se oprește. O pată maronie își restrînge conturul pe chiar locul în care mai înainte se afla palma lui. O apropie iarăși. Pata revine, se metamorfozează, pînă ajunge la dimensiunile și forma palmei lui Ong, apoi, chiar în clipa în care astronautul atinge solul, se lipește de ea.

Ong se lasă să cadă, închide ochii și izbucnește în rîs. Misterul a cedat : cît vezi cu ochii, peste accidentele mari și mici ale terenului, continentul acesta nu e decît o imensă oglindă, una impracticabilă, din păcate, din cauză că folia de argint urmează fidel topografia locurilor.

Ong își continuă tentativa. Trebuie să înainteze. Pipăie cu talpa solul alunecos ca sticla. Precaut, execută pasul. Oglinda totuși a reușit să-l înșele, determinîndu-l să-și echilibreze greșit corpul. Se regăsește în patru labe. Se așază. Admiră panorama. În jur, un mozaic de lumini și culori, aproape în exclusivitate verde și alb, descurajînd orice încercare de a se orienta.

Ong șade pe roca lucioasă și-și analizează sentimentele. În singurătatea și încurcătura în care se află, ar fi normal să se simtă decepționat, depășit,

dar nu mai mult. Constată însă uimit că starea lui de spirit e aceea a unui ofensat.

Într-adevăr, poziția îl privează de demnitatea lui firească, iar incapacitatea de a acționa nu e de natură să-l flateze. Îl supără pînă și jocul nevinovat al reflexelor, datorită căruia trăsăturile sale, marcate de un echilibru interior neclătinat, sînt grav deformate în toate sensurile, cînd lungindu-se peste măsură spre a-i compune un chip filiform, topindu-se și curgînd ca o pastă peste umărul rotund al unei stînci de oglindă, cînd lățindu-se inimaginabil și monstruos pentru a-i întoarce o mască hidoasă și rizibilă în același timp.

Nimic de natură să-l bucure pe Ong. Calmul, măsuratul, imperturbabilul cosmonaut, lîngă care o echipă de genișți ar putea să dezamorseze în tihnă o piramidă de torpile, consideră inadmisibil să suporte o vecinătate atît de neplăcută resemnîndu-se cu ideea că odioasele caricaturi îl reprezintă.

Se descalță cu grijă, apucă de vîrf bocancul astral blindat cu metal din cel mai dur și începe să izbească un braț de stîncă aflat la îndemînă. Multă vreme, piatra șlefuită nu se lasă învinsă. Arma improvizată ricoșează adesea pe suprafața rotunjită și netedă. Într-o clipă de neatenție, bocancul zboară cît colo. Cu greu se stăpînește flegmaticul Ong să nu strige de supărare. Pierdută în jocul reliefului și al reflexelor, încălțămintea nu se vede nicăieri. Ong pornește să cerceteze terenul metru cu metru. Merge de-a bușilea, cu inima strînsă, ca și cînd ar putea fi surprins în această nedemnă postură, și nu mai puțin jenat de privirile sale proprii multiplicate de atîtea ori.

Perseverența și voința învîng. De după o denivelare își face apariția, mai întîi într-o interpretare liberă datorată legilor opticii, apoi în toată substanțialitatea lui, bocancul. Găsindu-și o altă poziție de atac, mai prielnică, Ong aplică unui țurțure imens de oglindă o lovitură năprasnică. Un snop de scîntei

celebrează, ca un foc de artificii, victoria. Frintura de rocă e tocmai ce-i trebuie. Își trage la loc bocancul și, apucînd bine în mîini măciuca de piatră, o repede asupra celei mai apropiate suprafețe ce are nerușinarea să-i oglindească infidel chipul. Șoldul curbat al unei stînci își pierde strălucirea. Smalțul sare în pulbere. Se tîrăște spre un alt monticul, aplicîndu-i același tratament. După o vreme, în jurul lui Ong spațiul e presărat de goluri. Oglinda cedează. Odată cu haina de argint, feeria și jocul necontrolat al imaginilor sucombă. De sub scoarța subțire de oxizi fără nume scoate capul o rocă întunecată, impură, exalînd un miros fetid. Inestetica prezență se multiplică strîmb în hora oglinzilor nesfîrșite, murdărind lumea poleită în care a descins Ong. Aceasta nu-l mai deranjează însă de vreme ce opera lui progresează. Se simte împăcat cu inedita realitate din jur.

De mult ar fi trebuit să renunțe. Onoarea a fost spălată. Ofensa a pierit ca și cînd n-ar fi fost. Dovada superiorității omului se etalează pe o suprafață mereu mai întinsă. Istovit, ar putea să-și potolească ardoarea, să lase continuarea pe altă dată. Oricine ar face așa, dar nu Ong. El își urmează nepotolit lucrarea.

Cînd îl găsesc, peste două zile, zace fără cunoștință la marginea unei mări de cioburi. Are dinții încleștați, iar în mînă ține încă strîns arma cu ajutorul căreia și-a apărat demnitatea.

Joc de societate (2)

— Cine știe ce aniversare e astăzi capătă moțul cozonacului !

— Ce idee : să aplici moțuri tradiționale unor cozonaci deshidratați, garantați pentru o sută de ani și care urmează să fie consumați la un milion de kilometri de Pămînt !

— Fără ele cine știe ce divertisment ați mai fi găsit...

— Chiar așa ? Nu-și aduce nimeni aminte ? Rușine ! strigă Trisa.

— Rușine, fără îndoială, ride strîmb Dog. Ești însă atît de bună să ne spui ce înțelegi prin astăzi ? Te referi la calendarul terestru, pe care cu atîta încăpățînare îl respectă Ivins, obligîndu-ne și pe noi să facem la fel ? Ori la ziua siderală ? Nu cumva te orientezi după rotațiile lui „Fotonic" în jurul axei sale ? Dar tu ai fi în stare să iei în considerare și mișcarea de rotație a galaxiei din al cărei sistem facem parte, oricît de rupți am părea de lume. Ei, după ce calendar ai socotit aniversarea ?

Ong sparge liniștea cu glasul lui de bronz :

— Talentul speculativ al lui Dog nu a fost niciodată pus la îndoială.

Reno nu gustă umorul de cremene al colegului său mai în vîrstă. Întreabă nerăbdător :

— Nu cumva e ziua ta ?

— Nu, și astfel ai pierdut moțul cozonacului.

— Dar e totuși ziua cuiva, nu-i așa ?

— Este.

— O fi a mea, tot mă încearcă o migrenă, constată Ivins cu o strîmbătură.

— Eu unul, zice Dog, nu mă simt într-o dispoziţie festivă şi nu sfătuiesc pe nimeni să încerce a-mi demonstra că aş putea fi sărbătorit pentru ceva.

— Ei bine, reia Ong, odată trebuia să mi se întîmple şi mie : să fi uitat că e ziua celei de dragul căreia am suit la cer ?

— Urîcioşilor, parcă numai voi aţi fi pe lume ! E greu să numeri cînd ai numai cinci degete, dar în cele din urmă va trebui să vă obişnuiţi : sîntem şase la bord !

— Nu cumva... ? se întrerupe Ivins întorcîndu-se către subalternul pe care l-a uitat. Să fie ziua de naştere a lui Ens ?

Toţi privesc spre acesta, care tace în colţul său.

— Aşa e, bătrîne ?

— Dacă zice Trisa, aşa trebuie să fie.

— Dacă o spune Trisa, o spun şi calendarul terestru, şi timpul navei, şi ora galaxiei ; toate clopotele bat după cum le dictează Trisa, ceea ce înseamnă că astăzi pentru tine bat, bătrîne cariu de hărţi astrale !

— Vă mulţumesc, vă mulţumesc, murmură încurcat Ens.

— Nu mulţumi încă, reia Ivins şi se ridică. Nu ţi-am adresat nici o urare. Nu fiindcă nu am vrea să-ţi facem urări, nu-i aşa, băieţi ? Trisa e de vină, Trisa, care ne-a luat pe nepregătite ! Cu viaţa trepidantă pe care o ducem la bord, nici nu e de mirare că mai încurcăm zilele !

Dog ridică din umeri şi desface braţele, depăşit.

— Nu schimba vorba, Dog, lasă-mă să-i spun lui Ens de ce nu i-a urat nimeni nimic, deşi au trecut, ia te uită, patru minute de cînd am aflat.

— Patru minute au trecut pe Terra, nu aici, pune lucrurile la punct Dog.

— Aici e Terra, sper că rămînem înţeleşi. O prelungire a ei, o peninsulă foarte îngustă, mai îngustă

decît o rază de lumină, dar una neîntreruptă, care ne leagă ferm de continent!

— Şi dacă nu mai e? Dacă firul de aţă s-a dezagregat de ani de zile şi numai noi ne încăpăţînăm să nu vedem realitatea, atunci ştii ce se întîmplă?

— Ce?

— Atunci sîntem o insulă...

Rîsete.

— Ens, nu încerca să dispari, să te strecori, să te faci uitat. Eşti membru cu depline răspunderi ale acestui grup şi în această calitate nu ai dreptul să ocoleşti clipele frumoase. Vino încoace să te îmbrăţişăm şi să-ţi urăm ani mulţi şi fericiţi.

— Sfîrşitul discursului.

— Mulţumesc, Dog.

— Eşti insuportabil, Dog.

— Pentru asta am fost angajat. Atunci cînd s-a stabilit că la bord se va afla o femeie, iar aceasta vei fi tu, nu au mai avut de ales: ori vine şi Dog, ori se renunţă la expediţie. Cunoaşteţi rezultatul.

— Ens, ştii că ţinem cu toţii la tine, spune Trisa. Lasă mutra asta de înmormîntare şi vino la masă. Moţul cozonacului va fi al sărbătoritului!

— Trisa, ceea ce ai declarat e un nonsens, precizează Dog. Atunci cînd spui că ţinem cu toţii la Ens nu te excluzi nici pe tine. Dar în cazul acesta, cum noi toţi sîntem supuşii tăi adoratori, apare limpede că noi, ceilalţi, sîntem duşmanii de moarte ai lui Ens!

— Există o ieşire, dragul meu. Şi anume: voi ţineţi într-adevăr la Ens. De unde rezultă că nu sînteţi geloşi pe mine şi că, în măsura în care este aşa, nu mă iubiţi. Nici nu e de mirare, fiindcă sînteţi nişte dogi şi nişte ivinşi urîţi şi cinici. La mine nu ţin decît Ong, pentru că e bărbatul meu, Reno, pentru că e un înger, şi Ens, pentru că e Ens.

Mingea
Ivins despre Reno

Reno palpează cu talpa solul necunoscut al planetei. Îl simte solid, rezistent. Se lasă cu toată greutatea în seama lui. Face doi-trei paşi la dreapta, la stînga. Nici porozităţi, nici crevase. Descheie curelele jetului individual. Aparatul i se culcă la picioare ca un cîine.

Fixează un punct de reper : ciocul de papagal în care se termină o înălţime apropiată. Porneşte. La fiecare sută de metri se opreşte să-şi facă măsurătorile. Observaţiile şi le notează în caietul prins de centură, ca şi instrumentul de scris, cu o legătură elastică imaginată de el însuşi.

Între vîrful pe care a coborît şi ciocul de papagal, terenul coboară uşor. Pare că cele două puncte sînt legate cu un cablu de cîţiva kilometri, peste care a fost azvîrlită o pînză uriaşă, coborînd lateral în pantă dulce.

Reno merge cîteva sute de metri, după care se opreşte să inspecteze împrejurimile. Orizontul e cînd foarte aproape, cînd la o distanţă incomensurabilă. Văile, în schimb, sînt fermecătoare. Risipite pe versanţii molcomi din dreapta drumului, cristale de toate culorile sclipesc — o ploaie mirifică. Fără a fi de limpezimea celor de pe Terra, au culori vii, de carnaval. Reno e tentat să coboare în vale, să aleagă eşantioane pe care să le ascundă în cele douăzeci şi patru de buzunare ale combinezonului astral. Rezistă şi-şi continuă mersul, atent la particularităţile peisajului, fără să se abată de la direcţia aleasă. În urechi îi sună un aliniat din regulament : „Depla-

seazã-te numai între repere fixe şi nu te vei rătăci niciodată".

Îşi urmează drumul, dar nu fără a regreta. Se şi vedea, la cină, descoperind, ca din întîmplare, într-un buzunar, un smarald, o agată şi depunîndu-le neglijent pe albul mesei din careul astronavei.

— O amintire din plimbarea de azi.

— Pietre preţioase ?

— Desigur, ce e de mirare ?...

Înaintează voinicește, cu pasul prescris pentru acea înclinare a pantei, pentru temperatura care se citeşte pe brăţara lui multifuncţională, pentru ora, costumaţia şi starea de spirit date. Un computer nu ar fi ales mai bine.

Dar buna dispoziţie s-a spulberat. Vinovatul e lesne de identificat ; dorinţa irezistibilă de a coborî panta, de a străbate valea şi a juca în palmă cîteva dintre capricioasele cristale care strălucesc acolo.

„Absurd" — îşi zice şi priveşte de cealaltă parte a drumului.

Valea din stînga acestuia coboară încă şi mai lin. Este acoperită de concreţiuni comparabile cu un soi de nisip mare. Fără voie, îl asociază în minte cu un gazon tuns proaspăt, deşi nu vede ce apropiere ar putea să existe între ele. O mîncărime specifică în degetele picioarelor îi aminteşte că au trecut ani de cînd, consemnat la bordul navei cosmice de un ţel ambiţios, nu a avut la dispoziţie o suprafaţă mai mare de şapte metri pătraţi. Aici spaţiul e nemăsurat, dar piscul din zare, parcă în fiecare clipă mai îndepărtat, ai zice că ridică în faţa dezertorului prezumtiv un deget acuzator. Exclus să abandoneze, între altele, pentru că el însuşi a fixat ţinta, iar lista sacrificiilor făcute pentru a ajunge aici, a greutăţilor depăşite de cînd echipajul a părăsit Pămîntul e imens de lungă.

Dar pe neaşteptate se opreşte. Nu mai poate face un pas. Reno strînge pumnii, dar nu are împotriva cui să-i folosească. E imposibil să-şi stăpînească pri-

virile atrase de valea pe care se etalează grădina de cristale. Învins, ridică din umeri și pornește spre locul în care acestea își unduiesc, jucăuș, curcubeiele. Coboară alergînd, sprinten ca în copilărie, spre florile din vale, căci flori sînt, flori de rocă fină, flori de cuarț, de mică, de ametist și de opal, suflate de sticlari nevăzuți și înzestrate cu o viață a lor, inconfundabilă. Reno rătăcește printre ele, culege cîteva și se întinde la soare pe covorul fabulos. Undeva se aude, ca un roi de albine, bîzîitul întrebărilor : Din ce sînt făcute, ce reprezintă florile de rocă, de ce nu sînt nici dure ca piatra, nici fragile ca vegetația terestră și la urma urmei ce rost au pe planeta asta ? Oprește însă la vreme asaltul, și nedumeririle sînt exilate în cel mai dosnic ungher al conștiinței.

Trîndăvește astfel o jumătate de oră, poate un ceas și nu e sigur că între timp nu a și ațipit cîteva clipe, deoarece atunci cînd, leneș, deschide ochii se simte mai tînăr ca niciodată și plin de forță. Bijuteriile sînt aici, așadar nu a visat. Își îndeasă buzunarele cu ele și urcă vioi spre cumpăna dintre cele două înălțimi. Privește înapoi, dar cu inima ușoară, despovărat. După care se îndreaptă spre valea cealaltă, goală și netedă, lipsită de viață și totuși atît de sugestivă.

Deodată înțelege : ceea ce leagă aspectul văii de nisip de gazonul pe care cine știe dacă are să-l mai revadă e jocul cu mingea. Panta pare atît de lină că nici un băiat de pe strada lor nu ar fi avut nimic împotrivă să tragă cîteva șuturi pe un asemenea teren. Se apleacă și culege un pumn de nisip. Are o consistență aparte, dar e numai bun pentru o partidă de fotbal. Însă băieții au rămas departe, dincolo de orizont. Partenerii lui de odinioară nu pot nici măcar să-l admire pe acela dintre ei care a avut fericirea să pună piciorul pe un astru necercetat. Reno e cel mai tînăr cosmonaut într-o expediție de rutină. După unii, meseria asta te face întrucîtva mai cunoscut, dar în realitate nu cine știe ce.

Își vîră mîinile adînc în buzunare. Strînge între degete florile de piatră. Brusc se simte flămînd. Atunci, dintr-un ungher pe care nu l-ar fi descoperit nici cel mai iscusit hoț de buzunare, scoate un tub de plastic. Îl decapsulează într-o clipă. Compoziția pare a fi excelentă, Reno însă nu are răbdare să treacă alimentele prin ecluza căștii. Golește tubul pe jos, regretînd că pe planeta aceasta pustie nici un animal n-o să se bucure de conținut. Apoi, ținîndu-și respirația, cuplează ambalajul elastic la rezervorul său de oxigen. Tubul se umple văzînd cu ochii, rotunjindu-se, fără să se spargă. În curînd e mai mare decît un cap de copil. Reno îl desprinde cu grijă de conducta rezervorului de oxigen, îl capsulează la loc și cuplează iarăși la cască oxigenul. Cu balonul în mîini, își amintește că, un minut mai devreme, avusese de gînd să ia o gustare. Dar foamea i-a trecut. Ridică din umeri și o ia la fugă, driblînd, cu mingea ca lipită de vîrful bocancului, un adversar nevăzut.

Un brad în Cosmos

Trisa despre Ivins și restul lumii

Comandantul soarbe ultima picătură de cafea și și se ridică de la masă.

— Gata, băieți. Acum la lucru.

Încruntat de parcă nu vine de pe planeta care a descoperit surîsul, părăsește cel dintîi careul. Ceilalți se îndreaptă și ei, fără chef, spre posturile lor.

Trisa pare gata să izbucnească în plîns. Așadar, nici în al doisprezecelea ceas nici un cuvînt despre Anul nou ! Și cînd te gîndești că în seara asta, pe Pămînt, zeci de miliarde de oameni vor cînta și vor dansa, vor umple străzile, vor inunda, ca o niagară a bucuriei, orașele strălucind sub casca orbitoare a focurilor de artificii spre a celebra o dată mai mult cea mai dramatică întrebuințare dată cifrelor de la începutul istoriei : materializarea timpului.

Iar ei ? Prinși în capcana de oțel a navei, porniți spre o țintă pe care trebuie s-o uite și spre noi primejdii, despre care nu știu nimic, li se ia pînă și dreptul de a serba nașterea unui an, și asta numai pentru că omul din fruntea expediției are o mașină de calcul în loc de inimă !

Atîta uscăciune sufletească e de neîndurat. În loc să dea însă drumul unui șuvoi de lacrimi, Trisa pornește hotărîtă spre cabina ei.

Racheta străbate în tăcere cîmpiile negre ale Cosmosului. Prin ochiurile rotunde ale hublourilor se vede cerul mereu înstelat, defilînd fără grabă. Nici o piatră kilometrică nu măsoară drumul parcurs și nimic nu desparte ziua de noapte. Dar pe navă ceasurile arată timpul de acasă.

Cu o jumătate de oră înaintea mesei de seară, Trisa se furişează în careu ascunzînd cu grijă un sul mare de hîrtie. Încăperea e pustie. Desface sulul şi se urcă pe un scaun. Tocmai îl prinde în ace de stratul izolant al peretelui, cînd simte că o priveşte cineva.

E Ong. A încremenit în uşă, la fel de încurcat ca şi femeia cocoţată pe scaun. Prea tîrziu ca să dea înapoi. Înaintează.

— Ce faci acolo ? întreabă, deşi a citit cele scrise pe sulul de hîrtie, între stele de poleială : „La mulţi ani, urîcioşilor !“.

— Dar tu ce cauţi aici ? îl repede, stingherită. E totuşi limpede : Ong ţine în braţe un buchet de globuri colorate care nu cer decît să fie atîrnate de lampă ca să aducă în careul cenuşiu clinchet de sărbătoare.

Ştie cu cîtă greutate a ferit Ong delicatele baloane de sticlă de curiozitatea ei şi de zeflemelile celorlalţi. Şi-şi aminteşte cu un frison prima lor apariţie.

Era la numai cîteva luni de la decolare. Fiecare se simţea copleşit de importanţa demersului său, iar unii trăiau cu atîta patetism gravitatea răspunderii lor încît numai demonetizarea cuvîntului îi oprea să se considere supraoameni.

În ajun de Anul nou, Ong a scos la iveală modesta sa comoară. Dar în această horă de giganţi fragilitatea globurilor lui a părut de-a dreptul insultătoare. Părea că sferele de inefabil atîrnă ghiulele de picioarele zburătorilor, trăgîndu-i înapoi pe aceşti bărbaţi între bărbaţi spre tot ce avea inconsistent şi zadarnic mica planetă pe care o părăsiseră. Nici un cuvînt nu a fost rostit, dar de atunci nimeni nu a mai încercat să sune clopotul anilor.

Acum însă totul e altfel. În situaţia în care se găsesc, ar trebui să soarbă puteri din orice poate oferi o fărîmă de bucurie. Dacă Ivins nu înţelege, dacă în uscăciunea sau în deznădejdea lui calcă în picioare ultimele resurse ale rectitudinii lor, atunci greşeşte şi trebuie să i se arate acest lucru. Dacă nu se găseşte

nimeni s-o facă, o va face ea, Trisa. Din fericire însă, Ong are același sentiment. Dovadă : e aici, lîngă ea, gata să înfrunte orice risc pentru ca în seara aceasta peste masa lor să lucească un crîmpei de aurora polară.

— Te iubesc, se luminează Trisa. Înfige încă un ac în capitonajul moale, coboară de pe scaun și-l sărută.

E rîndul lui. Urcă pe masă și fixează ciorchinele sclipitor și delicat. Se pregătește să coboare, cînd ușa se deschide din nou ca să intre, cu spatele, Reno. Pășește pe virfuri și e drapat în ghirlande multicolore. O parte atîrnă pe jos, iar tînărul ține să le ferească de ușa-ghilotină cu închidere automată. Izbutind să se strecoare înăuntru fără ca gingașa sa povară să sufere vreo stricăciune, Reno se întoarce către centrul careului. E la fel de serios și concentrat ca în zilele marilor sale misiuni. Zărindu-i însă pe ceilalți, pălește brusc.

— Ia te uită ! e tot ce poate să spună.

Trisa și Ong pufnesc în rîs.

— Repede, pînă nu vin alții !

Cîteva minute mai tîrziu, ghirlandele migălite cu o infinită răbdare traversează careul în lung și în lat, dîndu-i o înfățișare necrezut de primăvăratică.

— Splendid, apreciază Trisa. Acum însă trebuie să mă grăbesc. Și împinge ușa bucătăriei.

Zadarnic : e încuiată !

— Hei, cine-i acolo ? ! strigă femeia simțind pe spinare fiorul rece al insolitului.

Ascultă. Nici un zgomot. Ce-ar putea fi ?

Încearcă din nou :

— E cineva în bucătărie ? Deschide !

Nimic. Deodată Reno exclamă :

— Ne-am ars ! Comandantul !

Salutară idee. Două clipe mai tîrziu, o mînă grăbită bîjbîie în preajma încuietorii, deschizînd. În pragul bucătăriei apare chipul speriat al lui Ens.

— Unde-i ?

— Nu e nici un comandant, dă Trisa din mîini, agasată. Dar ce faci acolo ?

Ens e prea uimit de aspectul feeric al careului ca să poată răspunde. Trisa năvălește în bucătărie și în curînd e lămurită : Ens pregătește o prăjitură. Fata bate din palme.

— Parcă aud ce mormăieli or să fie deseară, spune începînd să trebăluiască alături de Ens.

— Pariez că a uitat că 31 decembrie este ajunul Anului nou, încearcă Ong să-l apere pe comandant.

— Nu, amice, nu a uitat deloc. Dacă uita, nu ar fi arborat la prînz o mutră atît de acră.

— E un bărbat sobru, un adevărat lup al spațiului, completează Ens. Ar putea să conducă nava și cu o singură mînă și nici n-ar clipi cînd i-ar fi smulsă cealaltă. Dar parăzile, chermezele, maimuțărelile cu fundulițe în păr și poezii ocazionale nu sînt pentru el.

— Cum adică : să serbezi Anul nou e o copilărie ? strigă Trisa.

— Vezi tu, face Ong o tentativă de a liniști lucrurile, de anul ăsta legasem atîtea speranțe ! Urma să fie anul sosirii noastre pe Tejas, al încercării de a planta acolo germenii vieții terestre, de a face din această planetă rece și părăsită un al doilea cămin al oamenilor, primitor și fertil.

— Ei bine, reia Trisa, fără să dezarmeze, ar fi fost anul cel mai de seamă din viața mea. Și, chiar dacă planurile noastre au eșuat lamentabil, n-am de gînd să trec sub tăcere venirea lui !

Bărbații au tăcut. Deodată se aude un glas puternic și grav :

— Astă-seară mîncăm ceva ?

Reno încremenește :

— Sper că nu te-a auzit. Cînd o să vadă careul prefăcut în grădiniță...

Ies din bucătărie destul de spășiți, dar hotărîți să reziste. În careu, comandantul, mai concentrat ca niciodată, se îndreaptă, fără să se uite la nimeni, spre masa așternută cu deosebită grijă și depune ceva în

centrul ei, acolo unde un loc liber așteaptă prăjitura lui Ens.

Ceilalți se apropie. Într-un vas de o palmă se ițește, singuratic, dar mîndru și drept, cel mai mic puișor de brad ce se poate imagina. Nu e decît un fir de ață cu cîteva ace verzi. Dar nu o imitație din material plastic, nu o imagine proiectată pe un perete, ci un brăduț adevărat, crescut dintr-o sămînță anume adusă de acasă.

Trisei nu-i vine să-și creadă ochilor. După atîta vreme de zbor în comun, de trai fără secrete, fiecare să fie la fel de necunoscut ca în ziua în care s-au văzut pentru prima oară ? Sau e vina ei, a tinereții sale, care nu a știut să vadă dincolo de aparențe ?

Reno a fost în stare să migălească zile întregi la o dantelă de hîrtie colorată, sacrificînd ore de odihnă, și asta în umbra unei taine tot atît de greu de păstrat la bordul unei rachete ca și într-o casă de sticlă !

Ong, plecînd în spațiu, și-a încărcat bagajul cu un set de globuri care trebuiau ferite de șocuri și trepidații, gîndindu-se de la bun început la seara aceasta !

Ca să nu mai vorbim de Ens, cititorul în stele, în stare să lase totul ca să prepare prăjitura festivă !

Dar comandantul ? El a văzut cel mai departe. Dacă „Fotonic" a ratat, alte nave își vor atinge ținta. Făcînd să încolțească cine știe de cînd sămînța brună, Ivins a adus pe navă, cu o mie de ani înainte de triumful ei, foșnetul pădurii de pe Tejas.

— Scuzele noastre și la mulți ani, sparge gheața Ens. Nu ne așteptam la una ca asta.

— E, totuși, elementar, spune comandantul. Doar ce avem de făcut noi, pămîntenii, dacă nu să ne transplantăm codrii în saharele de pe Tejas ? Ce credeți, o să crească bradul în văile de acolo ?

— Trebuie să crească, murmură Trisa cu lacrimi în ochi, primele pe care i le-au surprins bărbații cu care a pornit să cucerească o lume.

Joc de societate (3)

— Să inventăm sentimente pentru planeta noastră.

— Mai întîi uimirea de a o găsi, la finele unui traseu fără halte și borne kilometrice. Să fie chiar ea, cea din calculele noastre, din obiectivul telescoapelor, din paginile cataloagelor ? Sau o întîmplare perfidă ne-a scos în cale o sferă diferită, însă geamănă ? Cine ești, astru de la capătul drumului ?

— Apoi uluirea tulburată de neîncredere în fața izbitoarei asemănări dintre corpul ceresc pe care ai pus întîia oară piciorul și cel pe care l-au explorat înaintașii. Să afli, la milioane de kilometri de Pămînt, inconfundabile, rocile descrise în tratate și mările reproduse în atlasuri ! Să le recunoști...

— Șocul de a vedea, pe neașteptate, izbitor de concret, de material, ceea ce atît de general și de vag ți-a servit imaginația. Sfîrșitul oricăror ipoteze, retezarea noianului de posibilități, înscăunarea legitimă a realității, unică, imprescriptibilă, oricît de prozaică ar fi.

— De aici oarecare dezamăgire și chiar frustrare. Moartea iluziilor. Interdicția de a visa un astru paradisiac și baroc. Descoperirea unei planete care nu știe de glumă. Ca toate planetele.

— Panica secretă a primei guri de aer. Dincolo de atestările altor expediții, confirmate de aparatură, organismul se crispează. Instinctul de conservare se divide. Soluția : să respiri fără să respiri. Învinge rațiunea. Lași să pătrundă în tine fluidul străin. Șerpi de aer compuși din atomi diferiți de ai tăi

lunecă pe trahee, coboară în bronhii, mișună în plămîni. O gură de aer și răul nu mai poate fi ocolit. E în noi. Moleculele de aiurea au infestat sîngele, s-au instalat în celule, ocupă creierul. În cîtă vreme vom înceta să mai fim pămînteni ?

— Euforia unei promenade. Mersul adevărat, fără bandă rulantă bioreglabilă, fără simulator de gravitație și generator de oboseală. Mersul pur și simplu. Deplasarea fără aeromobil, fără multijet și fără broască. Mișcarea.

— Tentația singurătății. După o eră geologică de convieț ire fără aparteuri, toți cei din jur ți-au fost, rînd pe rînd, prieteni, dușmani sau indiferenți. Prezența lor s-a încrustat în pereți, încît niciodată nu poți fi singur pe o navă cosmică. Zăvorît în cabina ta, ești mai expus decît în arenă, deoarece fiecare îți cunoaște pe dinafară liniile de forță și slăbiciunile, idealurile și nostalgiile. Și ce viciu poate fi ascuns într-o cușcă transparentă ? Planeta noastră oferă fiecăruia un ungher pentru clipele de singurătate.

— Ce ispită ! Dar te întreb : vei profita ? Mai ai curajul, mai ești în stare, mai știi, din motive de igienă morală și din respect față de ceilalți, să te reculegi, să te regăsești, să te scuturi de fantasme, să alungi demonii singur cu tine însuți ?

— Beția spațiului. Nu încape îndoială că, odată ajunși acolo, vom lua-o razna, vom apuca-o care încotro, vom porni la întîmplare, grăbiți și lacomi, să înghițim distanțe, să înfulecăm suprafețe, iar pieptul ni-l vom umple cu volume. Vom sări ca iezii și ne vom rostogoli, ne vom fugări și ne vom prinde. Iarba poate să lipsească, la fel și luncile, și pădurile. Ceea ce contează e spațiul, imensitatea, evadarea din limite.

1

Cînd a observat prima oară uşoara deplasare a direcţiei în care zburau, Ens a crezut că are de-a face cu o dereglare a aparaturii. Verificări minuţioase au arătat însă că defecţiunea era de alt ordin. Iar atunci cînd motoarele s-au dovedit incapabile să corecteze traiectoria, cînd, sub ochii împietriţi de neputinţă şi neînţelegere ai echipajului, principalele rezerve de combustibil s-au irosit în van, fără ca „Fotonic" să se poată elibera de forţa care-l făcea să devieze, Ens şi prietenii săi de pe navă s-au văzut brusc demişi din posturi şi trecuţi pe listele pasagerilor.

A început atunci o lungă vacanţă, nu prea veselă, se poate deduce, dar cu desăvîrşire lipsită de obligaţii şi fără termen. Deriva în Cosmos are, în dicţionarul nenorocirilor, o poziţie privilegiată...

Oamenii superiori deznădăjduiesc fără să se lamenteze. Tiradele tragice, părul despletit, gesticulaţia elocventă sînt cenzurate dinainte de a se naşte. La fel se desfăşurau lucrurile pe „Fotonic".

Ens îşi petrecea timpul studiind cerul. Devierea se accentua neîncetat. De la locul său din loja mesei de lucru, putea să vadă cum se modifica dispoziţia stelelor. Aştepta nerăbdător încheierea curbei, spre a putea să fixeze noua direcţie. Cîteva încercări de a o precalcula dădură greş : ordinatorul era incapabil să identifice drept factor perturbator vreunul dintre aştrii vizibili.

În cele din urmă, răbdarea lui Ens a fost răsplătită. Direcția navei a început să se precizeze. Dar cu asta nu a făcut lucrurile să progreseze prea mult. Ce anume ar fi putut smulge nava de pe traiectoria ei decît o masă nemaivăzută ? Numai că, acolo unde duceau toate indiciile, în tapetul înstelat al cerului nu strălucea nici un astru. Ceasuri lungi a petrecut Ens în fața telescopului, căutînd să determine imposibila țintă a navei. Nimic edificator nu ieșea la lumină.

Aștepta cu încordare stabilizarea finală a axei zborului. Dar nici atunci cînd nava s-a echilibrat definitiv, cercetarea încăpățînată a zonei spre care se îndreptau nu a adus vreo lămurire. Dimpotrivă, în direcția aceea părea că spațiul se rarefiază și se formează un gol. Nici un astru nu marca punctul de la intersecția perpendicularelor telemetrice.

Acum însă putea să facă o fotografie grarifică a pătratului, spre a identifica forța care îi sorbea fără milă. Aceasta o indicat o neobișnuit de puternică sursă. Avea să-i înghită un adevărat monstru astral, nemilos, invizibil.

— Un *black hole ?*

— De ce nu ?

Ipoteza le-a părut astronauților extravagantă. Ivins a avut însă prevederea să ia în considerare și posibilitatea mult mai prozaică a unui astru întunecat. În cazul acesta, unghiul de atac al navei avea o importanță vitală. În loc să se strivească de rocile înghețate ale corpului astral ori să fiarbă în focul său fără lumină, „Fotonic" mai putea, utilizînd cu artă insignifiantele sale rezerve și arta navigatorilor de la bord, să se plaseze pe o orbită în jurul lui. Este ceea ce a realizat inteligența unită cu experiența.

Din fericire. Pentru că fotogravimetrul nu a greșit : prăpastia e în realitate un imens corp ceresc, nici soare, nici planetă, o masă grea de întuneric pîndind pe șoselele cerului, un sorb gigantic aspirînd totul, fără alegere, mecanism detracat funcționînd orbește lungă vreme după ce și-a devorat stăpînii.

Din fericire ? ! În ce măsură e preferabil să dai la infinit ocol unei sfere de fontă decît s-o izbeşti drept în inimă ? La acest subiect au vreme acum să mediteze fără restricţii cei şase naufragiaţi.

2

— E o provocare, spune Ens Chulli ; o face înadins.

Sensul exact este : parcă ar face-o înadins. Aşa s-a format iniţial ideea în mintea lui Ens. Dar în crîmpeiul de secundă dintre scînteia dintîi a gîndului şi formularea lui finală undeva, în cine ştie ce straturi obscure, s-a produs o schimbare, şi iată că, reformulată, judecata lui Ens dă glas unei sinteze noi.

Ca insul tenebros, deseori placid, mereu închis în sine, personaj cu desăvîrşire străin de spiritul aventurii, să simtă dintr-o dată imboldul de a pogorî pe astr l mohorît, să se descopere fără veste chemat să şteargă petele albe de pe harta lui e aproape de necrezut. Sentimentul pe care-l trăieşte Ens Chulli nu-i însă o simplă deşteptare virilă. Omul îşi observă cu sinceră uimire tainicele modificări din organism.

În cele cîteva luni de zile terestre de cînd vegetează legaţi cu un lanţ nevăzut de astrul fără lumină, ar fi putut să completeze un catalog de senzaţii bizare. Toate par să răspundă unei subtile invitaţii, pe care corpul a înregistrat-o nu se ştie pe ce cale, fără ştirea şi peste voinţa lui. Caracterul imperativ al chemării, somaţia conţinută în paşnicul magnetism care-l învăluie şi-l pătrunde îl fac pe Chulli să fie suspicios.

Evenimentul s-a petrecut în celula sa însingurată de pe „Fotonic". Fără îndoială, îşi spune, vina e numai a lui dacă din această împrejurare, a cărei semnificaţie are o greutate atomică aproape nulă, spiritul său morbid, prea suplu pentru un lup spaţial,

prea iubitor de complicații pentru axiomele galaxiei, a distilat o picătură de otravă.

Cine, adică, ar fi putut lansa provocarea ?

Răspunsul e zguduitor : *cineva*. S-o spunem cu tot curajul : cineva de pe planeta asta.

— Nu, protestează Ens : de pe steaua asta.

— O stea, groapa asta în cer ? O absență și atît !

— O stea.

— O stea, globul ăsta stins, mingea asta dezumflată și rece, lipsită de furii luminescente, de cascade arzătoare și protuberanțe ?

— De ce nu ?

— O stea cu faze ? Acum cîteva luni era perfect opacă, o adevărată prăpastie. De-o vreme și-a procurat un fel de lumină zodiacală. Ți se pare serios ?

— Nu tot ce-i neserios e și neadevărat. Am o bănuială mai gravă încă : steaua noastră nu e decît o stea ca toate celelalte. În orice moment poate să explodeze în lumină și radiații.

— Ești un vizionar, Ens, unul teribil de orgolios. Timid, ascuns, măsurat pentru oricine crede că te cunoaște. Asta e rolul pe care ți l-ai ales și-l joci, dacă nu cu talent, cel puțin cu încăpățînare. În fond ești un Hanibal comprimat într-un șoarece, eventual de bibliotecă. O simplă răsturnare de situații, o bruscă emancipare a rozătoarelor, și s-ar vedea ce zace în Ens Chulli.

— Oamenii ca și stelele pot să se construiască pe sine. Rămîne ca privitorii să surprindă înțelesul spectacolului la care asistă.

— Ens, ești pe cale să faci un sacrilegiu : gîndești despre stele ca despre oameni.

— Superbă eroare ! Sînt mîndru de ea.

— Nu te gîndești că o nouă inchiziție ar putea să te condamne pentru faptul că atribui aștrilor un suflet ?

— Grozăvia ar fi să mă condamne stelele. Oamenii s-au mai bătut cu ereziile ; au sfîrșit prin a învăța că doar ele contează. Nici un supliciu nu m-ar

face să mă dezic de sentimentele mele. Ars pe rug de dragul unei stele — ce poate fi mai grandios?

— Imprudentule! Mă tem că o inchiziție modernă ar comuta expierea pe rug, inoperantă, într-o expediție pe steaua ta, cu scopul de a produce dovada spuselor tale. Mai puțin crud, însă mai grav.

— Nici nu cer altceva.

— Replică de teatru.

— Nu, frate le meu, nu ai dreptate. Mă cunoști prea bine ca să nu te înșeli uneori asupra mea. Mai sînt capabil de gesturi. Îndoiala ta e inspirată. Simt că mă fortifică, dîndu-mi curajul să mă înfrunt pe mine însumi. Sper să învinq. Adio, frate! La revedere pe Steaua Neagră!

3

— Să fim serioși, spune Chulli. O spune tare, fără teamă, pentru că e singur.

Singur... Cine poate avea certitudinea singurătății sale? Ens Chulli știe că de pe navă îl urmăresc cel puțin două persoane: Reno, care-i de serviciu, și Trisa.

I se strepezesc și acum dinții cînd își amintește — iar nervii lui nu fac decît să i le readucă neîncetat în fața ochilor și în auz — penibilele minute în care a smuls învoirea de a pleca în expediție pe solul astrului. Pentru ca Ivins cel pozitiv să cadă de acord, era nevoie fie de o demonstrație matematică, exclusă în cazul nostru, fie de o aberație curajoasă. Una din trăsăturile caracteristice maniacilor de tot felul este faptul că nu admit să aibă o idee fixă. Ens a fost destul de șiret ca să joace cartea opusă. În locul unui expozeu savant și nefondat, Ivins a fost obligat să asculte o pledoarie de un subiectivism declarat, absolut și lipsit de orice mistificare. Teoriile abstracte au și ele dreptul de a fi susținute, mai ales dacă autorul nu pretinde să aderi la ele. Cînd un creator de

asemenea himere cere să plece în căutarea lor, e raţional oare să i te împotriveşti ? În nici un caz atunci cînd ai eşuat la *n* ani-lumină de Pămînt şi nu există minune care să poată evita catastrofa. În numele cărei cauze să interzici unui mitoman să coboare pe steaua sa ? Ce prejudicii poate aduce conaufragiaţilor acest ocol în drumul spre niciunde ? Ivins a trebuit să-i dea permisiunea. Instinctul lui Ens calculase bine.

Acum însă...

A petrecut pe astru două zile de o durată cu totul specială, două zile de rătăcire fără ţel, de libertate şi bun plac. Două zile mai curînd searbede totuşi dacă ţinem seama de rezultatul cercetărilor lui Ens. Astrul nostru e modelat fără geniu. Un păcat care, luat în sine, e inocent. Să faci însă un asemenea drum, să plăteşti curba care ţi-a dat ocazia de a pune piciorul pe steaua întunecată printr-o lentă execuţie în masă pentru a vedea cum dealuri de granit alternează cu văi de granit, ca într-un concurs de lipsă a imaginaţiei, asta e prea mult. Aici se ascunde sensul exclamaţiei lui Ens Chulli, sătul de ceea ce i se pare a fi prea urît ca să fie adevărat.

— Să fim serioşi ! repetă.

Nu e de condamnat. Abia trezit din somn, a ieşit din igluul autogonflabil ca să tragă o gură de aer proaspăt — figură de stil gratuită pe un astru lipsit cu desăvîrşire de atmosferă. Să arunci însă, în zori — altă figură de stil de vreme ce globul nostru nu se roteşte sub raza vreunui soare luminos — aşadar să arunci în jurul colibei o privire asupra orizontului, să iei din nou, după o noapte (?) de absenţă, contact cu lumea pe care ai părăsit-o pare un gest necesar, şi Ens nu ezită să-l facă. Numai că astrul i-a jucat o festă. Pe cînd omul se odihnea, printr-o tehnică

al cărei secret îl deține, și-a modificat peisajul. Granitului dezolant i-a luat locul un granit zvăpăiat. Pînă la orizont, valuri mari de piatră crenelate, limbi de ferăstrău fără ferăstrău retează exploratorului orice avînt.

Dar Ens nu este un explorator obișnuit. O atestă pretenția ca steaua lui să fie rezonabilă. Nu poți studia un corp ceresc dacă își schimbă înfățișarea ori de cîte ori i se năzare.

„Cu atît mai bine" — pare să exclame cel încriminat și, iată, un drum se deschide prin șirurile de ziduri impenetrabile.

Invitația e formulată prea ritos ca să poată fi trecută cu vederea. Un om de bun-simț ar lua-o pur și simplu la sănătoasa. Rareori însă oamenii de bun-simț părăsesc leagănul dulce al planetei natale.

Chulli ar avea toate motivele să jubileze : astrul dă dovadă de multă originalitate. Impresiile sale par să se confirme. Un impuls dat aparatelor de înregistrare și, nesperat de convingătoare, imaginea unei lumi în plină prefacere, capabilă să efectueze treceri senzaționale de la o formă a reliefului său la alta, imprevizibilă, ar fi înregistrată, permițînd norocosului descoperitor să demonstreze oricui justețea intuiției sale.

Dar la ce bun ? Ens nu ține să-și convingă prietenii și este hotărît să nu inoportuneze gazda. Martorul principal și judecătorul sînt una și aceeași persoană.

Astrul dorește să-și manifeste aptitudinile ? Ține să dovedească personalitate ? Cu atît mai bine. Să ne bucurăm de ocazie, să deschidem ochii, dar mai cu seamă să dăm frîu liber facultății de a primi sugestiile din afara noastră fără a le obliga să treacă prin filtrul deformator al spiritului critic. Nu-i niciodată prea tîrziu ca să conteşti o inepție. Deocamdată se pune problema de a nu rata clipa de nebunie a naturii.

Așadar, curaj ! Drumul neted ce se deschide în fața lui Ens prinde să se lărgească, prefăcîndu-se

într-o cîmpie lînsă ca-n palmă ? Foarte frumos. Porţiunea de teren pe care se află igluul o porneşte din loc, părînd că evoluează pe gheaţa unui patinoar ? Perfect. Ochiul de astronom al lui Ens Chulli apreciază că insula sa de granit se apropie vertiginos de un punct care, cu puţin timp în urmă, era situat pe linia orizontului. Cu atît mai palpitant. Vom vedea cum arată astrul mai departe. O clipă de neatenţie şi micul iglu a dispărut. O pagubă importantă, dar Ens nu se formalizează. Nu are timp. Sub ochii lui, piatra se preface într-un cristal transparent şi melodios. Din senin apar ziduri limpezi, înalte, formînd reţeaua unui labirint a cărui structură nu poate fi ghicită. Deocamdată Chulli străbate pereţii străvezii cu aceeaşi uşurinţă cu care a traversat vidul spaţial, dar prezenţa lor, cît de imaterială ar fi, rămîne stînjenitoare. În orice clipă, omul are impresia că se va strivi de o placă rece şi dură.

Ens e pe cale să se enerveze. Îşi ia vînt şi sare de pe insula sa lunecătoare. În acelaşi moment, porţiunea pe care cade o porneşte, la rîndul ei, într-un iureş. Chulli îşi simte sîngele presîndu-i tîmplele. Nu se poate opune. Se lasă în patru labe, se întinde pe covorul său zburător, sperînd într-o ameliorare. Curînd surprinde o schimbare fundamentală : discului de gheaţă i-au crescut pereţi de gheaţă, ceea ce schimbă statutul pasagerului într-unul de prizonier. Disperat, Ens izbeşte în peretele inefabil, pe care îl străpunge cu aceeaşi uşurinţă ca şi mai înainte. Construcţia nu dispare însă. Iar imaginea claustrării, deşi întru totul iluzorie, acţionează eficace asupra nervilor exploratorului. Acesta nu ignorează faptul că sita în care străbate pustiul astral se poate metamorfoza oricînd într-o închisoare veritabilă. Cum a ieşit din raza de observaţie a navei, dacă Ens nu comunică cele petrecute, nimeni nu va bănui nimic. Dar Ens Chulli ezită să pună în funcţiune aparatura de radio a costumului autonom. Nu vrea să-şi provoace adversarul şi nici să facă acolo, sus, o figură jalnică. Parcă

şi aude comentariile acide ale lui Dog şi-l vede pe Reno pregătindu-se, cu un reproş mut, dar cu o promptitudine de robot eficace, să-şi salveze partenerul de zbor atît de inapt şi lunatic.

Dealtfel, în reţinerile lui Ens nu pe ultimul loc se află simţul ridicolului. Cum să formulezi o ameninţare atît de difuză ? Şi cum să eviţi ironiile cînd e sigur că, odată cu apariţia celorlalţi, demonstraţiile vor înceta ?

De ce e sigur ? Asta e şi mai greu de precizat, însă Ens Chulli ar paria pe mîna sa dreaptă că aşa se vor petrece lucrurile dacă va apărea vreun martor. Steaua lui îşi face de cap numai pentru el. Un delicat semn de atenţie celui care a descoperit-o. „Încîntat !“ — simte Chulli tentaţia de a-şi pocni ceremonios călcîiele înclinîndu-se ţeapăn.

Între timp jocul continuă. De undeva, de sus, de jos, de pretutindeni începe să erupă lin, dar palpabil, în cascade, lumina. Raze dulci, calde, în tonuri plăcute. Nimic dur, fierbinte, nu un rug, nu o lavă distrugătoare, nu un vulcan. O mare lumină potolită emană din solul devenit opalin.

— Nu am greşit ! spune Chulli. E o stea ! O stea cu lumină intermitentă. Pulsatorie ? Poate. Explicaţii ? Cîte vreţi. În anumite perioade, o gravitaţie ieşită din comun întoarce din drum fotonii, împiedicînd iradierea să se producă.

— Splendid, exultă spiritul critic. Cît ar trebui să atîrne la suprafaţa unui astru de asemenea tip un călător despre care nu se poate spune că ar fi scheletic şi care pe deasupra mai poartă şi costumul spaţial ? Nu ar fi el strivit de propria sa greutate ?

— Firește, dar cazul Ens Chulli nu-i decît o întîmplare minoră, pe cînd steaua, steaua...

— Ei bine, steaua ta s-a dovedit extraordinară prin aceea că pînă la un punct e perfect normală : poate să lumineze. Lista rezervelor e însă atît de lungă...

— Steaua mea e o stea de excepţie !

— Știam că o să ajungem aici, în plin deșert al subiectivității... Steaua ta luminează, dar își stăpînește forța din același motiv pentru care nu ne arde tălpile. Care este acest motiv ? Nu se știe, dar e comod să-l căutăm în teritoriul arbitrarului, al voluntarismului și sentimentalului. Spune-o de-a dreptul, Ens Chulli, de dragul tău face steaua tot circul ăsta ! Pentru epatarea ta își schimbă înfățișările mai des ca o femeie rochiile, pentru ocrotirea ta își stăpînește respirația de foc. Dealtfel, ea te-a chemat, elocvent, irezistibil, de pe navă, obligîndu-te, cu prețul unor înfruntări penibile, s-o asculți, să cobori pe suprafața ei, să i te încredințezi. Mai mult : ai avansat ideea că ea a smuls nava de pe orbită, atrăgînd-o spre sine. Atunci nu văd ce ar putea să te împiedice, fericit de a fi scuturat de pe umeri povara unui destin întru nimic glorios, identic tuturor celor de pe navă, să pretinzi că însuși acest rapt cosmic s-a prod s numai pentru că steaua ta a ținut să te întîlnească !

— Absurd ! strigă Ens în tăcerea meschină a costumului său etanș.

Dar e o minciună. Construcția fantasmagorică e prea cuceritoare ca s-o nege. E și unică, de neînlocuit. O adoptă.

„La naiba — își spune, imitîndu-l fără voie pe Dog — doar îmi aparține !"

4

Cuvîntul just rezolvă problema cel puțin pe jumătate. El joacă rolul diagnosticului. Odată acesta corect stabilit, lucrurile se ordonează. Simptomele nu mai par disonante semnale din haos, iar bolnavul nu mai este un ins bîntuit de strigoi, ci o persoană căreia i se recomandă un tratament.

Capriciu. Cuvînt mai degrabă vag, puțin angajant. *Capriciu feminin.* Epitetul are calitatea de a

lăsa impresia că lămureşte lucrurile. O face oare într-adevăr ? E mai curînd frivol şi perfect neştiinţific. De ce atunci îi ia lui Ens o piatră de pe inimă ? Gîndirea lui nu cere, pentru a socoti că lumea e raţională, decît ca orice mişcare din Universul infinit să se înscrie într-o formulă ? Deşertăciune, dogmatism, scolastică, iată alte formule, de astă dată infamante, apte să reducă la neant încercarea de a risipi dramatismul orei prin magia cuvîntului.

Şi totuşi Ens Chulli încearcă o reală uşurare. Faptul că poate caracteriza într-un fel comportarea stelei, că nu mai trebuie să rătăcească printre concepte, că poate, dintr-o lovitură, diminua proporţiile întîmplării, că o poate minimaliza îl ajută să se regăsească. Mai mult, îi dă un aer de superioritate pe care nu l-a avut niciodată.

— Ens, îi spune celălalt în vreme ce străbate în bărci de lumină roşie apele schimbătoare ale stelei, cum poate o simplă alăturare de cuvinte, găsită prin hazard, să te împace cu o situaţie inadmisibilă ? Iar faptul că aceste două vocabule aruncă asupra gigantului o fragilă aură de senzualitate face cu putinţă ca tu să înregistrezi dezlănţuirea lui ca pe o mişcătoare declaraţie de amor ?

— Exagerezi, protestează Ens, dar nu într-atît încît să greşeşti registrul. Dragoste e un termen foarte precis şi prea terestru pentru a numi atracţia reciprocă între două entităţi pe care totul le desparte. Interesul, curiozitatea, jocul sînt alte zone vaste din care te poţi inspira dacă ţii să ghiceşti fondul relaţiei puţin obisnuite dintre mine şi steaua asta. Dar mai curînd ar trebui să cauţi în lista noţiunilor care ne lipsesc. Cunoaşterea faptică o ia mereu înaintea înţelegerii. Între ele persistă distanţa dintre fenomen şi esenţă. Eşti cu mine, aici, la nivelul mării; cum vrei să-ţi formezi o imagine de ansamblu ? Pentru asta ar trebui să te ridici deasupra, să te rupi de realitate şi astfel, pînă la un punct, s-o negi. Dar e

rațional oare să dai trăirea pe cunoaștere ? Visul omului e să le obțină pe amîndouă. Noi însă trebuie să optăm. Ei bine, îți mărturisesc : satisfacția experienței îmi pare mai prețioasă. Sînt aici nu din voia mea, ci pentru că nu pot altfel, și voi face totul ca să-i regăsesc pe ai mei, dar nu voi regreta popasul pe steaua mea, oricît de scump l-aș plăti !

5

Autorul se întreabă ce sens ar avea să enumere doctoral și exact șotiile a căror victimă a fost Ens Chulli. A trecut echivalentul unei luni de cînd a dispărut omul căruia Ivins n-ar fi trebuit nici în ruptul capului să-i dea învoirea de a coborî pe astrul străin. Încercarea tovarășilor săi de a-l urmări, de a păstra legătura cu el s-a soldat cu un eșec. Să se fi defectat aparatura electronică din costumul lui Ens ? Foarte probabil. Ce altceva l-ar fi putut determina să tacă atîta vreme ? Ivins și Reno, Trisa și Ong, ba chiar și scepticul Dog au explorat în repetate rînduri și cu mijloace variate suprafața corpului ceresc în căutarea camaradului pierdut. Zadarnic.

În mod ciudat, cei cinci resimt cu putere absența lui Ens, pentru care, atunci cînd se afla printre ei, aveau destul de puțină înțelegere. Datoria dă însă o nuanță afectivă obiectului său. De această circumstanță beneficiază fără să știe și Ens Chulli.

Dar el ignorează îngrijorările de la bordul navei care se rotește la mare distanță de furul stelar. După ce a pus piciorul pe solul acestuia, nu a mai avut nici un gînd pentru ai săi, într-atît l-au acaparat evenimentele. De atunci încoace, recitalul de transformism al astrului nebun s-a succedat aproape fără oprire. O demonstrație de fantezie etalată obositor,

asociată unui joc al pisicii cu şoarecele, în forme noi, dar la fel de nemilos şi fără speranţă. Cîteva răgazuri de lîncezeală ca pe un ocean fără vînt, cînd victimă voluntară şi agresor agreabil cad, istoviţi, într-un fel de nefiinţă care ar putea fi la fel de bine uitarea sau somnul. Resuscitarea, regăsirea sînt colorate de un abur de tandreţe. Urmează o nouă repriză, amplă, istovitoare, lipsită de sens ca toată aventura lui Ens Chulli.

Într-unul dintre răgazuri, intrusul şi-a amintit că de la începutul expediţiei sale nu a pus nimic în gură. Energia nu-i lipseşte însă, dimpotrivă, niciodată n-a mai avut, ca acum, senzaţia că radiază prin toţi porii forţa de a trăi.

Placidul şi melancolicul de pe «Fotonic» a suferit o prefacere de mii de ori benefică. Nu găseşte cu cale să se mire, avînd sentimentul că, într-un fel, această compensaţie i se cuvine. E un semn de recul al lucidităţii ? Greu de apreciat şi neesenţial.

Mai grav e faptul că nu întrevede un sfîrşit. Mai exact, de la o vreme adulmecă ceva, în jur tremură, imperceptibil, umbra unei soluţii. Nimic practic, nimic rezonabil. Doar, pe de o parte, un gol de energie, o sete imensă, disperată, iar pe de alta un rezervor care debordează, risipeşte fără minte, zvîrle în patru vînturi avuţia cea mai de preţ din Univers. Alături. Dar ce prăpastie între ele ! Cum să furi, jalnic Prometeu, focul pentru corabia ta !

O singură armă : comunicarea cu monstrul. Din păcate univocă : Ens recepţionează în felul său chemările vagi lansate de purtătorul capriciilor pe care le suportă. Nimic nu dovedeşte însă pînă acum că ar fi posibilă şi transmisia în sens invers. În ce măsură ar fi eficientă o astfel de comunicare abia rămîne de văzut.

O experienţă poate fi edificatoare. S-o efectuăm. Să alegem bine momentul. Şi :

— Nu, spune Chulli.

Nu rostește cuvintele, ci doar le gîndește cu limpezime, răspicat. Este un răspuns la ultima rundă de solicitări ale partenerului.

Reacția ? Cvasinulă. Poate o clipă de șovăire a fluxului. Dificil de precizat, senzațiile fiind diluate la extrem în zona subtilă în care se produc. Ens face un efort imens pentru a rezista. Refuză continuarea jocului, denunță acordul tacit, suspendă comuniunca sufletească. Închide porțile în fața transferului de energie care îl ține pe picioare de atîta vreme. Cum o face ? N-ar ști nici el însuși s-o spună. Își concentrează la maximum forțele într-un ghem de voință. Cu o bărbăție de care nu se credea în stare, cu o hotărîre a ființei sale întregi, prefăcută într-un arc de oțel fără nici o fisură, modestul Ens Chulli se opune indefinisabilului.

Fazele conflictului sînt multiple. Ciclopul stelar crede că se înșală ori că Ens propune un joc nou și e gata să-l urmeze. Solicitudinea sa rămînînd însă fără efect, lansează o nouă invitație înspre firul de praf de care s-a legat cu atîta putere. Acesta o ignorează. La fel procedează în fața manevrelor menite să-l aducă la sentimente mai bune.

În definitiv ce vrea omul ăsta ? Nedumerirea uriașului apare manifest în acțiunile sale contradictorii. Ens Chulli riscă enorm și e conștient de aceasta. Dar nu șovăie. La fel de ferm cum a știut să lupte, pe navă, pentru autorizația de a se prezenta la întîlnirea cu ceea ce îl solicita îi întoarce acum spatele.

Încordarea crește. Astrul căruia nimic nu i s-a ridicat vreodată împotrivă ia notă de o situație intolerabilă. În straturile cele mai adînci ale obscurei sale conștiințe au loc disocieri inedite. Caracterul lor dramatic nu e de natură să alimenteze optimismul. Dar Ens e neclintit. Solul tremură surd, însă omul, întins ca pe o plajă, cu ochii închiși, un surîs neglijent pe buzele arse, este imaginea însăși a mulțu-

mirii de sine, a încrederii în forțele proprii. Un preopinent mai puțin primitiv, un mai bun cunoscător al sufletului omenesc ar fi respins de mult insolența fără acoperire a bobului de nisip adus de vîntul cosmic. O prudență care pledează mai curînd favorabil pentru astrul fără nume întîrzie declanșarea represaliilor. Dar nu poate s-o înlăture atunci cînd rezervele răbdării sînt epuizate. Ens nu e luat prin surprindere, dar aceasta nu face lucrurile mai lesne de suportat.

Dacă Ens nu-și urmează disproporționata pereche, aceasta îl smulge de la sol ca pe o păpușă jucîndu-l fără milă, tîrîndu-l de-a lungul continentelor schimbătoare, zvîrlindu-l în vid ca să-l prindă în brațe aiurea, deschizîndu-i la picioare prăpăstii fără fund și vărsînd asupra lui avalanșe de rocă fierbinte. Ens Chulli suportă fără crîcnire tratamentul, dar stoicismul său nu e resemnare și supunere, ci sfidare. Astrul o simte. Jocul și-a pierdut caracterul de divertisment, de capriciu nevinovat, și e tot mai mult confruntare și conflict. Evident, o încercare a puterii nu poate conveni stelei, căci anihilarea adversarului nu reprezintă victoria decît într-o competiție cu spectatori. Astrul ține să-l vadă pe Ens Chulli revenind la sentimente mai bune și pentru aceasta are nevoie de integritatea lui corporală. Atent să nu-l volatilizeze, îl supune unor torturi atroce, dar omul, care nu a cedat în primele momente, a avut vreme să-și adune forțele și să-și compună o atitudine. Fiecare nou act dement al molohului nu face decît să-l întărească în poziția lui.

Această secretă acumulare durează de cine știe cînd. Vine însă momentul în care plinul a fost făcut. Fiecare moleculă concentrează o forță aptă să zdruncine mecanismele galaxiei, iar omul întreg dispune de puteri fără limită.

Şi atunci
Şi atunci
Şi atunci

(momentul e atît de grandios că ar trebui anunţat prin răpăit de tobe)

Atunci Ens Chulli scoate un strigăt — dar nu, mă înşel, nu e un strigăt, ci echivalentul lui în plan macrocosmic. Apelul concentrează tot ce reprezintă omul, pînă la ultimul strop de energie, pînă la ultima vibraţie a convingerii, tot ce este în el viaţă, flacără, caracter. Ceea ce rămîne după o asemenea operaţie este mai puţin decît o umbră, mai puţin decît o amintire, şi Ens o ştie. Lansează totuşi, epuizînd zestrea sa vitală pînă la cel din urmă atom, cuvîntul în care se regăseşte.

E o poruncă. Intensitatea ei arde spaţiul şi învie roca. E un imperativ, o somaţie de un asemenea patetism că steaua încremeneşte şi ascultă. Fulgerate de sensul mesajului, galaxiile par să se oprească şi chiar lumina îşi domoleşte galopul.

Ceea ce interesează însă e răspunsul stelei. Acesta vine, implacabil, nemăsurat şi dement. Astrul se aprinde instantaneu, e un rug, o trombă de foc. Materia solară urcă vulcanic, precedată de un cîmp a cărui forţă e capabilă să modifice faţa cerului.

Spectacolul ar orbi pe oricine. Dacă s-ar găsi totuşi un privitor capabil să suporte avalanşa incandescentă, ar vedea cum, pe aripile suave ale cîmpului anonim, pămînteanul Ens Chulli este purtat spre „Fotonic".

Cel care a dezlănţuit incomparabila reacţie nu-i poate urmări efectul. Saltul pe care-l execută în înaltul stelei renăscute face să-i cadă pe ochi perdele negre. În această stare traversează ca pe o pînză de apă impenetrabilii pereţi ai navei, regăsindu-se ca prin minune în mijlocul alor săi.

În aceeași clipă, „Fotonic“, cu toate condensatoarele doldora de energie, țîșnește din loc, fără ordin, părăsind captivitatea pentru totdeauna. Stupefacția e imensă. Ivins are însă prezența de spirit să amîne întrebările pentru mai tîrziu. Ferlelt să fie din nou stăpîn pe rachetă, ordonă mașinilor întoarse la viață să readucă nava pe traiectoriile rațiunii.

La întrebarea neformulată : „Încotro ? Înapoi, spre Pămînt, sau către ținta inițială ?“, răspunsul e unanim și umple spațiul umanizat al navei cu aromele virilității bărbăției și încrederii :

„Spre Tejas !“

CUPRINS

VERDE AIXA 5
JOC DE SOCIETATE 127

Mesajul 128
Joc de societate (1) 144
Iconoclastul 147
Joc de societate (2) 151
Mingea 154
Un brad în Cosmos 158
Joc de societate (3) 163
O groapă în cer 165

Lector : VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor : MARIANA PUȘCAȘU

Bun de tipar 28.X.1976. Apărut 1976. Comanda nr. 580. Tiraj: 33 500 broșate. Coli de tipar: 11,5.

Comanda nr. 60 456
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
București — Piața Scînteii nr. 1,
Republica Socialistă România

Fantastic Club

Lei 4,25

ÎN ACEEAȘI COLECȚIE
au mai apărut :

Adrian Rogoz
PREȚUL SECANT AL GENUNII

Vladimir Colin
DINȚII LUI CRONOS

XXX
OAMENI ȘI STELE

Georgina Viorica Rogoz
ANOTIMPUL SIRENELOR

Karinthy Frigyes
MOARTEA HIPNOTICĂ

Mihnea Moisescu
ÎNTOARCERE PE TĂRMUL DISPĂRUT

Stanislaw Lem
CIBERIADA